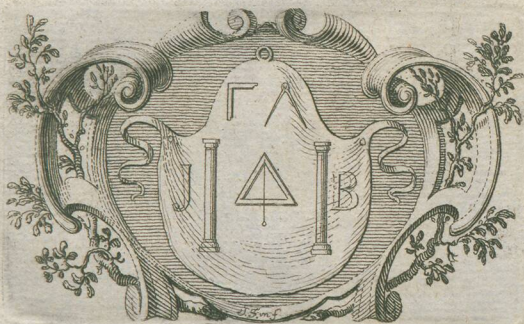
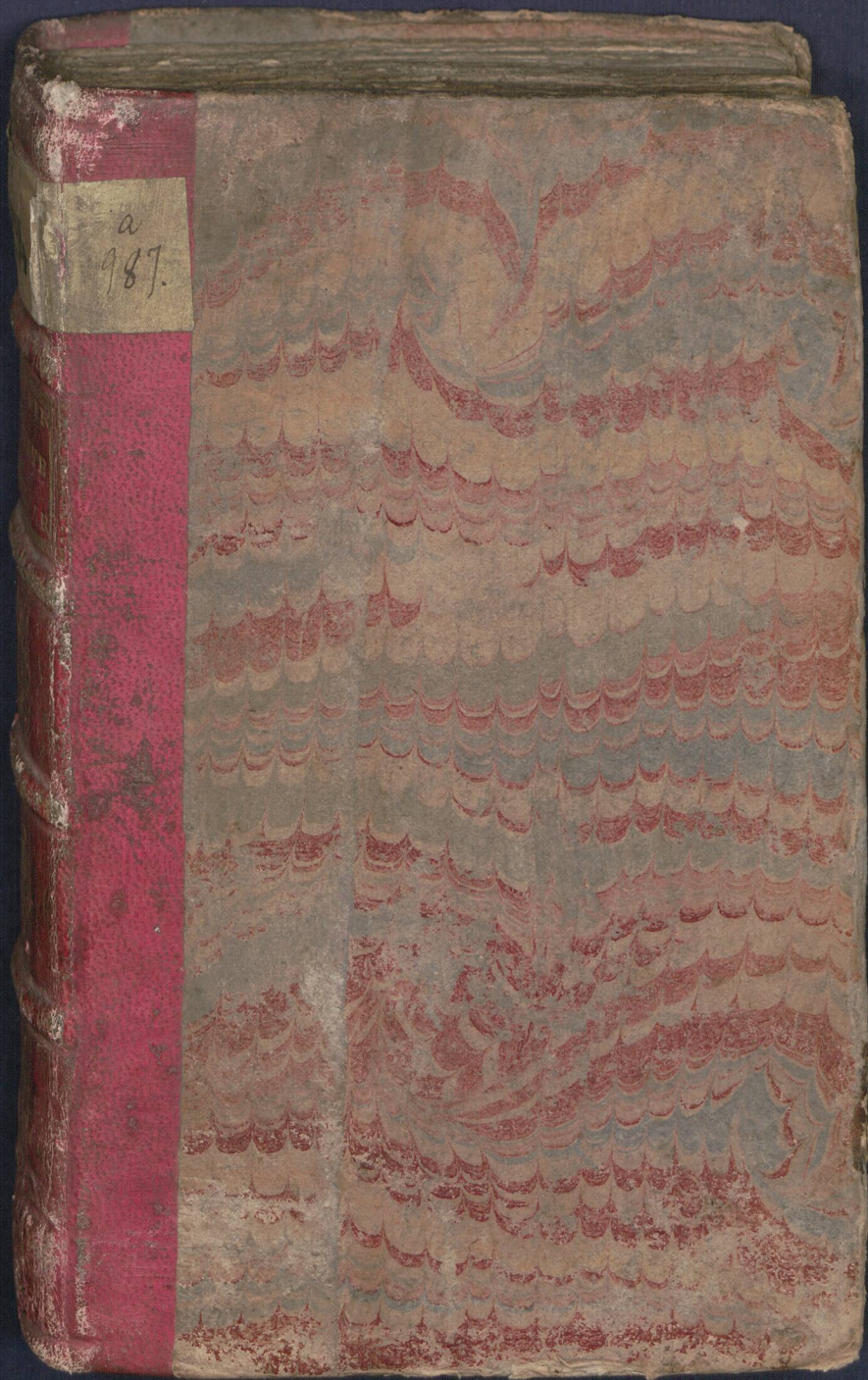

DE GEHEIMEN
DER
VRYE-METSELAARS
EN DER
M O P S E N
GEOPENBAART.

UIT HET FRANSCH VERTAALT.

T'AMSTERDAM,
M. DCC. XLV.

W #33 31

VIII. 8.

Kloß 1865

Bibliothek

der unter Constitution

der Grossen Loge zu Hamburg

vereinigten Logen.

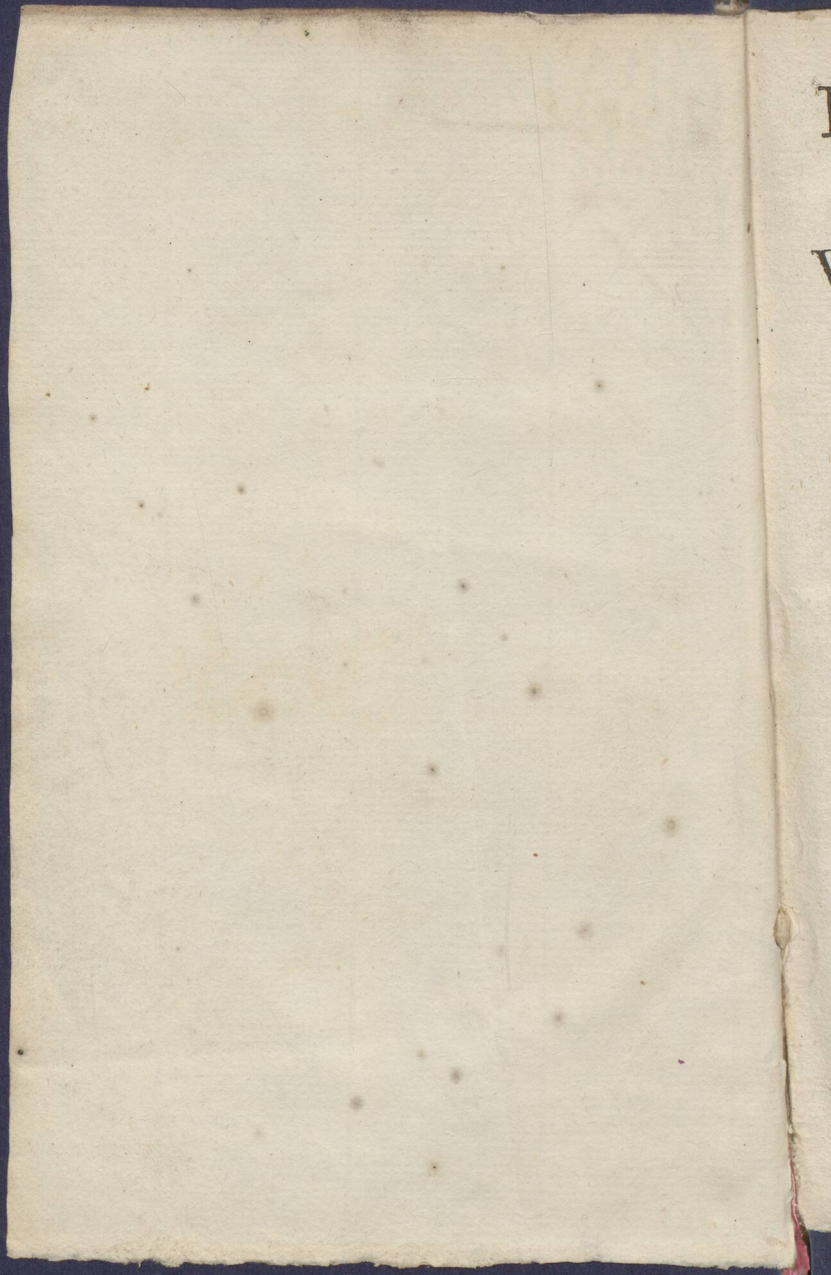
931

H-3254

W-29962

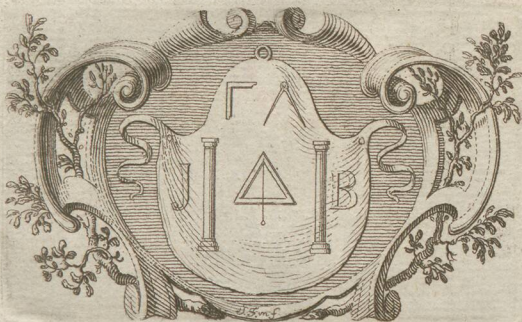
H. 1369008

V. 5372141

DE GEHEIMEN
DER
VRYE-METSELAARS
EN DER
M O P S E N
GEOPENBAART.

UIT HET FRANSCH VERTAALT.

T'AMSTERDAM,
M. DCC. XLV.

AK 2115

SD 29106 I

VOORBERICHT

VAN DEN

VERTAALDER.

DE Leezer moet zich niet verwonderen achter de Nederduitsche Vertaaling van dit Werkje Gezangen in de Fransche Taal te vinden, die niet in 't Nederduitsch zyn overgebracht, maar aanmerken dat verscheiden redenen de oorzaaken daar van zyn. Want dit zyn oorspronkelijke Gezangen, welke door de Fransche Vrye-Metselaars in hunne Loges gezongen worden; en daar zyn 'er, voor zoveel men weet, noch geene diergelyke in de Nederduitsche Taal berymt of in het licht gekomen: men is daarom genoodzaakt geweest, om dit Werk, dat anders gebrekkelyk gebleven zoude zyn, zyne volkomenheit te doen hebben, die Gezangen in hunne moedertaal hier by te voegen. 't Is lichtelyk te begrypen dat dezelve in onrym vertaalt zynde,

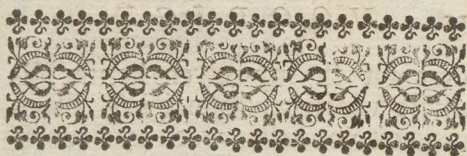
† 2

alle

B E R I C H T.

*alle hunnen zwier en hunne aardig-
heit verloren zouden hebben, dewyl
de Dichtkunst alleen in staat is om
die oorsprongkelyke bevalligheden in
een andere Taal te behouden. De
Boekverkooper heeft uit die aanmer-
king liever de gunst van eenig be-
kwaam Liefhebber willen afwachten,
die 't der moeite waardig oordeelde
om dezelve in 't Nederduitsch op
dezelfde dichtmaat te berymen, op
dat ze ook op dezelfde Wyzen gezon-
gen zouden kunnen worden.*

NOODIGE VOORREDE.

IE zegt een Mensch, zegt een nieuwsgierig Schepfel; getuigen hier van zyn onze eerste Voorouders, ja zelfs wy alle, zoveel wy zyn. Laat ons niet onderzoeken of deze Nieuwsgierigheit eene Deugd is, of een Gebrek; noch welke de kentekenen zyn, die dit onderscheid maaken: laat ons dezelve eene Deugd noemen, ik hebbe daar myne redenen voor. De zaak aldus vastgesteld zynde, kan ik my in alle zekerheit beroemen de aldernieuwsgierigste mensch te zyn, die 'er op den Aardbodem is. Se-
* dert

dert dat ik my-zelfen kenne , is myne voornaamste neiging altoos geweest voor alles wat maar eenigzins wonderlyk , of zonderling was; bovenal , wanneer ik het aanlokfel van de geheimenis daar by vondt. Niets konde my te veel kosten , om aan deze weetlust te voldoen : ik hebbe geleezen , ik hebbe gereist , ik hebbe alles doorsnuffelt; ik hebbe getracht alle lieden te kennen die zich door eenig Geheim vermaard gemaakt hebben , en ik hebbe het hen dikwyls duur genoeg afgekocht. In 't kort , ik ben door veele moeiten en kosten zoverre gekomen , dat ik myn hoofd tot een Magazyn van beuzelaryen gemaakt hebbe , dat , zonder roem gesproken , van alle die in Europa zyn het beste verzien is. Want gy moet weten , Vriendelyke Leezer , dat het niet juist het nuttige is , dat ik in 't ooge hebbe gehad ; ik hebbe my dieswegens weinig bekommert. Ik hebbe geen ander
oog-

oogmerk gehad, dan om te ontdekken 't geene men my halfterriglyk wilde verbergen, te weeten dat geene waarvan de meeste menschen onbewust zyn; met een woord, een Geleerde van een gansch zonderling slach te worden.

Ik stelle my wel voor, het Gemeen eens te zullen onthaalen op de vruchten van myne langduurige en arbeidzaame onderzoekingen: maar alzo de schatten, die ik hem toegeschikt hebbe, wel in den eersten opslag niet als zodanig aan ydereen zouden kunnen voorkomen, zo hebbe ik gedacht hem in myn voordeel te moeten voorinneemen, door 't uitgeeven van een Werk dat ongetwyffelt in 't algemeen toegejuicht zal worden. Gy kunt wel oordeelen, Leezer, dat het niet mogelyk is, dat 'er in deze menigte van zaaken welke ik geleert hebbe, geene goeden gevonden zouden worden. Ook stelle ik deze geenszins onder die beuzelaryen

laryen waarvan ik gesproken hebbe; of onder de zaaken welke louter ongemeen, of zonderling zyn, en waarvan men de waarde niet kan bevroeden, 't en zy men geboren zy, gelyk ik ben, met een onveranderlyke trek naar alles wat niet gemeen is. Het onderwerp van dit Boek is gewichtig. De geheele waereld heeft 'er belang in, zommigen door de rol die zy-zelfs daarin speelen, anderen door de beweegreden van nieuwsgierigheid. De stoffe is in den grond daar in verhandelt. Met een woord, het zyn de Geheimen van de zeer geheimryke, zeer oude, en zeer eervwaardige Orde der Vrye Metselaars.

Terwyl ik bezig was myn Handschrift in 't net te stellen, verstond ik dat myn Boekverkooper twee Stukken zoude drukken, die men hem van Parys gezonden hadt, het eene genoemd, *Het Geheim der Vrye-Metselaars*, en het andere, *De Catechismus der Vrye-Metselaars*.

Ik

Ik leende dezelfen van hem, en nadat ik die gelezen hadt, zag ik dat men een groot gedeelte van mynen arbeid hadt verkort. Inderdaad, hoewel de Schryver van 't *Geheim der Vrye-Metselaars* geen volkomen denkbeeld van deze vermaarde Orde geeft, en in verscheiden opzigten misvattingen heeft; 't geene hy zegt komt in 't algemeen zo wel met de waarheit overëen, en is met zoveel behaaglykheit verhaalt, dat ik den Boekverkooper geraaden heb het Stuk te drukken zodanig als het was; behoudens dat hy 'er een Aanhangfel byvoegde, om de mislagen van hetzelve te verbeteren, en het geene daarin vergeeten was te vervullen. Wat de *Catechismus* belangt, daar oordeelde ik zo voordeeliglyk niet van. Ik beken dat men 'er de Aanneeming der Meesters in vind, met de Historie van Hiram of Adoniram, die in 't *Geheim der Vrye-Metselaars* vergeeten, of kwalyk verhaalt zyn;

en de voornaamste Vraagen, welke de Broeders gebruiken om mal-kander te kennen: maar daar is zoveel in vergeeten, bovenal in het geene dat men eigentlyk de Catechismus noemt, dat ik my heb-be moeten vergenoegen daar uit te trekken 't geen 'er goed in was (*),
en

(*) Opdat de Schryver my niets te verwyten hebbe, zal ik hier een Aanmer-king plaatsen welke hy maakt, pag. 53, en die inderdaad verdient niet overgeslagen te worden. „ Ik stemme toe, zegt hy, dat „ ik mischien (*hy zoude met minder twyff-*
„ *felachtigheid hebben kunnen spreken*) in „ deze Catechismus eenige Vraagen en „ Antwoorden overgeslagen zal hebben, „ die myn geheugen ontsnapt zyn: maar „ ik durve verzekeren dat dezelve de „ voornaamsten bevat, en dat 'er veel „ meêr in begreepen zyn, dan 'er eenig „ Leeraar der Wet van het Metfelaar- „ schap weet. Want daar zyn'er veele, „ zelfs onder hunne Wetgeeevers, die „ zeer onbekwaam zouden zyn om alle „ hunne Geheimenissen te openbaaren, „ hoe groot ook hunne begeerte daartoe „ mogte

en het overige te veranderen, of volkomelyk daarby te voegen. Ik hebbe 'er dan eene menigte van zaaken (*) bygevoegt, welke myne Verzamelingen my verschaft hebben; en van die leden, tot dien tyd toe verstroot, hebbe ik een geheel

„ mogte zyn, de meeste niets in 't werk
„ gestelt en niets in 't ooge gehad hebben-
„ de, dan de Ceremonien van de Tafel”.

(*) De voornaamste van deze Byvoegselen zyn, het Cyfer der Vrye-Metselaars; een naauwkeurige Verklaring van hunne Tekens en van hunne Woorden; Aanmerkingen over verscheiden Gebruiken van het Metselaarschap, waarvan ik geene gelegenheit gehad hebbe elders te spreken; en twee Platen of Prenten van Loges, verschillende van die welke de Schryver van de Catechismus heeft uitgegeeven. Ik hebbe nochtans gedacht deze laatste niet uit dit Werk te moeten laten, om dat het niet onmogelyk is dat 'er zodanige zyn, aangezien de onkunde van veele Meesters ten opzichte der Ceremonien van de Orde. Ik spreek hier niet van de *Mopsen*; dat is een gansch nieuw Stuk.

geheel volkomen lichaam van Vrye-Metselaarschap tezaamen gestelt.

Op dat de Leezer dan weete waaraan hy zich te gedraagen hebbe, moet ik hem berichten dat hy staat kan maaken op het geene in 't *Geheim der Vrye-Metselaars* gezegt is, op eenige weinige artykelen na (*), die in 't vervolg verbeteret worden: dat ik ten opzigte van het overgeslagene, zorge gedraagen hebbe in 't *Byvoegsel*: maar dat hy, wat het *Byvoegsel* zelf betreft, daaraan volkomen geloof mag geeven.

Ik ben met mynen Bockverkoop-
per overëengekomen deze Verza-
meling in dien staat uit te geeven.
Daar is maar een eenig artykel,
over 't welke wy moeite gehad heb-
ben overëen te stemmen; dat is dat
van den Tytel: want de Heeren
Bock-

(*) De voornaamste van deze artyke-
len zyn de Aanneeming der Meesters, de
Historie van Hiram of Adoniram, de
Optelling en de Verklaaring der Tekens
en der Woorden, waarover men volstrekt
het *Byvoegsel* moet leezen.

Boekverkoopers, als zy bezitters zyn van een Handschrift, maatigen zich het recht aan om aan hetzelfde den naam te geeven die hen behaagt. Hy heeft volstrektelyk aan dit Werk den Tytel willen geeven van, *De Orde der Vrye-Metselaars verraaden* *. Ik hebbe hem vruchteloos vertoont, dat dees Tytel een brandmerk van eerloosheit met zich bragt voor den persoon des Schryvers; ik hebbe moeten toegeeven, maar onder beding van dit haatelyk vermoeden in myne *Voorrede* te vernietigen; en zulks zal ik nu doen, myne rede aan de Vrye-Metselaars richtende.

Ja, Myne Heeren, 't is waar, en wel waar, dat gy verraaden zyt; maar gy zult terstond zien dat ik de

* Dit heeft omtrent den Franschen Druk alleen plaats: want in deze Vertaaling is, met toestemming van den Boekverkooper, de Tytel verandert, omdat die, zo als hy voor den Franschen Druk gezien wordt, in 't Nederduitsch geenszins wel, maar in tegendeel aanstootelyk zoude klinken.

de Verraader niet ben : ziet hier de zaak. Ik hebbe u gezegt , dat ik uitsteekende nieuwsgierig geboren ben : daaruit moet gy besluiten, dat uwe Geheimen buiten twyffel myne nieuwsgierigheit ontfoken hebben. Het naaste voor my was, Vry-Metselaar te worden : maar de Eed die gy afvordert heeft my altoos mishaaft. Ik hebbe my dan door eenig ander middel moeten voldoen. Ten dien einde hebbe ik alles in 't werk gestelt , en ik hebbe eindelyk een van uwe onwaardige Leden gevonden , (want daar zyn 'er onder u , gelyk in alle andere Societeiten) dien ik door myne mildheit hebbe weeten te verplichten om my uwe Geheimen te openbaaren. Ik hebbe daar eerst een proef van genomen met eenige van uwe Broeders , die ik alle in den strik hebbe doen vallen. Door den uitflag stouter geworden, hebbe ik de vermeetelheit gehad my in uwe Loges in te dringen ; en sedert tien jaaren dat ik in de-
zelve

zelve verkeere, ben ik zo kundig geworden in alles wat uwe Orde betreft, dat ik my in staat vinde om aan den geleerdsten van uwe Leeraaren het hoofd te bieden. Gy kunt 'er de proef van neemen, door middel van mynen Boekverkooper; hy zal zorge draagen u myne antwoorden ter hand te stellen.

Indien gy oprecht genoeg zyt, Myne Heeren, om te bekenne dat het geene ik in dit Werk voorstelle waarheit is, zo zult gy niet nalaaten te zeggen dat het niet alles is, dat ik niet zegge waarin het *groot Geheim* van uwe Orde bestaat, en dat het onmogelyk is dat dit Geheim ooit geopenbaart worde: dit zal buiten twyffel uw laatste toevlucht zyn. Ik verneeme zelfs dat cenigen van u zich zodanig uitgedrukt hebben, op 't gerucht dat myn Boek in de waereld maakt, eêr het te voorschyn komt; en dat is inderdaad het beste dat gy zeggen kunt om het Gemeen te mislei-

leiden, vermits men bezwaarlyk zal kunnen gelooven dat uwe Geheimen op zo weinig uitkomen. Wy weeten echter, gy en ik, wat 'er van is; en gy zult my wel toelaa- ten aan hetzelfde Gemeen, dat gy wat zoekt wys te maaken, te ver- klaaren, dat ik toesta voor een Be- drieger gehouden te worden, indien 'er andere Geheimen onder u zyn, dan die welke in myn Bock ge- vonden worden (*).

Dit

(*) Ik ben niet onbewust dat 'er een los gerucht loopt onder de Vry-Metse- laars, wegens zekere Orde welke zy *de Schotten* noemen, verhevener, naar men voorgeeft, dan de gemeene Vrye-Metse- laars, en die hunne byzondere Ceremo- nien en Geheimen hebben. Ik wil geen vonnis vellen over de wezentlykheit van deze Orde, en ik wil liever toestemmen dat ik hunne Geheimenissen niet weet, dan ongevoegchelyk daarvan te spreken. 't Geene ik vrymcediglyk daarvan durve zeggen, is dat zy, indien zy eenig by- zonder Geheim hebben, dieswegens on- ge-

Dit doet my een geval te binnen komen, dat over twee of drie jaaren gebeurde, in een der voornaamste Steden van Duitsland. Ik moet het u verhaalen. De Heer Marquis d'A , die u zonder twyfel door zyne Werken bekend is , had reeds een langen tyd de aanhoudingen zyner Vrienden wederstaan, die hem aandrongen om Vry-Metselaar te worden. Hy hadt geen groote verbeelding van de Sociëit , en antwoordde altoos dat hy zich niet in dezelve begeeven zoude, 't en zy men hem vooraf verklaarde waarin de verbintenis bestond, die men hem wilde doen aangaan. Maar zyne Vrienden vielen hem op een tyd zo geweldig aan, dat zy hem deden buigen: hy liet zich naar de Loge geleiden, betaalde de zestig ryksdaalders die men

gemeen yverzuchtig zyn, dewyl zy het voor de *Meesters* zelfs van het Metselaarschap verbergen.

men voor de intrede moet geeven(*), onderging geduldiglyk alle de Cereemonien van de Aanneeming, en wierdt tot het deelgenootschap der Geheimenissen van de Orde toegelaaten. Hy dacht echter dezelve noch niet te weeten: want ziende dat men hem niets meer zeide, keerde hy zich naar den Groot-Meeſter, en zeide tegen hem op een ſpotachtige wyze: *Is dat alles, Myn Heer van B....? Ja waarlyk,* antwoordde de Meeſter. *O! parbleu, gy ſopt my,* hervatte de Marquis; *gy zult my niet wysmaaken dat dit het gansche Metselaarschap is. Niets is nochtans waarachtiger,* antwoordde nochmaals de Groot-Meeſter. *Indien dat zo is,* zeide de Marquis op een ernſtigen toon, *zo hebt de goedheit, Myne Heeren, om my myne*

(*) Deze Taxe of Prys is op verre na overal niet even-eens; daar zyn Loges tot alle pryzen, en ik weet 'er daar men voor drie Dukaten aangenomen wordt.

ne zestig ryksdaalders wederom te
geeven; anders zo zal ik morgen al-
le uwe zotternyen, die gy my zo
terstondt bekend gemaakt hebt, in de
Courant laten zetten. Dat is dan
dat Metselaarschap, dat zoveel ge-
ruchts in de Waereld maakt! Ik
zoude waarlyk nooit gedacht hebben,
dat redelyke lieden diergelyke wisje-
wasjes zo ernstelyk konden behan-
delen. En dewyl hy inderdaad ge-
raakt was, voegde hy 'er veel by,
dat ik verzwylge, om de Metselaars-
ooren niet warm te maaken. Men
gaf hem zyn geld wederom, en de
Vergadering was zo verslagen over
dit geval, dat men verzekert dat
hetzelve als een der grootste on-
gevallen wordt aangemerkt, waar-
van in de Jaarboeken der Orde ge-
wag gemaakt wordr.

Ik hadde staat gemaakt, Myne
Heeren, my hier ten uwen koste
een weinig te vermaaken, om my
vooraf te wreken over het kwaad
dat gy niet zult nalaaten van my
te

XVI NOODIGE VOORREDE.

te zeggen: maar myn onverdraagchelyke Boekverkooper stelt zich daartegen; hy geeft voor Vrye-Metfelaars, die in allen opzigte achtenswaardig zyn, tot zyne Vrienden te hebben; en ik geeve my te gewilliger aan die rede over, om dat ik 'er zelf diergelyken onder u hebbe. Ja, Myne Heeren, ik bekenne met alle de oprechtheit van een eerlyk man, dat 'er in uwe Orde een groot getal lieden zyn van alderleien staat, zeer achtenswaardig om hunne deugd en om hunne perfoonlyke hoedanigheden, en die wel verdienen dat men om hunnent wille een' hoop deugnieten verschoone, die u ontëeren.

Ik hebbe niets te zeggen wegens het Stuk aangaande de Mopsen: de wyze op welke het geschreven is ontstaat my van de moeite van eenig Bericht of Voorrede daarvoor te plaatsen.

TA-

T A F E L

DER

S T U K K E N

IN DIT BOEK BEGREEPEN.

H ET GEHEIM DER VRYE-	
METSELAARS. Pag. I	
BYVOEGSEL TOT 'T GEHEIM DER	
VRYE-METSELAARS. 113	
<i>Aanneeming van den Meester.</i>	115
<i>Kort Begrip der Historie van</i>	
<i>Hiram, Adoniram, of Ado-</i>	
<i>ram.</i>	133
<i>Catechismus der Vrye-Metse-</i>	
<i>laars.</i>	147
<i>Eed der Vrye - Metselaars.</i>	171
<i>Cyfer der Vrye - Metselaars.</i>	174
	T6

* *

*Tekens en Woorden der Vrye-
Metselaars.* 178

*Aanmerkingen over verschei-
den Gebruiken van het Met-
selaarschap.* 186

HET GEHEIM DER MOPSEN
GEOPENBAART. 199

H E T
G E H E I M
D E R
V R Y E - M E T S E L A A R S .

* * 2

A A N

THE

OF

THE

1844

1844

AAN DEN ZEER EERWAARDIGEN

BROEDER PROCOPE *,

DOCTOR

EN VRY-METSELAAR,

Een' der Eerwaardigen van de
twee-en-twintig Loges te Parys.

ERWAARDIGE,

*Het teder belang dat gy neemt
in alles hetwelke de doorluchtige
Or-*

* Dit is geen verdichte naam;

** 3

Orde der Vrye-Metselaars aangaat, heeft my bewogen u dit kleine Werkje aan te bieden.

Indien het in den eersten opslag eenig nadeel schynt te doen aan de Metselaars Broederschap, het moet, na myne gedachten, aan een anderen kant de Hoofden der Orde krachtdaadig verplichten om te eerder het groote werk der Hervorming te volvoeren, dat men sedert zo langen tyd voorgenomen heeft. Men zoude, zegt men, uit het Lichaam van de Societeit een aanmerkelyk getal van Broeders wegjaagen, die hetzelfde ontëeren door de onedelheit van hun inborst, en de verachtelyke eigenbaat die hen bezielt; men maakte staat dat men van de twee-en-twintig Loges die te Parys zyn, maar twaalf zoude behouden.

Die slag, tegelyk voorzichtig en schrik-

schrikkelyk , maar noodzakelyk , is enkelyk zolangen tyd uitgesteld door de vreeze , dat de onbescheidenheit der uitgesloten Broeders aan 't Heelal de gewyde Geheimen zoude openbaaren , welke geen Onheiligen ooit zoude hebben kunnen ontdekken.

Gy ziet tegenwoordig dat gy ten dien opzigte niets van hunnen kant te vreezen hebt , en gy moogt vrymoediglyk uit het Lichaam van uwe doorluchtige Societeit rukken zulke aangestoken en bedurven Leden , die nooit verdienden in het zelve toegelaaten te worden.

Deze groote zaak volvoert zynde , zal men , gelyk gy wel bevroeden kunt , nieuwe Tekenen moeten vaststellen. Het zoude van weinig nuttigheits zyn iets by de ouden te voegen , gy zoudt altoos voor eenige
misvatting

misvatting bloot staan: bovendien, waarom zoude men spaarzaam zyn in eene zaak die zo weinig kost?

Ik laate u de zorg om ten spoedigsten de Wyzen van uwe Orde, zo in Vrankryk als in Engeland, van dit alles te verwittigen, om eenstemmiglyk zekere Teken en aan te neemen, die gy in het vervolg niet vertrouwen zult dan aan zulken, die bekwaam zyn om dezelve getrouwelyk te bewaaren. 't Zal mogelyk ook niet ondienstig zyn overal te verspreiden, dat 'er geen een woord waarheit is in het geene ik hier opgeeeve voor 't Geheim der Vrye-Metselaars. De leevende en overreedende welspreekendheit, die u zo eigen is, kan u vooraf verzekeren dat gy veel lichtgeloovigen zult vinden. De Vrye-Metselaars en de Staats - Ministers moeten

OPDRAGT. XXV

*moeten nooit bekennen dat men
hunne Geheimen ontdekt of geraa-
den heeft.*

Ik ben driewerf driemaal,

EERWAARDIGE,

Uwe zeer onderdaanige en
zeer gehoorzaame
Dienaar.

□ J J J L J L J L J V

[Deze Ondertekening is niet in den
Paryschen Druk, in denzelven is niets
anders dan de Winkelhaak en de Passer.
De Schryver wist waarschynlyk het Cy-
fer der Vrye-Metselaars niet: ik hebbe
dit gebrek vervult, met zynen naam hier
te stellen.

** 5

VOOR-

VOORBERICHT.

WAnneer men verplicht is een Werk met de grootste verhaasting op te stellen, zo is het onmogelyk dat daar niet eenige herhaalingen of achteloosheit van styl insluipen. Ik wil gaerne verschooning verzoeken voor die, welke in dit Werk gevonden mogten worden; maar ik hebbe gedacht eenigerwyze de uitdrukking in hetzelfde te moeten opofferen aan de naaukeurigheid der zaaken die ik verhaale. Indien ik ten dien opzichte iets vergeeten of niet volkomelyk genoeg gezegt hebbe, zal ik met vermaak alles aanhooren, wat men my daar van zeggen zal, en gebruik daarvan maaken om het geene ik over deze stoffe werkelyk vervaardige, volkomener te maaken.

Men

Men zal aan 't einde van dit Boek eene Verzameling van Fransche Metselaars Dichtstukken en Gezangen vinden , die getrokken zyn uit een Boekje , 't welk de Vrye Metselaars in den jaare 1737 hebben laten graveeren , en waarin de nooten op alle de Liedjens getekent zyn. Hoewel men geen geheim van dit Boekje maakt , geeft men het echter niet dan aan de Broeders van de Orde ; hetzelfde kost hen eene kroon. Men heeft my verzekert dat 'er Meesters van Loges zyn , die geen ander loon aan hunne Huisbedienden geeven , dan het geene deze kleine Dicht - Verzameling opbrengt. De aftrek van dezelve moet aanmerkelyk groot , of de Huisbedienden met weinig te vreden zyn.

Ik zoude nog andere Gezangen daarby hebben kunnen voegen , die in verscheiden Loges zyn gezongen geworden ; maar dezelve
wel

XXVIII *VOORBERICHT.*

wel onderzocht hebbende, hebbe ik bevonden dat 'er maar twee waardig waren om gedrukt te worden; de meeste zyn van te weinig belang om aan 't Gemeen medegedeelt te worden, en eenigen hebben my wat te onrein gescheenen. Deze laatsten zyn waarschyndelyk opgesteld voor die Loges die welhaast, indien men daarin niet voorziet, de gansche vernietiging van de Orde zullen veroorzaaken.

HET

H E T
 G E H E I M
 D E R
 V R Y E - M E T S E L A A R S .

An alle Societeiten, welke de menschen sedert het begin der waereld onder hen gemaakt hebben, was 'er nooit min-
 zaamer (a), verstandiger, nuttiger,
 en

(a) Daar is eene Orde, welke ouder is dan die der Vrye-Metselaars, en welkers naam alleen alle de *lieflykheit* medebrengt, welke de keurigste mensch in dit stuk zou-
 A de

en te gelyk zonderlinger, dan die der Vrye-Metselaars.

Te

de kunnen wenschen; men noemt dezelve, *de Orde der Vryheit*. Men zegt dat Moses daarvan de Stichter was; ik geloove dat men van weinig ouder tyd zoude kunnen rekenen. Deze Orde is noch tegenwoordig in haar volle kracht. De Medegenooten draagen aan de knopen van hun kamizool eenen keten, waar aan zeker slach van Medaille hangt, welke door haare figuur eene der Tafelen van de Wet verbeeldt. Aan de eene zyde zyn, in plaats van de Geboden, twee Vleugels gegraveert, met dit Opschrift daar boven, *Virtus dirigit alas*: men weet dat de vleugelen het zinnebeeld zyn van de Vryheit. Aan de andere zyde ziet men een groote M, welke betekent Moses; daar boven ziet men eenige Romeinsche talletters; en onder, in Arabische cyfferletters, 6743. Dewyl de grondregelen van deze Societeit noch geheim noch verborgenheden vervatten, en dat zy niets anders tot hun voornaam voorwerp hebben dan de verstandige weelde en de beminnelijke vrolykheit, zo heeft men geen zwaa-
righeit gemaakt vrouwen in dezelve toe te laten.

Te zaamen vereenigt door den tederen naam van Broeders, leeven zy in een onderling goed-verstand; dat zelden gevonden wordt, zelfs onder de geenen, welken de banden van het bloed het naauwste behoorden te vereenigen. Deze naauwe verknochtheit, die aan het menschdom in 't algemeen zo veel tot eere strekt, verspreidt in den byzonderen ommegang, welken de Vrye-Metselaars onder hen houden, eene behaagchelyke liefalligheid, waar mede zich geen andere Sociëteit kan vleien.

Dewyl myn voornaamste toelag niet is hier den lof der Vrye-Metselaars te beschryven, zo zal ik niet onderneemen het geene ik zo even voortgebragt hebbe regelmatiglyk aan te toonen; dat zyn zekere waarheden, waar van men in het vervolg van myn verhaal de bewyzen zal kunnen byeenvoegen.

De Orde der Vrye-Metselaars is, van alle tyden, aan veel tegenspre-

kens blootgesteld geweest. Het geheim, dat men zorgvuldiglyk in acht neemt, omtrent alles wat in het binnenste van hunne vergaderingen gebeurt, heeft zeer nadeelige vermoedens tegen de gansche Orde doen opvatten.

De vrouwen, die overal willen weezen waar mannen zyn, heeft het ongemeen geërgert zich voor altoos uit de Societeit der Vrye-Metselaars verbannen te zien. Zy hebben geduldiger verdraagen niet toegelaaten te zyn in verscheiden Ordens (a), welke in verschillende tyden

(a) Zodanige waren de Orde van de *Medusa*, te Toulon opgericht door den Hr. *de Vibray*. Die van de *Druiftros*, te Arles door den Hr. *de Damas de Gra-vaïson*. Die van den Hr. *L'Ainé*; en eindelyk de Orde van den *Drank*, welke opkwam in Neder-Languedoc in 't begin van 't jaar 1703. De Hr. *de Posquieres*, een Edelman van die Provintie, wierdt tot Groot-Meester benoemt, en nam de naam aan van *Broeder Vrolyke Frans*. Dewyl deze

tyden in Vrankryk gebloeit hebben. Dezelfen waren als zo veel flempe-Societeiten, in welken men niet anders vierde dan den Wyngodt; men zong 'er nochtans eenige lofzangen ter eere van den Godt van *Cythera*, maar men vergenoegde zich niet te zingen, terwyl men aan Bacchus zeer uitvoerige en zeer wezentlyke offerhanden deed. Het was niet bezwaarlyk de vrouwen uit diergelyke Societeiten te weeren, zy sloten zich zelve door trotscheit daar buiten, en zy bedekten met het waarschyndelyk voorwendfel van welvoegchelykheit, het geene in den grond niet anders was dan eene voorzigtige oplettendheit ten opzichte van haare bekoorlykheden.

Zy

deze nieuwe Orde gestrenger was dan alle de anderen welke tot dien tyd toe waren te voorschyn gekomen, zo gaf men aan dezelve den tytel van de *Gestrenge Waarneeming* (l'Etroite Observance).

Zy hebben wel andere gedachten gehad van de Orde der Vrye-Metselaars. Wanneer zy verstaan hadden met wat gemaatigdheit zy zich, zo in hunne plechtige, als in hunne byzondere maaltyden gedroegen, konden zy zich niet verbeelden wat de redenen waren die deze eerwaardige medebroeders gehad hadden om haar uit hunne Societeit te sluiten. Van gedagten zynde dat de mannen zonder haar niet anders dan strafwaardige vermaken konden smaaken, hebben zy de haatelykste verwen gegeven aan de vermaaklykheden welke de Vrye-Metselaars in hunne vergaderingen genoten.

Alle deze lasterlyke vermoedens zullen wel haast verdwynen, wanneer ik het geene in de vergaderingen van het Metselaarschap omgaat zal beschryven. 't Is wel waar dat het *vermaak* hen by een doet komen; maar zy kennen geene anderen vermaakelykheden, dan de
zul-

zulken waar op nooit het naberouw volgt. Zulks vooronderstelt een juist en kundigen smaak, die, hen doende neigen naar alles wat goed en beminnellyk is, hen te gelyk inblaast niets met drift na te jaagen. Deze gematigde gesteldheit van het harte, die wel verre is van de verdrietige onverschilligheid, doet onder hunne stappen altoos nieuwe vermaaklykheden geboren worden: dezelyen zouden leevendiger en gevoeliger zyn, indien zy door de hartstogten ondersteunt wierden; maar zouden zy zo zoet zyn, zo veelvuldig, zo duurzaam? Ik beroepe my dielwegens op de geenen die daar van de ondervinding hebben: ik zoude ook gaerne de vrouwen zelfs tot rechters willen neemen, maar ik zoude geene van dezelyen willen hooren, dan zulke welken de rypheit van den ouderdom, of het verval van haare bekoorlykheden, bekwaam maaken om nu en dan eenige aandoe-

ningen van de reden te gevoelen.

Een vermoeden van een ander flach heeft gescheenen meêr opletendheit te verdienen. Men hadt zich ingebeeldt dat 'er alles te vreezen was voor de ruste van den Staat, van eene talryke Societeit van verstandige lieden, op zulk een vertrouwelyke wyze vereenigt onder het zegel van 't geheim. Men geloofde terstond, dat zy de vrouwen uit hunne vergaderingen weerende, het oogmerk gehad hadden, de nutteloosheit en de onbescheidenheit daar uit te verbannen, om zich ganschelyk aan de ernstigste zaaken over te geeven.

Ik staa toe, dat dit vermoeden eenige waarschyndykheit hadt. Inderdaad, indien de drift van een eenig man, gelyk men zulks meêr dan eenmaal gezien heeft, vreemde omkeeringen en veranderingen in een' Staat heeft kunnen veroorzaaken; wat zoude 't zyn, indien zulk

zulk een talryk en zulk een vereenigt lichaam, als dat waar van ik spreek, zig overgaf aan de oproerige indrukfelen, kunstenaaryen en zamenspanningen, welke de hoogmoed en de heerschezucht maar al te veel aan het menschelyke harte ingeeven?

Men heeft in dat opzigt niets van de Vrye-Metselaars te vreezen; zy hebben de liefde voor de Geschiktheid en voor den Vrede in het harte. Immers zo wel toegedaan zynde aan de burgerlyke zamenleeving, als zy vereenigt zyn onder malkanderen, kan men in hunne schoole krachtdaadiger leeren, dan uit den mond van de geenen die amptshalven leeraaren, wat achting, wat onderwerping, wat eerbiedigheid wy aan den Godtsdienst, aan den Vorst, en aan de Regeering verschuldigt zyn. De afhankelijkheit, by hen beter betracht dan overal elders, wordt by hen ook aangemerkt als eene deugd, en geenszins

als een juk. Men onderwerpt 'er zich uit liefde, en niet door de verachtelyke beschroomdheit, die de gewoone beweegreden is der laffe en gemeene zielen.

De Vryc-Metselaars hebben in Engeland (*a*) hunnen oorsprongk ge-

(*a*) Daar is geen Land, waarin men zo veele byzondere Societeiten oprecht, als in Engeland. Men noemt dezelve Genootschappen. Men heeft aldaar gezien de Genootschappen van de *Vetten en van de Mageren*: -- van de *Koningen*: --- van *St. Joris*: --- van de *Nabuuren in een zelfde Straat woonende*: --- van de *Slechtthoofden*, en van de *Brunswyks-Bier-Drinkers*: --- van de *Duellisten*: --- van *twee stuivers*: --- van de *Leelyke*: van de *Franje-Handschoenen*: --- van de *Verliefden*: het *Weekelyks Genootschap*: het *Eeuwige Genootschap*, en een groot getal anderen. Het Eeuwige Genootschap, dat eerst omtrent het einde van de burgerlyke Oorlogen van Engeland ingestelt is, en dat tusschen beide eenige stilstanden onderheevig is geweest, hadt nochtans alreets in 't begin van

genomen, en bevinden zich aldaar noch in een zeer bloeyende ſtaat, welke het verloop van verſcheiden eeuwen tot nu toe niet heeft kunnen veranderen. De huishouding van deze Societeit is gegrond op een geheim, dat altoos ondoordringelyk is geweest, zo lang als de Engelfchen alleen de bewaarders van het zelve geweest zyn: deze Natie, een weinig ſtilzwygende, om dat zy altoos denkt, was bekwaamer dan eenige andere om zulk een koſtelyk pand getrouwelyk te bewaaren.

Wy zouden hier noch in een diepe onweetenheit kwynen omtrent de geheimen van deze Orde, indien dezelve zich niet eindelyk in Vrankryk geveſtigt hadt. Een Fransman, hoewel ongemeen inge-

van deze eeuwe vyftig vaten Tabak, dertig duizend tonnen Bier, duizend oxhoofden roode Portugalsche Wyn, en tweehonderd pypen Brandewyn, enz. gebruikt.

genomen voor zyne eige verdiens-
te, tracht niettemin met veel drift
naar die van andere Natien, wan-
neer dezelve het aangenaame van
de nieuwigheit voor zich heeft: of,
om beter te zeggen, het geene
nieuw is voor een Fransman, heeft
altoos het behaagchelyke van de
verdiens- te in zyn voordeel. De
vrouwen in Vrankryk begonden
over eenige jaaren eenige Engelsche
modes na te volgen. Deze beto-
verende Sexe, welke de Fransman
aanbidt zonder zich den tyd te gee-
ven om ze te beminnen, deed wel
haast den smaak van de Natie
tot haare nieuwe ontdekkingen
keeren. Men wilde zich in 't eerst
kleeden gelyk de Engelschen, men
wierdt zulks kort daarna moede;
de mode der kleeding voerde al-
lengs de wyze van denken in;
men omhelsde de Metaphysica,
men wierdt Meetkundigen, gelyk
zy; onze Tooneelstukken wierden
onze ommegang met de Engel-
schen

ſchen gewaar; men wilde zelfs tot de gronden van de Theologie toe van hen ontleenen; Godt weet of men 'er ten dien opzigte by gewonnen heeft!

Daar ontbrak den Fransman eindelijk niets anders dan het geluk van Vry-Metselaar te zyn, en hy is het geworden. Deze beminnelijke en onbescheide Natie is niet zo haast in 't vertrouwen van 't geheim dezer Orde geweest, of zy gevoelde zich overlaaden van een ondraagbaaren laſt die haar drukte. De Fransche medeleden durfden zich in 't eerſt niet anders ontlaſten, dan door zich overal te laaten verluiden dat zy deelgenooten waren van een geheim, maar dat niets bekwaam zoude zyn hen het zelve te doen ontdekken. Een geheim, waar op men aldus roemt, is half ontdekt. Zy hebben 't nochtans geduurende eenigen tyd uitgehouden; de ongeduldige nieuwsgierigheid der Franſchen geene Vrye-Met-

Metselaars zynde vleidde eindeloos den waan der geenens die het waren, en moedigde hunne bescheidenheit aan; zy verwonderden zich zelve over de edele poogingen die zy zo kloekmoediglyk deden, om niet te ontdekken het geene een plechtigen eed hen verplichtte te zwygen.

Een geweldige drift, die verhinderingen ontmoet, wordt daardoor sterker, en vernuftiger om zich zelf te voldoen. De Fransche nieuwsgierigheid niet met openbaar geweld door de borstweering hebbende kunnen dringen, binnen welke hunne landgenooten hun geheim hadden opgesloten, heeft de list die het meest met den aart der Natie overeenkwam in 't werk gestelt. De nieuwsgierigen gelieten zich als of zy een verachtende onverschilligheid hadden voor de geheimen, die men hardnekkiglyk voor hen wilde verbergen. Dit was het rechte middel om de geenens, welkers beschei-

scheidenheit maar loutere snoevery was, nader te doen komen.

De list deed zyne uitwerkinge; de Vrye-Metselaars aan zich zelfs overgelaaten, zyn handelbaarder geworden; 't is gelukt hen te doen kouten over hunne Orde; de een heeft het eene gezegt, de ander het andere. Deze verscheiden verzamelingen hebben in 't eerst een gebrekkelyk geheel gemaakt; maar het zelve is door nieuwe verlichtingen verbeterd geworden, en eindelijk tot dien staat van naaukeurigheid gebragt, waarin ik het tegenwoordig in 't licht geeve.

Ik kan niet ontveinzen dat ik, als een Fransman, een zonderling vermaak gevoele in deeze myne onbescheidenheit. 't Is waar dat daar aan een smaakelyke saus ontbreekt, welke zoude zyn, de verplichting van niet te spreken; maar dewyl een groote graagheit gewoonlyk de plaats vervult van het geene in een saus ten opzigte van de kunst ontbree-

breeken mogte, zo is het vermaak, waar mede ik my begeeve tot het openbaaren der geheimenissen van het Metselaarschap, voor my zo kittelende, als of ik verplichtingen hadde om te zwijgen.

Het geheim der Vrye-Metselaars bestaat voornamelyk in de wyze op welke zy aan malkanderen bekend worden. Twee Vrye-Metselaars die malkanderen nooit gezien hebben, zullen de een den ander onfeilbaar kennen, wanneer zy malkander ontmoeten: dat is de uitwerking van zekere tekenen, waar over zy onder hen zyn overeengekomen. Zy maaken of gebruiken dezelve zo menigmaal, 't zy in hunne vergaderingen, 't zy in de byzondere ontmoetingen, dat men hen als zo veele *Pantomimes* zoude kunnen aanmerken. Voorts zyn de tekenen waar van zy zich bedienen zo klaar en zo uitdrukke-lyk, dat 'er noch ten dien opzigte geene misvatting is voorgevallen.

Wy

Wy hebben drie zeer jonge voorbeelden, welke onwederspreekelyk aantoonen de krachtdaadigheit der tekenen van het Metselaarschap, en de tedere vriendschap welke onder deze eerwaardige Medebroeders in zwang gaat.

Het is omtrent drie jaaren geleden, dat een Fransche Kaper, waar van de Kapitein Vry-Metselaar was, ongelukkiglyk bleef op de kusten van een Eiland, waar van de Viceroi van dezelfde Orde was. De Fransman hadt het geluk dat zyn leeven gered wierdt; maar hy verloor met zyn Schip zyne equipage en zyn goed. Hy liet zich by den Viceroi aanbieden, zeer verlegen zynde om hem zyn ongeluk te verhaalen op eene wyze, die gevoelig genoeg zoude zyn om op zyn woord daar in geloof te worden. Hy was zeer verwondert, wanneer hy den Viceroi de tekens van het Metselaarschap zag maaken; de Fransman antwoordde daar op van

B

gan-

ganscher harte; zy omhelsden mal-
kanderen als Broeders, en spraaken
te zamen met alle de openhartig-
heit, welke de tederste vriendschap
iemand kan inboezemen. De Vi-
ceroi, gevoeliglyk geraakt over de
ongelukken van den Fransman,
wederhieldt hem in zyn Eiland, en
bezorgde hem geduurende den tyd
dien hy aldaar bleef, alle de moge-
lyke onderstanden en vermaake-
lykheden. Toen de Fransman zich
weder in zee wilde begeeven om
zyne geleden schaden te herstellen,
hoopte de Viceroi hem op met ge-
schenken, en gaf hem alle de noo-
dige penningen om weder naar
zyn land te keeren. De Fransman,
aangedaan van erkentenisse, deed
aan zyn' Weldoender alle de dank-
zeggingen die zyne edelmoedigheid
verdiende, en hy bediende zich van
de gelegenheit van een schip dat
onder zeil ging, om naar Vrankryk
te keeren. Men heeft van dien
Fransman zelf de omstandigheden
van

van dit geval. Hy is genoemd *Pre-verot*, en broeder van den Hr. *Pre-verot*, Doctor in de Medicynen van de Faculteit van Parys, die ik geloove dat sedert omtrent een jaar gestorven is.

't Is eenige maanden geleeden, dat een Engelsch Edelman, naar Parys komende, op den weg door Struikroovers wierdt aangedaan, die hem zestig Louïsen afnamen. Dees Engelsman, die Vry-Metselaar was, kwam niet zo haast te Parys, of hy maakte gebruik van de tekenen die het Metselaarschap doen kennen. Dit hulpmiddel gelukte hem; hy wierdt door de Broeders met alle vriendelykheit ontfangen, aan welken hy zyn droevig geval verhaalde: men deed in eene vergadering eene collecte voor hem, en men gaf hem de zestig Louïsen die hem afgenomen waren geworden. Hy heeft, na zyne wederkomst in Engeland, die weder naar Parys doen overmaaken.

In den Slag van Dettingen wierdt het paard van een Garde des Konings onder hem doodgeschoten , en hy bevondt zich zodanig daar onder , dat het hem onmogelyk was zich zelf te redden. Een Engelsche Ruiter kwam met den opgeheven sabel op hem af , en zoude hem zeer slecht bejegent hebben , indien de Garde , die Vry-Metselaar was , niet by geval de tekens van de Orde gemaakt hadt. Tot zyn geluk , was de Engelsche Ruiter van dezelfde Societeit. Hy klom van zyn paard , hielp den Fransman zich redden van onder het zyne , en hem als medebroeder het leven behoudende , hieldt hy hem nochtans tot zyn' gevangen , om dat een Vry - Metselaar nooit den dienst van zynen Vorst uit het ooge verliest.

Ik ben verzekert dat myn leezer alreets met ongeduld verwacht dat ik hem deze wonderlyke tekenen afbeelde , die bekwaam zyn om
zulke

zulke heilzaame uitwerkingen te hebben ; maar ik verzoeke hem verlof om noch iets in 't algemeen wegens de Orde der Vrye-Metselaars te zeggen : ik zal vervolgens overgaan tot een zeer omstandige verhandeling, waar over men reden zal hebben vergenoegt te zyn.

Het schynt in den eersten opslag, dat de tafel het vastbepaalde stuk is, dat de Vrye-Metselaars vereenigt. Die by hen tot eene vergadering genoodigt wordt, is het ook tot eene maaltijd ; aldus gaan de zaaken by hen toe. Het is met hunne Orde niet, als met die in allen opzichte drooge Societeiten, in welke sedert langen tyd de geest en het lichaam tot een eeuwigduurende vaste schynen verweezen te zyn. De Vrye-Metselaars willen drinken, eeten, zich vermaaken : dit is de geest die hunne raadplegingen en besluiten het leven inblaast.

Men ziet dat deze wyze van zyn

gevoelen in te brengen aan veele menschen kan te nut komen: een man van geest, een die niet voor zodanig gehouden wordt, een man van staat, een byzonder persoon, een edelman, een onedel en boersch persoon, yder is 'er toegelaaten, yder kan 'er zyne rol speelen: 't geen verwonderlyk is, is dat in zulk een zonderling mengsel nooit hoogheit noch laagheit gevonden wordt. De groote Heer laat aan zynen adeldom toe zich aldaar gemeenzaam te maaken; de boer neemt 'er verhevenheit aan; met een woord, die iets meerder heeft, waar in 't ook zy, wil wel van 't zyne afftaan: aldus bevindt zich alles evengelyk. De hoedernigheit of benaaming van Broeder, die zy zich wederzyds geeven, is geen ydel compliment; zy genieten in 't gemeen alle de zoetigheden van de broederschap. De verdienste en de begaaftheden munten echter uit; maar de geen en die 't geluk hebben

ben daar van verzien te zyn, bezitten dezelve zonder verwaandheit en zonder vreeze, om dat de geenen die niet met dezelve voordeelen bedeeft zyn, daarom noch door spyt noch door yverzucht aangedaan worden. Niemand wil aldaar uitmunten, ydereen poogt 'er te behaagen.

Deze ruwe schets kan, myns bedunkens, een genoegzaam voordeelig denkbeeld geeven van de zoetheit en van het verstand, welke in de Societeit der Vrye-Metselaars regeeren. Men heeft hen te vergeeffch willen verwyten dat zy geene vergaderingen hielden, dan om met te meerder vryheit te spreken over stoffen van den Godtsdienst, of over het geene den Staat betreft. Dat zyn twee artykels, over welke men nooit den minsten twist onder hen heeft zien ryzen. De Godt des Hemels, en de Meesters der Aarde, worden aldaar onschendbaar vereert. Men handelt

'er over geene zaaken die den Godtsdienst kunnen aangaan; dat is een der grondregelen van de Societeit (a). Ten opzigte van den geheiligden Persoon van zyn Majesteit, men spreekt eerbiediglyk van

(a) Dit brengt my een zonderling Reglement in gedachten, dat in de Zwitsersehe Cantons afgekondigt wierdt, ten opzigte van de onlusten welke eenige verschillen verwekten, die tusschen de Theologanten ontstaan waren over eenige stukken van den Godtsdienst; het raakte de Genade, de Predestinatie, het bedryf Godts over de schepselen, enz. stoffen die zeer moeyelyk zyn, zelfs voor de scherpzinnigste verstanden. Dewyl het alreets een langen tyd geduurt hadt dat men zich niet konde verstaan, stont het te vreezen, dat het verschil wel tot een openbaaren Oproer zoude kunnen uitbarsten. De zaak wierdt voor den Souvereinen Raad gebragt, die deze moeyelykheit affneedt, een Decreet doende afkondigen, door het welke *aan alle en een iegelyk verboden wierdt van Godt ten goede of ten kwaade te spreken.*

van hem , met het begin van de maaltyd ; de gezondheid van dien doorluchtigen Monarch word met alle plechtigheit en mogelyke ſtatie gedronken : dit gedaan zynde , ſpreekt men niet meêr van het Hof.

Ten opzigte der zamenſpraaken die men geduurende de maaltyd houd , alles gaat 'er toe met eene betaamelykheit die zeer verre gaat : ik weet zelf niet of de ſtraffte voorſtanders van de geſtrengte zedekunde die bepaalde geregeltheit zouden kunnen in acht neemen. Men ſpreekt nooit van de afweezigen , men zegt geen kwaad van iemand wie het zy , de kwaadaardige beſchimping is 'er uitgeſloten , alle ſpotterny is 'er haatelyk ; men zou 'er ook de ſchynzoete ſchersſing van onze gewaande verſtandigen niet gedoogen , omdat haar yver byna altoos kwaadaardig is ; en om met een woord alles te zeggen , men dult 'er niets dat de minſte verwe

B 5

van

van de ondeugd heeft. Deze naaukeurige geregeldheit, wel verre van een verdrietige ernstigheid te veroorzaken, verwekt in het tegendeel in de geesten en in de harten de zuiverste weelde; men ziet in hun gelaat het blinkend coloryt van blydschap en vrolykheit; en indien het zelve zomtyds een weinig levendiger is dan naar gewoonte, de welvoegchelykheit loopt daardoor nooit eenig gevaar, het is de wysheit in een goede luim. Indien het echter gebeurde dat een Broeder zich te buiten ging, en dat hy de zwakheit hadt in zyne redenen gebruik te maaken van die uitdrukkingen, welke de verdurvenheit der eeuwe eerlykerwyze denkt te vermommen met den naam van *vryheden*, een ontzagchelyk teken zoude hem wel haast tot zynen plicht herroepen, en hy zoude in het oogenblik daartoe wederkeeren. Een Broeder kan wel struikelen, omdat hy een mensch is;

is; maar hy heeft moedsgenoeg om zich te verbeteren en weder op te staan , omdat hy Vry - Metselaar is.

Nu is het tyd om aan de nieuwsgierigheit van den Leezer te voldoen , en hem omftandiglyk het binnenfte van de vergaderingen der Vrye - Metselaars te doen zien. Dewyl ik in alles wat ik zeggen zal my zal bedienen van de kunnftwoorden der Orde , zo geloove ik dat het welgepast zal zyn dezelve hier uit te leggen , om alles wat ik te zeggen hebbe gemakkelyker te doen verftaan.

Vry - Metselaar (in 't Engelsch *Free - Mason*) beteekent een Metselaar die vry is. Het was in den oorsprongk eene Societeit van perfoonen , die geacht wierden zich geheel over te geeven om aan den weder-opbouw des Tempels van Salomon te arbeiden. Ik geloove niet dat de hedendaagschen noch het voornemen behouden van een ontwerp , dat van een langen adem schynt

fchynt te zyn. Indien zulks ware, en dat deze Societeit zich zoude staande houden tot op de herftelling van dat vermaarde gebouw, zo is 't waarschynlyk dat dezelve noch langen tyd zoude duuren. Voorts is alle dien zwier van Metselaarschap louter zinnebeeldig; het komt aan op de vorming van het hart, de regeling van den geest, en niets te doen dat niet overeenkome met de goede orde: dat is het geene te kennen gegeven wordt door de voornaamste zinnebeelden die aan de Vrye-Metselaars toegeëigent worden, welke zyn de Winkelhaak en de Passer.

Daar was eertyds een eenig Groot-Meeſter, die een Engelsman was; tegenwoordig hebben de verſcheiden Landen, in welke Vrye-Metselaars zyn, yder den hunnen. Men noemt den geenen die met deze waardigheit bekleed is, DEN ZEER-EERWAARDIGEN. Hy geeft aan de Meesters die in de byzondere ver-
ga-

gaderingen voorzitten, de Patenten of opene Brieven die men *Constitutien* noemt. Deze byzondere Presidenten worden enkelyk EERWAARDIGEN (a) genoemd. Hunne Patenten of Constitutien zyn mede getekent door een Groot-Officier van de Orde, welke is de Secretaris-Generaal.

De Metselaars vergaderingen worden gemeenlyk *Loges* genoemd. Aldus, wanneer men eene vergadering voor zulk een' dag wil bekent maaken, zo zegt men: *Daar zal Loge zyn op zulk een' dag.* De Eerwaardigen kunnen *Loges* houden als zy het goedvinden: daar zyn geene vastbepaalde vergaderingen, dan alle de eerste Zondagen van yder maand.

Hoewel alle de vergaderingen der
Vrye-

(a) Als die *Eerwaardigen* in hunne *Loge* de plaatse van den Groot-Meester bekleeden, worden zy *Zeer-Eerwaardigen* genoemd.

Vrye - Metselaars *Loges* genoemd worden , wordt die naam echter meêr in 't byzonder toegeëigent aan die welke een *Eerwaardigen* hebben die door den Groot - Meester benoemt is. Deze *Loges* zyn tegenwoordig ten getale van twee-en-twintig ; men benoemt ze naar de naamen van de geenen die daarin voorzitten ; dus zegt men : *Ik ben ontfangen geweest in de Loge van Myn Heer N.*

Dewyl de particuliere Vrye - Metselaars zich kunnen vergaderen wanneer zy willen , zoo benoemen zy onder hen een *Eerwaardigen* by meerderheit van stemmen , als de geen die de Groot-Meester benoemt heeft niet tegenwoordig is. Zo 'er zich ondertuschen een der twee Groot-Officiëren bevondt , die gemeenlyk volgen op den *Eerwaardigen* , dan zoude men hem het Presidentschap opdragen (a). Ik zal in

(a) Deze Officiëren bekleeden de plaats

in een oogenblik zeggen wat men door deze Groot-Officiers verstaat.

De Loges bestaan uit meerder of minder Leden; daar moeten nochtans , om eene vergadering van Vrye-Metselaars *Loge* te kunnen noemen , ten minsten twee Meesters , drie Gezellen , en twee Leerlingen zyn. Als wy tot de omstandigheden van eene Ontfangst of Anneeming komen , zullen wy ook het onderscheid zien van deze graaden van Metselaarschap.

Wanneer men *in Loge* is , zyn er onder den Eerwaardigen twee voornaame Officiëren , *Opzigters* genoemd : dat zyn de geenen die de
zorg

se van den Eerwaardigen niet , dan wanneer hy in de vergadering verscheenen is , en dat hy tot verrichting van eenige zaken , of anders , verplicht is uit te gaan. Want indien hy niet in de vergadering verscheenen is , zo verkiest men by meerderheit van stemmen eenen uit de Meesters.

zorg hebben om de Reglementen der Orde te doen uitvoeren , en die aldaar de *Exercitie* commandeerén , als de Eerwaardige zulks belast. Yder *Loge* heeft ook haaren *Tresorier* , in wiens handen de penningen van de *Compagnie* zyn ; hy is belast met de onkosten die er te doen zyn , en hy moet in de Vergadering van de eerste Zondag van de maand aan de Broeders rekenschap geeven van den ontvangst en van de uitgave. Daar is ook een *Secretaris* , om de voornaamste besluiten van de *Loge* op te zamenlen , en dezelve aan den *Secretaris-Generaal* van de Orde mede te deelen.

Een Eerwaardige , hoewel 't hoofd zynde van de *Loge* , heeft geen gezag in dezelve , dan voor zo verre hy zelf een yverig waarnemer is van de Statuiten ; want indien hy tot overtreeding van dezelve verviel , zouden de Broeders niet nalaaten een ander in zyne plaats

plaats te stellen. In dat geval gaat men tot het opneemen der gevoelens (zy noemen dat *baloteren*,) en de straffe is meêr of minder zwaar, naar den aart van de overtreding. Zulks zoude zelfs kunnen gaan tot de afzetting en uitsluiting uit de Loges, indien 't geval zulks vorderde.

Wanneer 't een Broeder is die overtreeden heeft, zo bestraft de Eerwaardige hem, en hy kan zelfs uit zyn eigen gezag hem eene boete opleggen, die terstond betaalt moet worden; dezelve is altoos ten voordeele van den armen. De Eerwaardige kan op die wyze niet te werk gaan, dan ten opzigte van geringe mislagen; wanneer dezelve van een zeker gewigt zyn, is hy verplicht de vergadering by een te roepen, om daarover een rechts-geding tegen hem aan te vangen: men zal in 't vervolg de byzondere plechtigheit zien, die in acht genomen wordt wanneer een Vry-Met-

selaar wordt uitgesloten. Ik zal hier alleenlyk aanmerken, dat wanneer een Broeder uitgesloten wordt, of dat hy, zonder uitgesloten te worden, een misnoegen veroorzaakt heeft dat ernstig genoeg is om hem hard te handelen, men hem daarom niet terstond uit de Loge doet gaan; men maakt alleenlyk bekend dat dezelve gesloten is. Men zoude in 't eerst denken dat eene *Loge te sluiten*, zoude te kennen geeven, dat de deure van dezelve wel gesloten moeste zyn; 't is ganschelyk het tegendeel. Wanneer men zegt dat de Loge gesloten is, zo kunnen alle andere, al zyn ze geen Vrye-Metselaars, aldaar inkomen en toegelaaten zyn om te eeten en te drinken, en van nieuwstydingen te spreken. Eene *Loge te openen*, betekent in de spreekwyze der Vrye-Metselaars, dat men opentlyk kan spreken van de Geheimen van het Metselaarschap, en van alles wat de Orde
aan-

aangaat; met een woord, overluid denken, zonder te vreezen dat men van eenige onheiligen of *profaanen* (aldus noemen zy de geenen die niet van de Broederschap zyn,) gehoord zal worden. Alsdan kan niemand binnen komen; en zo 't gebeurde dat 'er iemand binnen sloop, zoude men terstond de Loge sluiten, dat is te zeggen, dat men omtrent de zaaken van het Metselaarschap zoude zwygen. Voorts loopt men alleen in de byzondere vergaderingen gevaar van zomtyds gestoort te worden; want als men in *grootte Loge* is, zyn alle de toegangen zowel bewaart, dat geen onheiligen daar binnen kan komen. Indien ondertusfchen, tegen alle voorzorgen, iemand behendig genoeg was om binnen te geraaken, of dat eenig verdacht Leerling te voorschyn kwam terwyl men over de Geheimen van het Metselaarschap handelt, zo zoude de eersten die zulks bemerkte terstond de Broe-

ders daarvan verwittigen , met te zeggen , *het regent* ; deze twee woorden betekenen dat men niets byzonders meêr moet zeggen.

In deze plechtige vergaderingen heeft yder Broeder een voorschoot van een wit leere vel gemaakt , waarvan de banden mede van leer moeten zyn. Daar zyn 'er die dezelve gansch effe draagen , dat is te zeggen , zonder eenig sieraad ; anderen laten dezelve met een blaauw lint omboorden. Ik heb 'er gezien , die op het geene men de *slab* noemt , de Tekens van de Orde droegen , welke zyn , gelyk ik gezegt hebbe , een Winkelhaak en eene Passer.

Wanneer men zich aan de tafel zet , gaat de Eerwaardige het eerste zitten aan het hooger - einde aan de zyde van 't Oosten : de eerste en de tweede Opzigter plaatsen zich tegen - over den Eerwaardigen aan 't Westen : indien 't een dag is dat men Leden ontfangt , hebben de
gee-

geenen die ontfangen worden de plaats van eere , dat is te zeggen , dat zy aan de rechter- en linker-zyde van den Eerwaardigen zitten.

Op de Ontfangst-dagen , draagen de Eerwaardige , de twee Opzigtters , de Secretaris en de Tresorier van de Orde een blaauw lint (a) om den hals , gesneden als een driehoek , byna gelyk dat het welke de Ridder van den H. Geest draagen , die of van de Kerk , of van den Tabbaard zyn. Onder aan het lint van den Eerwaardigen hangen een Winkelhaak en eene Pasler , welke van goud moeten zyn , of ten minsten verguld. De Opzigtters

(a) Het is niet volstrekt noodzakelyk dat het lint van die figuur zy , gelyk men het hier beschryft. Ik heb 'er gezien die men droeg gelyk het lint van 't Gulde Vlies ; dat maakt altoos zeker slach van driehoek , maar het is zo naaukeurig niet als dat waarvan men hier spreekt.

ters en andere Officiëren draagen maar de Passer.

De lichten die men op de tafel zet, moeten altoos driehoekig geschikt zyn; daar zyn zelfs veele Loges, in welke de kandelaars driehoekig van figuur zyn: zy zouden van hout moeten weezen, en vol van zinnebeeldige figuren, die betrekelyk zyn tot het Metfelaarschap. 't Moet weezen dat de Statuiten de overeenkomst in dit stuk niet beveelen; want ik hebbe verscheiden van deze kandelaars gezien die van verschillende slach waren, zo ten opzigte van de stoffe waarvan zy gemaakt waren, als van de figuur die men daaraan gegeven hadt.

De tafel wordt altoos gedient met drie, vyf, zeven of negen gerechten. Wanneer men zyne plaats genomen heeft, kan yder eene fles wyn voor zich zetten. Alle de uitdrukkingen waarvan men zich in het drinken bedient, zyn ontleent van de Artillery.

De

De fles wordt genoemd *Vat* ; daar zyn 'er die zeggen *Ton* , dat 's onver- schillig.

Men geeft aan den wyn den naam van *Poeder* , of *Buskruit* , als mede aan hetwater ; met dit onderscheid , dat het eene *rood* , en het ander *wit* Kruit is.

De Exercitie , die men drinken- de doet , laat niet toe dat men zich van glaazen bediene ; daar zou 'er niet een eenig heel blyven , na- dat men gedronken zoude hebben. Men heeft niet dan bekers , die men *Kanonnen* noemt : als men plech- tiglyk drinkt , zegt men : *Geeft kruit*. Yder staat op , en de Eer- waardige zegt : *Laadt*. Alsdan schenkt yder wyn in zyn beker. Vervolgens zegt men : *Slaat de hand aan uw geweer . . . Legt aan . . . Vuur , sterk vuur*. Ziet daar de drie *tempo's* , die men ver- plicht is in het drinken in acht te neemen. Op de eerste *Commando* , slaat men zyn hand aan den beker ;

op de tweede, brengt men denzelven voor zich, als om het geweer te presenteeren; en op de laatste, drinkt een iegelyk. Men houdt onder het drinken zyn oog op den Eerwaardigen, om alle te gelyk dezelfde Exercitie te doen. Den beker van den mond neemende, laat men dien een weinig voor zich zakken, vervolgens brengt men hem aan de slinker borst, en van daar aan de rechter; dit geschiedt tot driemaal toe: men zet vervolgens den beker in drie *tempo's* weder op de tafel, men klapt driemaal in de handen, en een yder roept driemaal, *Vivat*.

Deze wyze van drinken maakt het heerlykste gezigt dat men zich verbeelden kan; en men mag tot lof der Vrye-Metselaars zeggen, dat 'er geen militair School is, alwaar de Exercitie met meêr naaukeurigheid, netheid, luister en majesteit geschiedt, dan onder hen. Hoe talryk ook de vergaderinge
zy,

zy , de beweging van den eenen is altoos de beweging van allen ; men ziet 'er geen *talmers* , en zo haast als men de eerste woorden van de Exercitie gesproken heeft , wordt alles tot het einde toe uitgevoerd met eene eenpaarigheid die naar tovery zweemt. Het geluid dat men hoort in het nederzetten van de bekers op de tafel , is vry sterk , doch niet verwart ; het is maar een en dezelfde slag , zwaar genoeg om drinkvaten te breeken , die niet van een sterke stoffe waren.

Indien iemand gebrekkelyk was in de Exercitie , zoude men weder beginnen , maar daar toe niet weder wyn neemen. Dit geval gebeurt zeer zelden , maar het is nochtans zomtyds geschied : dat komt gemeenlyk door de nieuw-aangenomenen , die de Exercitie noch niet gewent zyn.

De eerste gezondheid welke men drinkt , is die des Koning ; men

drinkt daarna die van den Zeer-Eerwaardigen ; daarop volgt die van den Eerwaardigen ; vervolgens die van den eersten en tweeden Opzigter ; en eindelyk drinkt men op de gezondheid der Broeders van de Loge.

Wanneer 'er Nieuwelingen aangenomen zyn , zo drinkt men hunne gezondheid onmiddelyk na dat men die van de Opzigters gedronken heeft. Men bewyst ook dezelfde eere aan de Broeders *Visiteurs* of *Bezoekers* die zich in de Loge bevinden : aldus noemt men de Vrye-Metselaars van eene Loge , die in 't voorbygaan de Broeders van een andere komen bezoeken. De hoedanigheid van Broeders , blykende door de vastgestelde Tekens van de Orde , geeft hen den vryen ingang en de eerbewyzingen in alle de Loges.

Men moet in acht neemen dat alle de Broeders overend moeten staan , als men plechtiglyk drinkt. Als
de

de Eerwaardige om eenige beezigheden uit de Loge gaat , stelt zich de eerste Opzigter in zyne plaats, de tweede Opzigter neemt de plaats van den eersten, en een der Broeders wordt tweede Opzigter : deze plaatsen blijven nooit openstaande. De eerste Opzigter, Eerwaardige geworden zynde, stelt eene gezondheid in, voor dien die uitgegaan is , en hy draagt zorge die van zyne *Metselaresse* daarby te voegen; zulks geschiedt met de grootste plechtigheit. Men zal de beschryving daarvan zien , als' ik van de maaltyd van Aanneeming zal spreken. Indien de Eerwaardige geduurende de plechtigheit weder in de Loge komt, kan hy zyne plaats niet wederneemen; hy moet blijven staan, tot dat de plechtigheit geëindigt is.

Ik zal hier by gelegenheit van 't spreken van de *Metselaresse* aanmerken, dat hoewel de vrouwen in de vergadering der Vrye-Metselaars

laars niet toegelaaten worden, men nochtans altoos met achting van dezelven spreekt. Op den dag van de Anneeming, als men het schootsvel aan den nieuwen Broeder geeft, geeft men hem ook tegelyk twee paar handschoenen, het eene voor hem, en het ander voor zyne Metfelareffe, dat is te zeggen, voor zyne vrouwe, zo hy getrouwt is, of voor de vrouwe *waarvoor hy de meeste achting heeft*, indien hy het geluk heeft ongetrouwt te zyn.

Men kan het woord van *achting* uitleggen zo als men wil. Het zelve hadt eertyds maar eene eerlyke betekenisse: het wilde enkellyk zeggen een zoete neiging, gegrond op de uitmuntendheit, of op de overeenstemming van het harte en van den geest. Maar sedert dat de schaamachtigheit der vrouwen haar deze uitdrukking heeft doen gebruiken om eerlykerwyze te spreken van eene drift, die meesentyds niets minder is dan eerbaar,

baar, is het zelve zeer dubbelzinnig geworden. Voor het overige, hoedanig ook de verbintenissen zyn welke de Vrye-Metselaars met de vrouwen mogen hebben, 't is altoos zeker dat, zo in de plechtige, als in de byzondere vergaderingen, van de Dames geen gewag gemaakt wordt, dan op een zeer betaamelyke en zeer korte wyze; men drinkt op haare gezondheid, en men geeft haar handschoenen, en dat is alles wat zy 'er van hebben. Dit zal misschien wat te verachtelyk schynen voor eene kunne die noch liever heeft dat men kwalyk van haar spreekte, dan in 't geheel niets. Aan een andere zyde, dunkt my dat zulk een eerbiedig stilzwigen over eene stoffe die zo dikwyls verhandelt wil weezen, wel veel van het Metselaarschap zal afhouden. Eene diergelyke Societeit zal zekerlyk niet van den smaak zyn van de meesten onzer jonge en onbezonne losbollen, die mees-

meestentyds geen ander onderhoud in gezelschap weeten voort te brengen, dan eenig ongeschikt en vuil verhaal van bescpottelyke conquesten, door de bedurvenheit van hunne harten plompelyk uitgedacht. Het zoude onfeilbaar hen verveelen in een gezelschap te zyn, waarvan de vermaakelykheden en de zamenspreekingen op wysheit uitloopen: ik behoeve niet te zeggen, hoeveel ook de aanwinning of verkryging van diergelyke Broeders verveelen zoude.

Hoewel de betaamelykheit en de verstandigheit altoos naaukeuriglyk in acht genomen worden in de maaltyden der Vrye-Metselaars, sluiten dezelve geenszins de vrolykheit en de blydschap uit; de onderlinge zamenspreekingen zyn 'er levendig genoeg, maar zy trekken all' haare voornaamste behaagchelykheit uit de broederlyke vriendschap en hartelykheit die men aldaar ziet bloeien.

Wan-

Wanneer de Broeders, na dat zy malkander eenigen tyd onderhouden hebben, ſchynen voorneemens te zyn om hun geluk te zingen, belast de Eerwaardige daarmede den eerſten, of den tweeden Opzigter, of dien van de Broeders, dien hy oordeelt de bekwaamſte te zyn om zich nabehooren van dien laſt te kwyten. Men heeft doorluchtige Loges gezien, in welke het verlof, door den Eerwaardigen toegeſtaan om te zingen, geviert wierdt met een concert van waldhoorens en van andere muzyk-inſtrumenten, welkers welluidende overeenſtemming de loffelyke zinnebeeldige geluiden van de hartelyke Vriendſchap en van de zoete Eendragtigheid, die het geluk der Broeders uitmaakte, zeer verre deeden hooren. Dat concert geëindigt zynde, zong men de lofzangen der Broederſchap.

Deze lofzangen zyn van verſchiden ſlach; zommigen zyn voor
de

de Opzigters ; anderen voor de Meesters ; daar zyn 'er voor de Gezellen ; en eindelyk besluit men ze met die van de Leerlingen. Zo menigmaal als men Loge houdt, zingt men altoos ten minsten de gezangen van de Gezellen en van de Leerlingen. Men zal aan het einde van dit Stuk eene Verzaameling vinden van de meeste gezangen, die in verscheiden Loges zyn gezongen geworden. Dezelven zyn niet alle even goed, maar drukken alle den geest van eendragt en van vriendschap uit, die de ziel is van de Broederschap der Vrye-Metselaars.

Wanner men 't laatste gezang zingt, komen de Domestyken, die men *Broeders-Dienaars* noemt, en die mede van de Orde zyn, aan de tafel van de Meesters, en brengen hun gelaaden geweer met zich, (men weet nu wat zulks wil zeggen;) zy zetten hetzelfde op de tafel der Meesters, en zetten zich
tus-

tuffchen hen neder. Een iegelyk staat alsdan overend, en men maakt de *keten*, dat is te zeggen, dat men malkander aan de hand vast houdt; maar op een vry zonderlinge wyze: men heeft de armen over malkanderen gekruist, en zodanig te zaamen gevoegt of gevlochten, dat de rechter hand de flinker hand van zyn gebuur houdt, en door dezelfde reden houdt de flinker hand de rechterhand des anderen gebuurs, en dat maakt de keten rondom de tafel. Alsdan zingt men:

*Frères & Compagnons
De la Maçonnerie,
Sans chagrin jouïssons,
Des plaisirs de la vie.
Munis d'un rouge bord,
Que par trois fois un signal de nos verres
Soit une preuve que d'accord
Nous buvons à nos Frères.*

Dat is te zeggen: „ Broeders en
„ Medegezellen van het Metselaar-
„ fchap, laat ons zonder verdriet de

D

„ ver-

„vermaaklykheden van 't leven
„genieten. Dat een teken van on-
„ze glazen , met een rooden
„boord verzien, driemaal een be-
„wys zy dat wy eensgezint onze
„Broeders toedrinken.”

Dit *couplet* gezongen zynde ;
drinkt men met alle de plechtig-
heden , uitgezondert nochtans die
van *Vivat* uit te roepen. Men
zingt vervolgens de andere *couplet-
ten*, en drinkt op het laatste met
alle de Metselaars omstandigheid en
plechtigheid, zonder een eenige ce-
remonie te vergeeten.

Schynt dit zonderlig mengsel van
Meesters en van Dienaars niet, in
den eersten opslag, iets belachelyks
en buitengemeens te vertoonen?
Indien men het echter in zekeren
stant beschouwt, wat eere doet het-
zelve niet aan het menschdom in
't algemeen, en aan de Vrye-Met-
selaar-Orde in 't byzonder? Men
ziet met wat oplettentheit zy ten
hinnen opzigte de hoedanigheid
van

van Broeder wezentlyk maaken, waarvan zy den naam dragen: het is by hen geen ydele benoeming, gelyk in die droevige gewesten, alwaar men geen dagelyks gebruik schynt te maaken van de eerwaardige naamen van Vaders en van Broeders, dan om dezelve onwaardiglyk te misbruiken: zommigen zyn trotselyk oppermagtig, en anderen verachtelyk slaafachtig. By de Vrye-Metselaars gaat het geheel anders toe. De *Broeders-Dienaars* smaaken met hunne Meesters de zelfde vermaakelykheden, zy genieten nevens hen dezelfde voordeelen. Wat ander voorbeeld zoude ons tegenwoordig getrouwe-lyker tot eene herhaalinge kunnen strekken van de gelukkige tyden van de goddelyke *Astrea*? De menschen waren toen niet onderworpen aan het onrechtvaardig juk der dienstbaarheid, noch aan de lastige belemmering van gediens te worden; daar was toen noch mees-

terschap , noch afhankelijkheit , omdat men het wanbedryf noch niet kende.

Aldus een algemeen denkbeeld gegeven hebbende van de wyze op welke de Vrye-Metselaars zich in hunne vergaderingen gedraagen, geloove ik tegenwoordig aan het ongeduld van den Leezer te moeten voldoen , met hem een omftandig verhaal te doen van het geene op de dagen van Aanneeming in acht genomen wordt.

Om daartoe te geraaken , dat men als Vry-Metselaar aangenomen wordt , moet men eerst bekend zyn by iemand van die Orde, die kennisse heeft van het leven en van de zeden van den Nieuweling , om daarvoor te kunnen inftaan. Degeen die dit op zich neemt, verwittigt terftont de Broeders van zyne Loge, van de goede hoedanigheden van dengeenen die in de Broederschap verzoekt aangenomen te worden ; en op het ant-

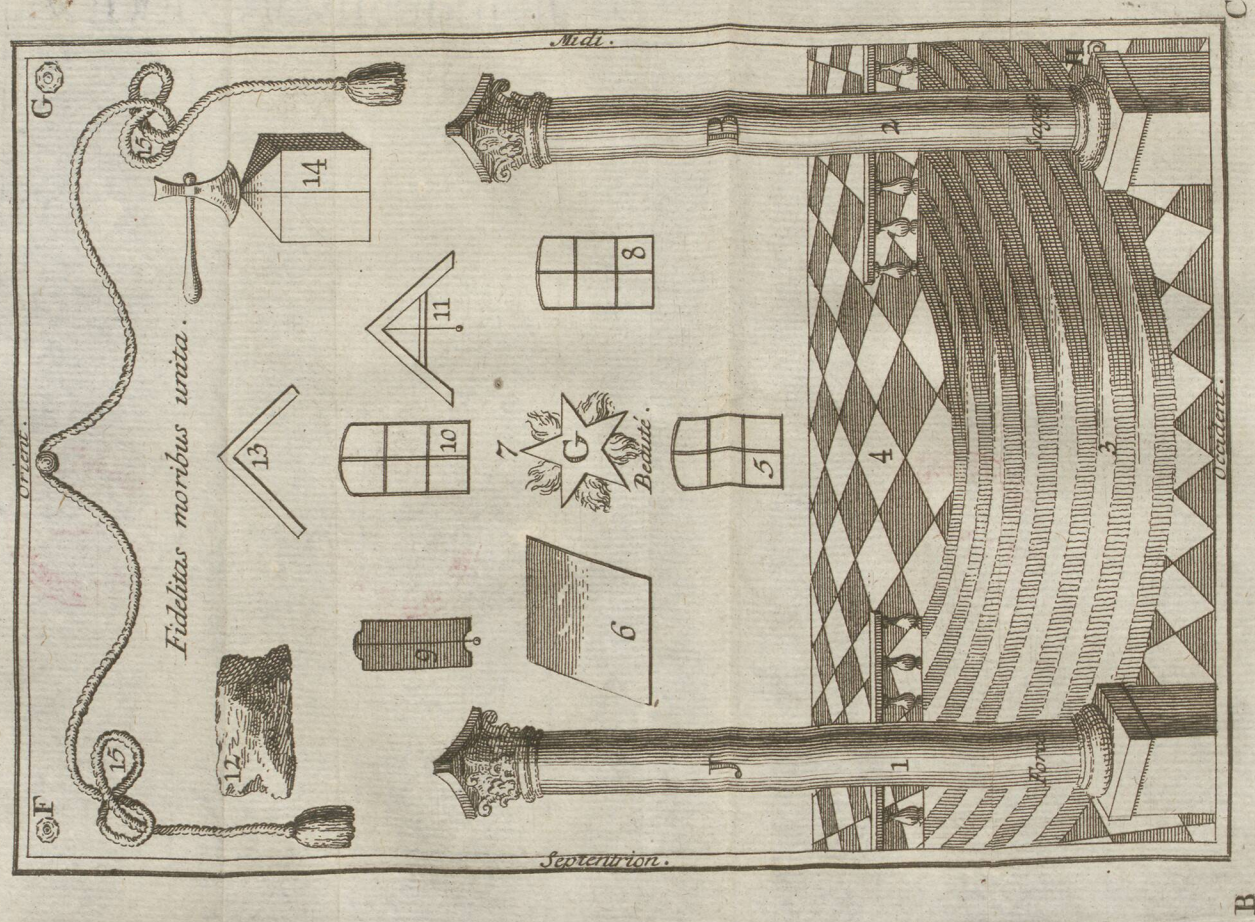
antwoord der Broeders, wordt den-
zelve toegelaaten om zich te ver-
toonen.

Die Broeder die den Nieuweling
het Gezelschap heeft voorgelagen,
wordt *Proponent* of *Voorſtelder* (in 't
Frans *Propoſant*) genoemd; en op den
dag van de Aanneeming, bekleedt
hy de plaatſe van *Peter*.

De Loge van de Aanneeming
moet uit verſcheiden afzonderlyke
kamers beſtaan, in eene van dewel-
ken geen licht moet zyn. De Pe-
ter geleidt terſtond den Nieuwe-
ling in dezelve; aan wien men
vraagt of hy de noodige Roeping
gevoelt om aangenomen te wor-
den; waarop hy *ja* antwoordt. Men
vraagt hem vervolgens naar zynen
naam, zynen toenaam, zynen ſtaat,
hoedanigheden, enz. Na dat hy
op alle deze vraagen voldaan heeft,
neemt men hem af alles wat hy
van eenig metaal by zich heeft, als
geſpen, knopen, ringen, doozen,
enz. Daar zyn zelfs Loges; daar

de naaukeurigheid zoverre gaat, dat men een' man zyne kleederen uittrekt, indien 'er eenig passement op is. Daarna ontbloot men hem de rechter knie, en doet hem den schoen die aan den flinker voet is als een muil aantrekken. Alsdan bindt men hem eene band voor de oogen, en men laat hem omtrent een uur tyds over aan zyne overdenkingen. De kamer alwaar hy is wordt van buiten en van binnen bewaart door de *Opzigters* (in 't Frans *Surveillans*) die den blooten degen in de hand hebben, om de Onheiligen af te keeren, indien 'er zich eenigen mogten vertoonen. De Peter blyft met de Nieuweling in de duistere kamer, maar spreekt niet tegen hem.

Wanneer dees tyd van stilzwigen verloopē is, klopt de Peter driemaal aan de deur van de kamer van Aeneeming. De Eerwaardige, Groot-Meester van de Loge, antwoordt driemaal van binnen, en be-

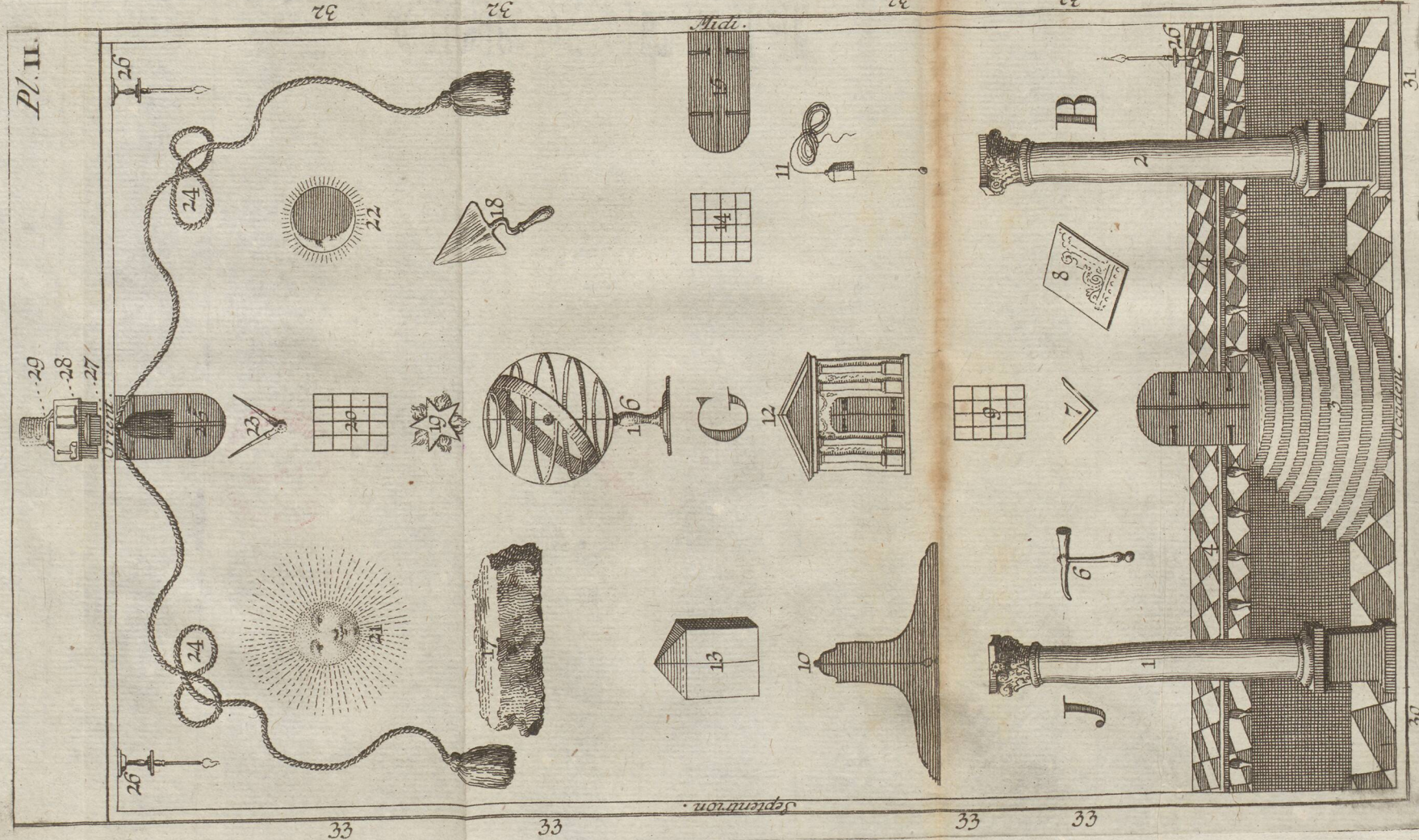
AFBEELDING VAN DE LOGE

TOT AANNEEMING VAN EEN VRY-METSELAARS LEERLING-GEZEL,

Zo als die te Parys is uitgegeeven, maar gebrekkelyk,

1. Kolom Jakin.	11. Waterpas.
2. Kolom Boaz.	12. Ruuwe Steen.
3. De 7 treden om naar den Tempel op te klimmen.	13. Winkelhaak.
4. De Mosaïsche Vloer.	14. Vierkante Steen, van boven spits.
5. Wester-Venster.	15. De Kwaft.
6. Plank om op te tekenen, voor de Meesters.	A. Plaats van den Groot-Meester.
7. Vlamme ende Sterre.	B. Plaats van den eersten Opzichter.
8. Zuider-Venster.	C. Plaats van den tweeden Opzichter.
9. Pasloodt.	D. Autaar.
10. Ooster-Venster.	E. Tabouret.
	F. G. H. De drie Lichten.

NB. de woorden *Occident*, *Septentrion*, *Orient*, *Midi*, die *West*, *Noord*, *Oost* en *Zuid* betekenen, worden altoos geschreven in de Taal van het Land daar men zig bevind,

WAARE AFBEELDING VAN DE LOGE

TOT AANNEEMING VAN EEN VRY-METSE- LAARS LEERLING-GEZEL.

1. De Kolom Jakin.	13. Vierkante Steen, van	27. Tabouret.
2. De Kolom Boaz.	boven spits.	28. Tafel.
3. De 7 treden om naar	14. Zuider-Venster.	29. Armstoel van den
den Tempel op te	15. Zuider-Poort.	Groot-Meester.
klimmen.	16. De Sphaer.	30. Plaats van den eersten
4. De Mosaïsche Vloer.	17. De Ruuwe Steen.	Opzigter.
5. De Wester-Poort.	18. De Troffel.	31. Plaats van den twee-
6. De Hamer.	19. De vlamme Sterre.	den Opzigter.
7. De Winkelhaak.	20. Ooster-Venster.	32. 32. Plaats van de
8. Plank om op te te-	21. De Zon.	Meesters.
kenen.	22. De Maan.	33. 33. Plaats der
9. Wester-Venster.	23. De Paster.	Leerling - Gezellen ,
10. Waterpas.	24. De Kwast.	uitgezonderd den
11. Pasloodt.	25. Ooster-Poort.	laats-aangenomenen.
12. Portaal van de Binue-	26. 26. 26. De drie Lich-	
Kamer,	ten,	

belast vervolgens dat men de deur opent.

De Peter zegt alsdan, dat 'er een Edelman (a) genaamt N. . . zich zelf aanbiedt, en verzoekt aangenomen te worden. De Eerwaardige zegt tegen den Peter : *Vraag hem of hy de Roeping heeft.* Deze gaat dit bevel volvoeren, en keert terstond wederom met bericht van het antwoord van den Nieuweling. De Eerwaardige beveelt alsdan dat men hem doet binnen komen; en de Opzigters plaatsen zich aan zyne zyde om hem te geleiden.

Men moet in acht neemen, dat 'er in het midden van de kamer van Anneeming een groot perk op den grond afgetekent is, daar men met kryt twee Kolommen in tekent,

(a) De Broeders, 't zy edel of onedel, worden altoos onder den naam van Edelieden aangedient. Onder hen wordt alle onderscheid van staat door de Broederschap verbannen.

tekent, overblyffelen van den Tempel van Salomon: aan beide de zyden van dit perk ziet men een groote J en een groote B getekent. Men geeft de uitlegging van deze twee Letters niet, dan na de Aanneeming. In 't midden van het perk, en tusschen de getekende Kolommen, zyn drie Kandelaars met brandende kaarssen, driehoekig geschikt, of geplaatst.

De Nieuweling wordt met geblinde oogen, en in den staat waarin ik hem vertoont hebbe, in de kamer gebragt door de Opzigters, welke belast zyn met het bestieren van zyne treden. Daar zyn Loges in welke men, zoo haast als de Nieuweling in de kamer van Aanneeming komt, Buspoeder, of cenige andere ligtvflammende stofse, aansteekt; waar door de Nieuweling, hoewel geblind zynde, altoos meêr of min aangedaan wordt.

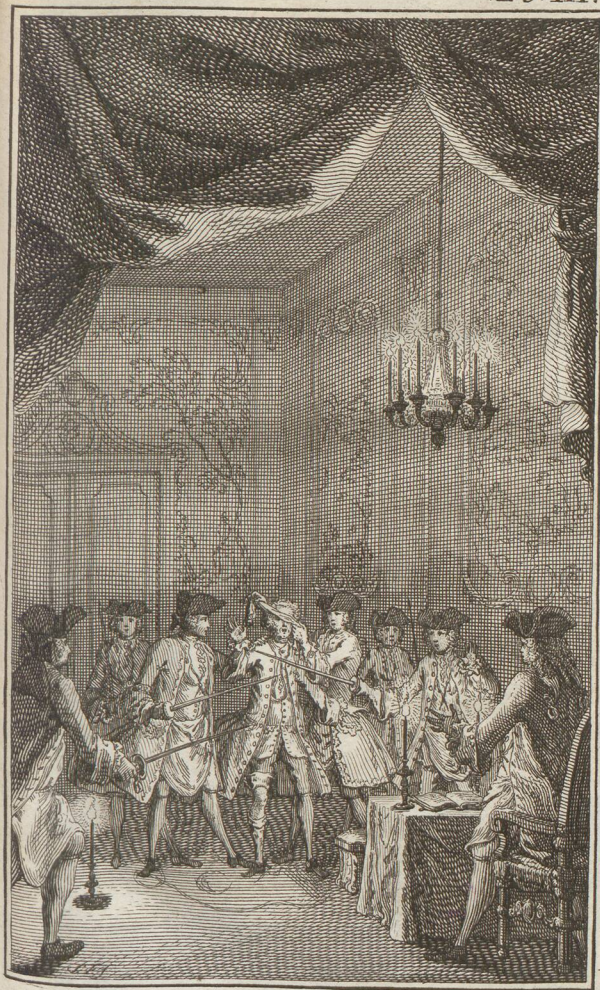
Men geleidt den Nieuweling
rond

rondom het beſchreven perk tot driemaal toe; daar zyn Loges alwaar dees ommegang drierwerf driemaal geſchiedt, dat is te zeggen, dat men negenmaal rond gaat. Geduurende den ommegang, maaken de Opzigters die hem verzellen zeker geluid, geſtadig met iets ſlaande op de merktekens van de Orde, die zy aan 't blaauwe lint om de hals draagen. Daar zyn ook Loges alwaar dit geluid niet gemaakt word.

De geenen, die deze plechtigheit doorgestaan hebben, verzecken dat 'er niets moeyelyker is dan dees ommegang welken men met geblinde oogen doet. Men is daardoor zo afgemat, als dezelve geeindigt is, als of men een lange reize gedaan hadt.

Wanneer alle de ommegangen gedaan zyn, brengt men den Nieuweling in 't midden van het voorgemelde perk; men doet hem in drie *tempoo's* naderen voor den Eer-

waardigen, die aan 't hooger-einde staat achter een' armstoel, op welken men ziet het Evangelie naar de beschryving van den heiligen Johannes. De Groot-Meester zegt alsdan tegen den Nieuweling: *Gevoelt gy de Roeping om aangenomen te worden?* die daar ja op antwoordt, *Doet hem het licht aanschouwen*, zegt daarop terstond de Groot-Meester, *hy is lang genoeg daarvan verstoken geweest*. Men ontbindt hem de oogen, en terwyl men beezig is om hem den band af te doen, stellen de Broeders zich rondom hem met den blooten degen in de vuist, waarvan zy de punt naar hem uitsteeken. De lichten, de glinstering van deze degens, de zonderlinge versierselen waarmede ik gezegt hebbe dat de Groot-Officiers opgetooit zyn, 't gezigt van alle de Broeders met witte voorschooten, maaken een genoegzaam verblindende vertooning voor iemand die sedert omtrent twee uren

uren van 't licht berooft is geweest, en wiens oogen bovendien ongemeen door den band vermoeid zyn. Deze duisterheit in welke men zo langen tyd geweest is, en de onzekerheit ten opzigte van het geen 'er te doen staat om aangenomen te worden, brengen onfeilbaar den geest in eene verflagenheit, die altoos aanleiding geeft tot een groote beklemtheit van harte, in 't oogenblik dat men het licht weder aanschouwt.

Wanneer de band weggenomen is, doet men den Nieuweling naderen tot aan een tabouret aan den voet van den armstoel staande. Op dit tabouret is een Winkelhaak en eene Passer. De Broeder, dien men *Orateur* noemt, omdat hy belast is met de redevoering der aanneeming, zegt tegen den Nieuweling: *Gy gaat een eerwaardige Orde omhelzen, die ernstiger is dan gy denkt. In dezelve is niets tegen de Wet, tegen den Godtsdienst, tegen den Koning*

ning, noch tegen de Zeden. De Eerwaardige Groot-Meester zal u het overige zeggen. Men ziet door deze rede, dat de Orateurs Vry-Metselaars liefhebbers zyn van de beknoptheit.

't Staat echter vry aan dengeenen die amptshalven belaft is met het doen van de aanspraak, iets by het gewoone formulier te voegen; maar dat byvoegfel moet uitnemend kort zyn. Dit is een regel, welke afkomt van de Instelders der Orde, die door een verstandig vooruitzicht alle verdrietelykheit en nutteloosheit uit de Broederschap hebben willen verbannen. Zy hebben zonder twyffel voorzien, dat een uitgestrekter toelaating welhaast onder hen, gelyk elders, het walgachtig gebruik zoude invoeren van die lange en lasse redevoeringen, waarvan de vreemde en belachelijke brabbeltaal sedert langen tyd de verstandige ooren vermoeit.

De plicht van een' Vry-Metselaar

laar bestaat in wel te leeven met zyne Broeders, getrouwelyk de gebruiken der Orde te onderhouden, en bovenal in een schroomelyke en onverbreekelyke stilzwygendheit ten opzigte der geheimenissen van de Broederschap. Daar is geen lange rede noodig, om eenen Nieuweling over deze artykelen te onderrechten.

Wanneer de Orateur zyne rede geëindigt heeft, belast men den Nieuweling eene knie te brengen op het tabouret; hy moet knielen op de rechter knie, die ontbloot is, gelyk ik alreeds gezegt hebbe. Volgens den ouden regel van Aanneeming, moest de Nieuweling, hoewel op de rechter knie knielende, echter den slinker voet in de lucht houden: die stant van 't lichaam schynt my wat moeyelyk te zyn; dezelve moet ook aan anderen zo voorgekomen zyn, want daar zyn veele Loges in welke men zulks niet waarneemt, en al-

alwaar men zich vergenoegt de schoen van de slinker voet op de wyze van eene muil te doen aantrekken.

De Nicuweling aldus geplaatst zynde, zegt de Eerwaardige Groot-Meester tegen hem: *Belooft gy nooit af te tekenen, te schryven, noch te openbaaren de geheimen der Vrye-Metselaars en van het Metselaarschap, dan aan een Broeder in Loge, en in tegenwoordigheid van den Eerwaardigen Groot-Meester?* Men begrypt wel, dat iemand die de moeite gedaan heeft van zo verre te komen, tot het einde toe vervolgt, en alles belooft wat men van hem vordert. Alsdan ontdekt men hem den hals, om te zien of het niet eene vrouwe is die zich aanbiedt; en, hoewel'er vrouwen zyn die in dat artykel niet beter gestelt zyn dan de mannen, heeft men nochtans de goedheit zich met deze geringe schouwing te vergenoegen. Men zet vervolgens op de
de

de linker borst van den Nieuweling de punt van eene Passer, en hy-zelf houdt die vast met de linker hand; hy legt de rechter op het Evangelie, en belooft acht te geeven op alles wat de Eerwaardige Groot-Meester hem gezegt heeft. Hy spreekt vervolgens dezen Eed uit: *In gevalle van overtreeding, sta ik toe dat myne tonge uitgerukt worde, myn harte verscheurt, myn lichaam verbrand en verteert tot asche om in den wind geworpen te worden, op dat 'er niet meêr van my gesproken worde onder de menschen: alzo helpe my Godt, en dit heilig Evangelie.* (a) Wanneer de Eed uit-

(a) Ziet hier een ander Formulier, dat my medegedeelt is geworden. Men heeft my verzekert dat het eene vertaaling was van den Eed, welken de Engelsche Vrye-Metselaars uitspreken op den dag van hunne Anneeming.

„ Ik belyde plechtiglyk, in tegenwoordigheit van den Almachtigen Godt en
van

uitgesproken is , laat men den
Nieu-

„ van deze Societeit, dat ik nooit te ken-
„ nen zal geeven de geheimen die my
„ dezen avond, of op andere tyden, ge-
„ openbaart zullen worden; dat ik dezel-
„ ve niet in geschrifte zal stellen, noch
„ afschetsen of graveeren, 't zy op pa-
„ pier, koper, metaal, hout, steen, of
„ door andere diergelyke middelen; en
„ dat ik dezelve niet bekend zal maa-
„ ken, aan wie het zy, door eenig te-
„ ken of door eenige beweging, 't en
„ zy aan de geenen die mede-broeders
„ of leden zyn van de Societeit; op pœ-
„ ne van geen andere straffe te ontfan-
„ gen, dan dat myn harte uit myne in-
„ gewanden worde gerukt, gelyk ook
„ myn gedarmte aan de zyde van de slin-
„ ker borst, dat myne tonge uit mynen
„ mond gefneeden zal worden tot aan de
„ wortel toe, en verbrand tot dat de
„ wind hem zal verstrooit hebben; op
„ dat men door deze straffe de geheuge-
„ nisse verlieze dat ik een medebroeder
„ of lid van deze Societeit ben geweest”.

*Dat is niet méér, noch zal méér zyn,
En dat is noch.*

De

Nieuweling het Evangelie kussen ; daarna doet de Eerwaardige Groot-Meester hem aan zyne zyde komen : alsdan geeft men hem het voorschoot van Vry - Metselaar , waarvan ik hier voor gesproken hebbe : men geeft hem ook een paar handschoenen voor hem , en een paar vrouwe - handschoenen voor de Dame waar voor hy de meeste achting heeft ; deze Dame kan de vrouwe van den Nieuweling zyn , of hem op een andere wyze toebehooren , men bekommert zich dieswegens niet.

Wanneer de plechtigheit der aanbieding van het voorschoot en van de handschoenen gedaan is, onderrecht men den aangenoomen Nieuweling in de Teken en van het Metselaarschap , en men verklaart hem

Dewyl ik de betekenisse van deze laatste woorden niet versta , zal men my ontslaan van eene uitlegging van dezelve te geeven.

hem eene der Letters, welke in het beschreven perk getrokken zyn, te weeten, de J, die zeggen wil *Fakin* (de H. Schriftuur zegt *Fachin*.) Men leert hem ook het eerste Teken, om te kennen en om gekent te zyn van de geenen die van de Broederschap zyn. Dit Teken wordt *Gutturaal* of *Keel-teken* genoemd. Men maakt het zelve de rechterhand aan den hals brengende, zodanig dat de duim rechtstandig op de palm van de hand staande, (die in een horizontale of rechte linie, of omtrent zo, moet zyn) den winkelhaak maakt. De rechterhand aldus aan de linker zyde van de kin gebragt zynde, begint het teken: men brengt ze vervolgens weder naar beneden aan de rechter zyde, en men slaat op het voorpand van het kleed aan dezelfde zyde. Dit teken verwekt terstond de oplettendheit van een Broeder Metselaar, indien 'er een in 't gezelschap is alwaar men zich be-

bevindt. Hy herhaalt zulks ook van zyne zyde, en hy nadert. Indien de eerste hem antwoordt, zo volgt daarop een ander teken: men reikt malkander de hand toe, en dezelve aanneemende brengt men wederzyds de rechter duim op het eerste gewricht of de eerste voeging van de *Index* of voorste vinger, en men nadert malkander, als om heimelyk te zaamen te spreken. Alsdan spreekt men het woord van *Jakin* uit. Dit zyn de tekens welke de geenen doen kennen, die men *Leerlingen* noemt. Dit zyn ook de eerste tekenen welke de Vrye-Metselaars terstond maaken, wanneer zy malkanderen ontmoeten. Het tweede teken word *Manuaal* of het *Hand-teken* genoemd. Men moet tusschen beiden aanmerken, dat de Fransche Vrye-Metselaars sedert langen tyd eenige verandering gemaakt hebben in deze wyze van malkanderen aan te raaken. Volgens het gebruik dat

E 2 tegen-

tegenwoordig doorgaat , raaken twee Vrye-Metselaars , die zich de één van den ander willen verzekeren , de zelfde voeging niet aan ; dat is te zeggen , dat indien de eerste die de hand aanneemt , de eerste voeging drukt , de tweede de tweede moet drukken ; of de derde , indien de eerste de tweede gedrukt heeft.

Volgens de gebruiken die van over-oude tyden af onder de Vrye-Metselaars waargenomen zyn , waren 'er tusschenpoozingen tusschen yder graad die men in de Orde verkreeg. Wanneer men voor *Leerling* aangenomen was , bleef men in die staat drie of vier maanden , na verloop van welke men voor *Gezel* wierdt aangenomen , en zes maanden daarna wierd men tot het *Meesterschap* toegelaaten. Op deze wyze hadt men den tyd om te leeren en zich te oefnenen ; en wanneer men tot den laatsten graad gekomen was , vondt men zich te
beter

beter in staat om daar van de waardigheid staande te houden.

De Fransche leevendigheid heeft alle deze uitstellen niet kunnen doorstaan ; men heeft in een oogenblik in alle de verborgenste geheimen willen dringen , en men heeft Meesters van Loges gevonden, die de zwakke toegeevendheid gehad hebben aan de geweldige drift der Nieuwelingen eerwaarde gebruiken op te offeren , welkers wysheit en oudheit dezelve voor alle verwaarloozing moesten beveiligd hebben. Maar het kwaat is gedaan , en dit is het minste dat de Metselaars - Broederschap heeft moeten ondergaan , sedert dat zy zich in Vrankryk gevestigd heeft. De Franschman moet alles aanroeren ; zyn vlugge geest en aart beweegt hem om in alles de werking van zyn hand te doen bespeuren. Het geene middelmatig is , brengt hy tot volmaaktheit ; het geene uitmuntend is , bederft hy. Het Metselaarschap

laarschap verschaft my daarvan veel bewyzen, waar van ik t'eenigen tyde zal spreken. Ik kome weder tot de plechtigheid van de Aanneeming.

Wanneer men den Leerling de Tekens der Orde geleert heeft, en het woord van *Fakin*, dat men als eene der Sacramentele woorden van de Broederschap kan aanmerken, zo leert men hem bovendien een andere wyze van hetzelfde uit te spreken. Men is verplicht geweest toevlucht daartoe te neemen, om alle verrassing van eenige Onheiligen te ontgaan, die door menigvuldige navorsing de tekenen en de uitdrukkingen van het Metselaarschap ontdekt mogten hebben. Wanneer men dan reden heeft te vermoeden dat de geen die de tekens van de Societeit gemaakt heeft, wel niet tot dezelve zoude mogen behooren, zo stelt men hem voor te *spelden*; men drukt zich niet breeder uit, een iegelyk

gelyk Vry - Metselaar verstaat ter-
stond wat zulks wil zeggen. Als-
dan zegt de een J, de ander moet
antwoorden A, de eerste zegt K,
de tweede I, en eindelyk zegt de
eerste N, 't welk het woord van
JAKIN uitmaakt. Ziet daar de
rechte wyze, op welke de Vrye-
Metselaars zich van malkanderen
doen kennen. 't Is ondertusschen
waar, dat deze eerste tekenen niet
anders dan een Vry-Metselaar Leer-
ling aantoonen; daar zyn 'er ande-
ren voor de Gezellen, en voor de
Meesters: ik zal dezelve in weinig
woorden verklaren.

De plechtigheit van de aanstel-
ling van een Leerling in de orde
der Gezellen geschiedt altoos in
groote Loge. De Eerwaardige en
de Opzigters zyn met alle den toe-
stel van hunne Waardigheden be-
bleed. De figuren worden met
kryt afgeschetst op de vloer van de
Zaal van Aanneeming, en in plaat-
se van een ruwen vormeloozen

Steen welke getekent is in den tyd der Aanneeming van een' Leerling, als om hem te leeren dat hy noch niet meer bekwaamheits heeft dan om het werk ten ruuwesten te doen; zo schetst men tot de aanneeming van een' Gezel, een' Steen die bekwaam is om de gereedschappen te slypen; om hem te kennen te geeven, dat hy nadezen zyn werk zal kunnen polysten en de laatste hand daaraan leggen.

Men doet hem den Eedt, die alreeds gedaan is, niet herhaalen; dezelve word genoegzaam uitgedrukt door een Teken dat men het *Pectoraal* noemt. Men leert den Leerling de hand op de borst brengen, in diervoegen dat dezelve een' winkelhaak maake. Deze stand geeft een stilzwygenden Eedt te kennen, door welken de Leerling die Gezel zal worden, op Broederlyke trouwe belooft, de geheimen van het Metselaarschap niet te openbaaren. Men geeft hem vervolgens

volgens de verklaring of uitlegging van de groote B, die een Pendant maakt met de J, in het perk alwaar men de Kolommen van den Tempel van Salomon met kryt getekent heeft. Deeze Letter betekent *Booz*. Men *spelt* dezelve, gelyk ik gezegt hebbe dat men het woord van *Jakin* deed, wanneer men vreesst verrast te worden door iemand die zich voor Medgezel zoude verklaaren, zonder het waarlyk te zyn.

Het geheim der Aanneeming van de Meesters bestaat alleenlyk in een vry zonderlinge ceremonie, en over welke ik aan de Meesters-zelfs die sedert langen tyd aangenomen zyn, bericht zal geeven van eenige omstandigheden, die zy-zelfs volstrektelyk niet weeten.

Wanneer men dan een' Meester zal aanneemen, is de Zaal van Aanneeming versiert gelyk tot de Aanneeming van de Leerlingen en van de Gezellen, maar daar zyn meêr

figuuren in het beschreven perk. Behalven de driehoekig geplaatste Kandelaars en de twee vermaarde Kolommen, waar van ik gesproken hebbe, maalt men daar, op de beste wyze mogelyk, iets af't geene gelykt naar een gebouw, dat zy *Mosaïsch Paleis* noemen.

Men maakt 'er ook twee andere figuuren; de eene wordt genoemd de *tandige Kwaft*, en de andere, het *Verhemelsel bezaait met sterren*. Daar is ook een werktuig van Metselaarschap, dat de Werklieden gewoonlyk het *Loodt* of het *Schietloodt* noemen. De Steen die gedient heeft om deze figuuren te tekenen, blyft op de vloer van de Kamer van Aanneeming. Men ziet 'er bovendien zekere afbeelding, welke het graf van Hiram verbeeldt. De Vrye-Metselaars doen in haare plechtigheit veele jammer-klagten over de dood van dezen Hiram, die omfrent over drie duizend jaaren gestorven is. Dit schynt my eenige
ge-

gelykheit te hebben met de Feesten welken de Ouden eertyds zo treuriglyk vierden, ter gedachtenisse van de dood van den ongelukkigen Minnaar van de tedere Venus. Men weet, dat geduurende verscheiden eeuwen, de Heidensche vrouwen, op zekeren bepaalden dag, door het droevigste geschrei de wreede dood van Adonis vierden.

Daar zyn veele Vrye-Metselaars die dezen Hiram niet anders dan by naam kennen, zonder te weten wie hy was. Eenigen gelooven dat het Hiram de Koning van Tyrus is, die een verbond maakte met Salomon, en die hem overvloediglyk alle de noodige bouwstoffen verschaftte tot het maaken van den Tempel. De Vrye-Metselaars denken tegenwoordig nog traanen verschuldigt te zyn aan de gedachtenisse van een' Vorst, die eertyds de hand geleent heeft tot stichting van een gebouw waar van zy de her-

herstelling bedoelen. Hiram echter, dien het hier geldt by de Vrye-Metselaars, was geenzins Koning van Tyrus. Het was een uitmuntend Werkmeester in alderleie werken van metaal, als goud, zilver en koper. Hy was de zoon van een Tyrier, en van eene vrouwe van den Stam van Naphtali (a). Salomon liet hem van Tyrus komen, om aan de sicraaden van den Tempel te arbeiden. Men ziet in het eerste Boek der Koningen, het omstandig verhaal van de werken die hy maakte tot versieringe van dat Gebouw. Onder anderen, wordt

(a) *En de Koning Salomon zondt heeren, en liet Hiram van Tyrus haalen. Hy was eener weduwe-vrouwen zoon, uit den Stam van Naphtali, en zyn Vader was een man van Tyrus geweest, een Koperwerker, die vervult was met wysheit, en met verstand, en met weetenfchap, om alle werken in 't koper te maaken. 1 Reg. VII. 13, enz.*

wordt in de H. Schriftuur gewag gemaakt van twee Kolommen of Pylaaren van koper, die yder de hoogte hadden van achtiën ellen, en twaalf ellen in haaren omtrek; boven op dezelve waren kapiteelen van gegoten koper in de gedaante van lelyen. Hy gaf ook de naamen aan de twee Kolommen; die aan de rechterzyde was noemde hy *Jakin*, en die ter linkerzyde *Booz* (a). Ziet daar deezen Hiram, dien men tegenwoordig beweent. Ik geloove dat 'er eeeige Meesters zullen zyn, die my voor deze opheldering verplicht zullen weezen; men wil altoos gaarne weeten om wien men weent. Voor 't overige, denke ik dat men zich over de dood

(a) Daarna rechede hy (Hiram) de pylaaren op in het voorhuis des Tempels, en den rechteren pylaar opgerecht hebbende, zo noemde hy zynen naam *Jakin*; en den linkerem pylaar opgerecht hebbende, zo noemde hy zynen naam *Booz*. Ibid. vs. 21.

dood van Hiram zo veel niet zoude moeten bedroeven : indien de Vrye-Metfelaars niet anders noodig hebben dan bekwaame Werkmeesters, zullen zy 'er onder onze heden-daagschen vinden , waardoor zy zich het verlies der ouden kunnen getroosten.

Deze laatste Aanneeming is maar enkel ceremonie; men leert daarin byna niets nieuws, dan de byvoeging van een Teken dat men *Pedestraal* of het *Voet-teken* noemt. Het zelve wordt gemaakt door de voeten zodanig te schikken, dat dezelve een' winkelhaak kunnen vertoonen. Men verklaart deze figuur zinnebeeldelyk; dezelve betekent, dat een' Broeder altoos de billykheit en de gerechtigheit in 't algemeen, en de getrouwheit aan zynen Koning in 't ooge moet hebben, en onbestraffelyk zyn in zyne zeden.

Ziet daar dan de vier voornaame
Teke-

Tekenen, die de Vrye - Metselaars doen kennen.

Het *Gutturaal* of *Keel-teken*, alzo genoemd om dat men de hand aan de keel brengt, een' winkelhaak maakende.

Het *Mammaal* of *Hand-teken*, in 't welke men malkanderen de voegfels der vingeren raakt.

Het *Pectoraal* of *Borst-teken*, waarin men de hand als een' winkelhaak op het harte brengt.

En het *Pedestraal* of *Voet-teken*, dat zynen naam ontleent van den stand der voeten.

Wat aangaat de woorden die men uitspreekt om de waarheit der tekens van het Metselaarschap te bevestigen, daar zyn 'er maar twee, waar van ik reeds hier voor gesproken hebbe, teweeten JAKIN en BOOZ. Het eerste is voor de Leerlingen, en zy hebben geen ander dan dat. De Gezellen en de Meesters bedienen zich van beide, en zulks geschiedt op deze wyze:

Na

Nadat men de eerste tekenen gemaakt heeft, welke zyn, de hand als een' winkelhaak aan den hals te brengen, vervolgens op het rechter voorpand van het kleed te slaan, zich wederzyds op de zaamenvoegselen der vingers te drukken, en het woord JAKIN uit te spreken; zo brengt men de hand als een' winkelhaak op de borst, en men spreekt het woord BOOZ uit, met dezelfde waarneemingen die men omtrent het eerste heeft in acht genomen. De Meesters hebben geene andere woorden die hen van de Gezellen onderscheiden; zy neemen alleenlyk in acht malkanderen te omhelzen, de armen over den schouder brengende: ziet daar hunne onderscheiding, die van het Voet-teken gevolgt wordt. Dit alles wordt met zoveel omzigtigheid gedaan, dat het aan alle anderen, buiten de Vrye-Metfelaars, bezwaarlyk te bemerken is.

Ik

Ik zal nu het stuk der Aanneeming van een' Leerling hervatten, waarby ik gebleeven was. Ik ben niet verzekert dat ik hier in geene herhaalingen zal vervallen, omdat ik het blad niet voor my hebbe waarin ik daarvan gesproken hebbe: ik zal ondertusschen trachten, op de beste wyze my mogelyk, den draad van myn verhaal weder aan te hechten. Men zal my verschoonen, zo ik iets herzegge; maar in eene zaak die iemands oplettendheit kan aandoen, wil ik liever tweemaal dezelfde zaak zeggen, dan de minste omstandigheid over slaan.

Wanneer de Nieuweling den eed heeft afgelegd, omhelst hem de Eerwaardige Groot-Meester, tegen hem zeggende: *Tot hier toe hebbe ik als Meester tegen u gesproken, nu zal ik u als een' Broeder handelen.* Hy doet hem aan zyne zyde komen. Alsdan geeft hy hem het Metselaars schootsvel, en

F twee

twee paaren handschoenen , het eene voor hem , en het andere voor zyne Metselaarinne. De tweede Opzigter zegt dan tegen hem : *Wy geeven u deze handschoenen , als aan onzen Broeder ; en zie daar een paar voor uwe Metselaarinne , of voor de getrouwste. De vrouwen gelooven dat wy haare vyanden zyn , gy zult haar daardoor toonen dat wy om haar denken.* De nieuwlyks aangenomene omhelst vervolgens de Meesters , de Gezellen en de Leerlingen : daarna zet men zich aan de tafel.

De Eerwaardige plaatst zich in 't Oosten , de Opzigters in 't Westen , de Meesters en Gezellen in 't Zuiden , en de Leerlingen in 't Noorden ; de nieuwlyks aangenomene bekleedt de plaats van eere , naast den Eerwaardigen. Een yder wordt gedient door zynen Lyf- of Huisknecht , die echter dezen dienst niet kan waarneemen , voor dat hy als Vry-Metselaar is aangemen

men (a). De plechtigheit van de Aanneeming der Knechts is dezelfde als die van de Leerlingen; zy weeten niet anders dan het woord JAKIN; zy hebben ook niet meêr dan de eerste Tekens, en kunnen nooit tot het Meesterschap komen.

De dienst der Knechts is bepaalt aan het zetten van de schotels op de tafel, en het veranderen der borden. 't Gebeurt zelden dat men zich laat dienen om in te schenken: yder heeft gemeenlyk zyn bottel, of *vat*, voor zich. Ziet hier

(a) De Vrye-Metselaars hebben geoordeelt de meeste Waarden of Ordinarihouders, en hunne eerste Knechts, in hunne Orde te moeten toelaaten; om dat, dewyl zy gemeenlyk diergelyke huizen voor hunne Vergaderingen kiezen, zulks maakt dat zy aldaar in meerder zekerheit zyn, om dat de Meester en de Knechts zelfs zorg draagen de Onheiligen buiten te houden,

hier met wat plechtigheit men de eerste gezondheid drinkt, welke die des Konings is. De Eerwaardige doet een' slag op de tafel, de eerste en tweede Opzigter doen het zelfde: als dan keert de gansche Vergaderinge de oogen naar den Eerwaardigen, en schikt zich om met oplettendheit te hooren het geene gezegt zal worden. Want men moet aanmerken, dat wanneer men op de tafel slaat, zulks niet altoos is om *eene gezondheid in te stellen*; het geschiet ook zomenigmaal als men iets te zeggen heeft, dat het Metselaarschap in 't algemeen, of enkelyk de Broeders van de Loge, betreft.

Wanneer de tweede Opzigter op de tafel geslagen heeft, staat de Eerwaardige op, hy brengt de hand als in een winkelhaak op het harte, en zegt: *Geeft acht, myne Broeders*. De eerste en tweede Opzigters herhaalen het zelfde. De Eerwaardige voegt 'er by: *Laadt, my-*

myne Broeders, voor eene gezondheid.
 Dit wordt van gelyken door de
 Opzigters herhaalt. Een yder doet
 dan zoveel poeder in zyn Kanon,
 zo rood als wit, als hy goedvindt;
 men valt niemand moeyelyk over
 de hoeveelheit, noch over de hoe-
 danigheit. Wanneer de Kanon-
 nen in staat zyn, zegt de eerste
 Opzigter tegen den Groot-Meester:
Eerwaardige, wy zyn gelaaden.
 Daarop zegt de Groot-Meester:
Eerste en tweede Opzigter, Broeders
en Medgezellen van deze Loge,
wy zullen drinken op de gezond-
heit van den Koning onzen door-
luchtigen Meester, dien Godt eene
volmaakte gezondheid geeve en een
lange achtervolging van voorspoed!
 Ik hebbe vergeeten te zeggen, dat
 hy altoos de Vergadering aanspreekt
 beginnende met de Officianten;
 dus zegt hy alsdan: *Zeer-Eerwaar-*
dige, tweede Opzigter, Broeders en
Medgezellen van deze Loge, wy,
enz. De tweede Opzigter zegt
 F 3 daar-

daarna: *Zeer-Eerwaardige, eerste Opzigter, Broeders, enz.*

Na deze laatste herhaaling, zegt de Eerwaardige Groot-Meeſter: *Tweede Opzigter, commandeer de order.* Alſdan zegt de laatſtgenoemde: *Myne Broeders, ziet den Eerwaardigen aan;* en zyne hand aan zyn Kanon brengende, commandeert hy de Exercitie aldus: *Brengt de rechter hand aan uw geweer:* men ſlaat de hand aan zyn Kanon, maar zonder het op te neemen. *Legt aan:* men neemt zyn Kanon op, en men brengt het voor zich. *Vuur, groot vuur; 't is voor den Koning onzen Meeſter.* Een yder drinkt alſdan, en men heeft altoos de oogen op den Eerwaardigen, om zyn Kanon niet eerder af te zetten, dan na dat hy geëindigt heeft te drinken. De tweede Opzigter, die mede den Eerwaardigen aanziet, volgt de beweging van zyn arm; en de gansche Vergadering volgt deze twee Hoofdelieden.

lieden. Zyn Kanon afzettende, presenteert men het geweer; vervolgens brengt men het zelve aan de linker en aan de rechter zyde; deze Exercitie geschiedt driemaal na malkander. Men herstelt zich daarna te zaamen, en brengt in drie *tempoos* het Kanon op de tafel; men klapt driemaal in de handen, en men roept driemaal *vivat*.

De zorgvuldige eenstemmigheid die in deze Exercitie uitmunt, en de verstandige vrolykheit die het aangezicht der Broeders versiert, en die daarenboven noch de levendigste bevalligheit ontfangt door de blydschap waar van een iegelyk goed Franschman altoos aangedaan is, wanneer hy plechtelyk zyn' yver voor zynen Koning kan be-
tuigen; dat alles, zegt men, maakt een verrukkende vertooning, welke alleen tot de Orde zoude trekken zelfs die geenen die tegenwoordig in de minst voordeelige geneigtheit voor de Vrye-Metselaars schynen te zyn.

Ik brenge my te binnen gezegt te hebben , dat men na de gezondheid des Konings, die van den Zeer-Eerwaardigen Groot-Meester Hoofd van de Orde, drinkt; en vervolgens die van den Eerwaardigen Meester van de Loge alwaar men zich bevindt, die van de Opzigters, van den Aangenomenen, van de Broeders, enz. Dit alles geschiedt met groote plechtigheit.

Het is noodzakelyk aan te merken, dat hoewel het byna altoos de Eerwaardige van de Loge is die voorstelt op iemands gezondheid te drinken, het nochtans aan den eersten of tweeden Opzigter, en zelfs aan alle anderen, vry staat te verzoeken om eene gezondheid in te stellen. Ziet hier hoe zulks geschiedt.

Die eene gezondheid in wil stellen , doet een' slag op de tafel ; ieder een zwygt stil en geeft gehoor. Dan zegt de geen die de gezondheid wil instellen : *Eerwaardige,*

dige, eerste en tweede Opzigter, Broeders en Medegezellen van deze Loge, ik stelde de gezondheid in van zulk een. Indien het de gezondheid is van een' der geenen die eene Waardigheid heeft, zo noemt men hem niet in het compliment dat men aan de Officianten richt. By voorbeeld, indien het de gezondheid van den Eerwaardigen is, zo begint men aldus: Eerste en tweede Opzigter, Broeders, enz.

Hy, op wiens gezondheid men drinkt, moet blyven zitten terwyl men drinkt; hy staat niet op, voor dat de ceremonie geëindigt is, en dat een iegelyk is gaan zitten om te drinken. Alsdan bedankt hy den Eerwaardigen, den eersten en den tweeden Opzigter, en de Broeders, en zegt tegen hen, dat hy hen zal beantwoorden en bedanken voor het vermaak dat men hem gedaan heeft van op zyne gezondheid te drinken. Hy doet alsdan gansch alleen de Exer-

citie waar van ik gewag gemaakt hebbe.

Dewyl alle de ceremonien die omtrent de gezondheden waargenomen worden al wat tyd wegneemen, en dat 'er iemand van de Broeders dorstig genoeg gevonden zoude kunnen worden, om in den tusschentyd drinken noodig te hebben, zo staat men aan een ieder de vryheit toe naar zyne zinnelykheit te drinken; en de geenen die aldus drinken, doen 't, om alzo te spreken, in stilte, dat is te zeggen, zonder de gebruikelyke ceremonien.

Ik zal niet onderneemen het zonderling vermaak af te maalen, dat de Vrye-Metselaars genieten in deze wyze van gezondheden te drinken: zy alleen gevoelen zulks, en zouden het niet kunnen uitdrukken. Ik hebbe eenigen van de Orde in verrukking met de eigen uitdrukkingen hooren zeggen, dat ten dien opzichte
de

de gedachte niets aan de uitdrukking konde byzetten.

Hoewel de wyze op welke men de gezondheden instelt, en op dezelven drinkt, een goed gedeelte van den tyd wegneemt dien de Vrye-Metselaars aan hunne Vergaderingen toewyden, zo blyft hen echter tyds genoeg overig om zich onderlinge onderwyzingen mede te deelen, die altoos zeer voldoende zyn, zo ten aanzien van de zaaken zelfs die men aldaar leert, als ten opzigte van de wyze op welke dezelve geleert of onderweezen worden. Wanneer men een nieuw aangenomen Broeder bekwaam wil maaken, doet men hem eenige vraagen over de gebruiken der Orde. Indien hy zich niet genoegzaam in staat vindt om te antwoorden, zet hy de hand als een' winkelhaak op de borst, en maakt eene buiging; dat wil zeggen, dat hy verschooning van het antwoord verzoekt. Alsdan richt zich

zich de Eerwaardige aan een ouder, tegen denzelven, by voorbeeld, zeggende: *Broeder N., wat wordt 'er verëischt om eene Loge te maaken?* De Broeder antwoordt: *Eerwaardige, drie formeeeren dezelve, vyf stellen die tezaamen, en zeven maakenze volkomen.*

Wat de Meesters aangaat, men doet hen verhevener vraagen; of liever, de gevraagde Meester antwoordt op een zeer eenvoudige vraag op de alderverhevenste wyze. By voorbeeld, de Eerwaardige Groot-Meester zegt tegen een' Opzigter: *Broeder, van waar komt gy?* Dees antwoordt hem: *Eerwaardige, ik kome van de Loge van St. Jan.* De Eerwaarde hervat: *Wat hebt gy aldaar gezien, wanneer gy hebt kunnen zien?* De Opzigter antwoordt: *Eerwaardige, ik hebbe drie groote Lichten gezien, het Mo-
saische Paleis, het Verhemelsel door-
zaait met sterren, de tandige Kwast, de
perpendiculaire Lyn, de Teken-steen,
enz.*

enz. Men kan niets met meêr omstandigheid beschreven zien, dan dit antwoord; en hoewel het niet volslagen klaar schynt, het zelve voldoet nochtans eindeloos de Broeders die 't verstaan, en veroorzaakt een groot vermaak aan het gansche gezelschap. Men doet ook nu en dan de Teken en van het Metselaarschap herhaalen. De geenen die dezelve volkomen meester zyn, maaken dezelve met een deftigheid die de aanschouwers bekoort; en de geenen die noch niet geheel bekwaam zyn, of die een weinig *slinks* zyn in hunne wyze van doen, verschaffen zomtyds tydverdrijf aan de Broeders, door de moeite die zy hebben om het maaken der Teken en meester te worden. 't Zoude nutteloos zyn zich in langduuriger omstandigheid in te laten, wegens de stoffen waar omtrent de onderwyzingen of de zaamensprekingen der Broeders van het Metselaarschap

schap kunnen gaan; alles is omtrent van het zelfde gewigt als het geene ik nu verhaalt hebbe.

't Is dan te vergeeffsch dat men de haatelykste vermoedens van de Orde der Vrye-Metselaars heeft willen verspreiden; de vermaakelykheden die zy te zaamen smaaken hebben niets, dan 't geene zeer zuiver is; en de eendragtigheid die daarin regeert, geeft nooit gelegenheit tot kwelling of verdriet, om dat zy de eenen de anderen tederlyk beminnen. Ik begrype wel dat iemand die geen Vry-Metselaar is, zich naauwelyks zoude willen ophouden met veele zaaken, die de wellust van hunne Societeit schynen te zyn: maar dit alles is eene zaak waar van het harte alleen kan oordeelen, en die op de ondervinding gegrond is. Wanneer men Vry-Metselaar is, doet alles, wat de Orde betreft, op een zonderlinge wyze den geest en het harte aan. 't Geene on-

smaa-

smaakelyk zoude zyn voor een' Onheiligen , wordt een zeer gevoelig vermaak voor een' Vry-Metselaar.

Daar is dan niets, dan dat zeer eenvoudig en zeer onnozel is, in de zamen spraaken welke de Vrye-Metselaars aan tafel houden ; en de zuiverheit van gevoelens die deze Societeit onderscheidt van zoveel anderen , trekt noch een nieuwen luister uit de vrolyke Lofzangen welke de Broeders onder malkanderen zingen, wanneer men eenigen tyd aan tafel gezeten heeft.

Men weet dat het dikwyls genoeg gebeurt, dat het karakter van yder byzonder persoon zich door de gezangen openbaart. Zulk een om zynen stand, een ander om de achting van zynen ouderdom, zullen niet dan welvoegchelyke redenen voeren ; die , op het einde van de maaltyd, de geeft een weinig verhit zynde door de dampen en de uitwaassening van een aan-
ge-

genaam vocht, gelooven zich een weinig uit te mogen laten, en een weinig naar de ongevoegchelykheit over te hellen, indien zy zich niet ganschelyk daaraan overgeeven. 't Is een genoegzaam gewoone grondregel, *zingende is alles toegelaaten*. De Vrye-Metfelaars hebben dien grondregel niet aangenomen, en hunne Gezangen, zo zuiver en eenvoudig als hunne redenen, geeven tegelyk de vrolykheit en de onnozelheit te kennen. De Leezer zal daar van gemakkelyk kunnen oordeelen door zich-zelfen; ik zal aan het einde van dit Werk een vry fraaye Verzaameling geeven van hunne voor-naamste Gezangen.

't Is overal eene ongeschiktheit, wanneer men aan tafel is, met zyn' gebuur aan 't oor te spreken; doch 't is gewoonlyk maar eene onbeschaafdheit. Het is een misdryf by de Vrye-Metfelaars, dat meêr of minder gestrengelyk gestraft

straff wordt, naar maate dat de Broeder die overtreden heeft meêr of minder halsterrig is. Ik zal hier, tot schande van onze Franschen, aanmerken, dat men in Vrankryk voor de eerste reize verplicht is geweest gebruik te maaken van het zonderling Formulier, geschikt tot de uitsluiting van een Vry-Metselaar.

De Eerwaardige gaat niet terstond tot de gestrengheit over; hy begint met een zachte waarschouwing, en wanneer de Broeder die gefeilt heeft, weder tot zyn' plicht keert, wordt hy slechts in eene boete verweezen. Ik hebbe hiervoor gezegt, dat dezelve altoos ten voordeele der Armen was, omdat zulks altyd het gebruik is geweest onder de Vrye-Metselaars. Men heeft in eenige hedendaagsche Loges goedgevonden dit geld tot het gemeen onthaal te bewaaren.

Wanneer de Broeder die bestraft is geworden geen acht slaat op de

G

ver-

vermaaningen van den Eerwaardigen, gaat men gestrengelyk tegen hem te werk, indien 't geval zulks schynt te vorderen. De Eerwaardige pleegt raad, men komt tot stemmen; en wanneer de gevoels overeenstemmen tot de uitsluiting van een' Broeder, ziet hier hoe men daarin handelt. De Eerwaardige slaat op de tafel, en zegt: *Geeft acht, myne Broeders.* De Opzigters slaan mede op de tafel, en herhaalen het geene de Eerwaardige gezegt heeft. Wanneer ieder een oplettende schynt te zyn op het gegeven bevel, brengt de Eerwaardige de hand als een' winkelhaak op zyne borst, en zegt tegen den eersten, of den tweeden Opzigter: *Broeder, waarom hebt gy u voor Metselaar laten aannemen?* De gevraagde antwoordt: *Eerwaardige, omdat ik in de duisternisse was, en dat ik het licht wilde zien.* De Eerwaardige: *Hoe zyt gy voor Metselaar aangenomen*
ge-

geworden? Antwoord: Eerwaardige, door drie groote slagen. De Eerwaardige: Wat betekenen deze drie groote slagen? Antwoord: Klopt, men zal u open doen; verzoekt, men zal u geeven; biedt u aan, en men zal u aanneemen. De Eerwaardige: Wat hebt gy gezien, toen gy ontfangen zyt geworden? Antwoord: Eerwaardige, niets dat ik begrypen kan. De Eerwaardige: Hoe waart gy gekleed, toen gy in de Loge zyt ontfangen geworden? Antwoord: Eerwaardige, ik was noch naakt, noch gekleed; ik was echter op een betaamelyke wyze. De Eerwaardige: Waar hieldt zich de Eerwaardige, toen gy aangenomen wierdt? Antwoord: Eerwaardige, in 't Oosten. De Eerwaardige: Waarom in 't Oosten? Antwoord: Eerwaardige, omdat, gelyk de Zon in 't Oosten opgaat, de Eerwaardige zich aldaar houdt om de deur aan de Arbeiders te openen, en om de Loge te verlichten. De Eerwaardige:

dige: *Waar hielden zich de Opzigters?* Antwoord: *Eerwaardige, in 't Westen.* De Eerwaardige: *Waarom in 't Westen?* Antwoord: *Om dat, gelyk de Zon in 't Westen ondergaat, de Opzigters zich aldaar houden om de Arbeiders te betaalen, en om de Loge te sluiten.*

De Eerwaardige spreekt alsdan het Vonnis der uitsluitinge uit, zeggende: *Eerste en tweede Opzigters, Broeders en Medgezellen van deze Loge, de Loge is gesloten.* De Opzigters herhaalen het zelfde. De Eerwaardige zegt dan tegen den Broeder die gefeilt heeft, dat het is om den mislag dien hy begaan heeft, en dien hy niet heeft willen verbeeteren, dat men de Loge heeft gesloten. Van dan af, is de geen die het voorwerp der bestrafing geweest is, uitgesloten uit de Orde; daar wordt geen gewag meêr van hem gemaakt, wanneer men de Broeders noodigt om eenne Aanneeming by te wonen; en

en men draagt tegelyk zorge om de andere Loges te verwittigen van het ongemakkelyk karakter van den geenen dien men verplicht is geweest zo straf te behandelen: hy mag alsdan nergens toegelaaten worden, dat is eene der Statuiten van de Orde.

Voorts moet de hardnekkigheid van een' Broeder al verre gaan, eêr men tot zulk een uiterste komt. Eene Orde die niet anders dan naar zachtheit, rust en vrede haakt, laat niet toe dat men tegen een der Leden een gestreng vonnis uitsprekke, zonder vooraf alle mogelyke middelen van verzoening beproeft te hebben.

Diergelyke droevige afbreeking moet het vermaak, dat de Broeders in het zingen der Lofzangen van hunne Orde smaaken, merkelyk stooren. Doch dewyl het zingen in de gewoone Vergaderingen een geregelde zaak is, zo hecht men den draad der Gezangen weder

aan, wanneer de stille rust volkomen herstelt is. Ik hebbe alreeds gezegt, dat men eindigde met het Gezang der Leerlingen; en ik hebbe doen aanmerken, dat de *Domestyken* of *Broeders-Dienaars* zich alsdan in den rang met de Meesters stelden. Ik hebbe op dezelfde plaats beschreven op wat wyze men zich in deze laatste plechtigheit gedroeg; ik achte my alzo ontslagen te zyn van hier meêr daarvan te spreken. Ik zoude t'eeniger tyd noch wel omstandiger kunnen zyn, wanneer ik een volkome Historie van deze Orde zal uitgeeven. Men zal daarin den oorsprongk, de voortgang en de veranderingen van dezelve zien: misschien zal het geene tegenwoordig gebeurt, my ook de Historie van haar verval en van haaren ondergang verschaffen.

De Orde, hoewel by de Franschen gekomen, zoude zich in alle haare waardigheit hebben kunnen staande houden, indien men meêr

meêr oplettendheit en onderscheiding gebruikt hadt in de keur, welke men gedaan heeft van de geenen die verzochten daarin toegelaaten te worden. Ik zegge niet dat men geboorte gevordert moest hebben, of uitmuntende begaaftheden: het zoude genoeg geweest zyn zich voornamelyk te houden aan de opvoeding, en aan de goede gevoelens; met een woord, aan de hoedanigheden van den geest en van het harte. Dan zoude men niet zo eindeloos eene Societeit vermenigvuldigt hebben, die zich nooit staande zal houden dan door de uitmuntende begaaftheden van haare Leden.

- Ik ben niet van 't gevoelen der geenen die gelooven dat de gevoelens, of de zeden, meerder aan het eene oord toebehooren dan aan het andere. Men denkt wezentlyk *au Marais* (a) immers zo wel als

(a) Zeker Kwartier te Parys, door veele
G 4 zeer

als in de Voorstad *St. Germain* (a); en men zal 'er welhaast dezelfde Taal spreken, en immers zulke edele wyze van handeling hebben. Ik zal ondertusschen aanmerken dat dit vooroordeel, van plaatseigene hoedanigheden, ten opzichte der Vrye-Metselaars eenige plaats zoude kunnen hebben.

Het begin van hun verval kan gerekent worden van den tyd af, wanneer deze Societeit zich uitgestrekt heeft omtrent de straat *St. Denys* (b): aldaar komende heeft zy zich zien aandoen van eene ongezonde lucht, die terstond de geregeldheit der trekken van haar aangezicht verandert heeft, die vervolgens volkomen mismaakt zyn geworden

zeer fatzoenlyke lieden bewoont, dog die weinig aan het Hof verschynen.

(a) Deeze Voorstad is digt aan 't Hof, en door de voornaamste Hovelingen bewoont.

(b) Meest door Winkeliers bewoont.

worden door de ommeegang en verkeerling van de straat *des Lombards* (a). Ik laate aan de waare en yverige Vrye-Metselaars de zorge om klaarlyk te doen verstaan het geene ik hier zegge; zy hebben belang daarin.

Dit is zeker, dat men, door een te groote gemakkelykheit, tot de waardigheit van Gezellen en van Meesters heeft toegelaaten, lieden die in welgeregelde Loges de vereischte hoedanigheden niet gehad zouden hebben om Broeders-Dienaars te zyn. Men is verder gegaan: de oplettendheit van den Groot-Meester is tot zoverre verpast geworden, dat men hem Patenten van Meesters van Loges heeft doen toestaan aan persoonen, die onbekwaam waren in de laagste

(a) Door gemeene soort van Winkeliers bewoont.

te Classe van Onheilighen het gezag te voeren. Alstoen heeft het verbaasde Metselaarschap voor de eerstemaal met schrik het verachtelyk Eigenbelang, en de plompe Onbetaamelykheit, in zynen boezem zien indringen.

Wanneer lieden van zeker slach belust zyn om eene Societeit te maaken, waarom zoeken zy die niet uit haar eigen soort van volkje zaamen te stellen?

De wyze Engelschman, by wien het Metselaarschap zyne geboorte genomen heeft, verschaft ons voorbeelden van eene menigte van Societeiten, immers zo verschillende onder malkanderen, als 'er verschillende Classen van Onderdaanen in eenen Staat zyn; en het is aanmerkelyk, tot schaamte van zekere Franschen die in het Metselaarschap ingedrongen zyn, dat zelfs de Societeiten van het geringste slach, altoos op haare wyze de naau-

naaukeurigste betaamelykheit in acht neemen. Daar is onder anderen te Londen eene Societeit, die men de *Vergadering van twee stuivers* noemt, waaraan deze naam gegeven wordt, om dat yder medemakker, in de Vergadering komende, twee stuivers op de tafel legt. Dees Broederschap bestaat niet dan uit zeer plompe Ambachtslieden, onder welken men nooit gehoord heeft dat iets voorgevallen is, dat strydig was met de goede orde. De Deugd verëenigt hen; zy is waarlyk een weinig plomp, maar 't is de Deugd van hunnen stand. Deze Makkers hebben Statuten, die met hunne plompheit overëenkomen. Ik zal alleenlyk tot een voorbeeld bybrengen het IV. Arttykel van hun Reglement, het welke vervat is in deze woorden: *Indien iemand vloekt, of aanstootelyke woorden tegen een ander spreekt, zo kan zyn gebuur hem*
voor

voor de *scheenen schoppen* (a). Deze zonderlinge wyze van zyn ge-
buur te waarschouwen dunkt my
vry uitdrukkelijk te zyn. 't Is ver-
wonderlyk, dat, als men daarvan
gebruik gemaakt heeft, nooit ee-
nige wanorde daardoor ontstaan
is: in tegendeel, hy die op deze
wyze gewaarschouwt is, maakt
zich dieswegens niet moeyelyk;
hy acht zich wel gewaarschouwt,
en hy verbeetert zich.

Men zoude van gelyken te Pa-
rys Societeiten hebben kunnen
maaken, overëenkomstig met den
aart en met de wyze van gedrag
van eene menigte van byzondere
persoonen (b), die niet gemaakt
zyn

(a) Dit is getrokken uit den *Specta-
tor*.

(b) De geenen die de Bewoonders van
zekere handeldryvende Kwartieren een
weinig kennen, weten ook genoegzaam
de zonderlinge wyzen, op welke deze
Mef-

zyn om te verkeerē met menſchen die haar verſtand weeten te gebruiken. Men zoude hen Reglementen naar 't bereik van hun verſtand gegeeven hebben. Dat, het welke ik bygebragt hebbe, zoude by hen te beter gepaſt hebben, om dat zy daaraan gewent zyn: dewyl zy in hunne vrolyke luimen, of wanneer het verkoo- pen niet opneemt, zich gaerne aan die edele exercitie overgeeven, zo zouden zy zich ook daarvan hebben kunnen bedienen om malkanderen vriendelyk van hunne gebreken te verwittigen.

De Zeer-Eerwaardige, die tegenwoordig het hoofd van de Orde

Messieurs malkanderen wederzyds aandoen. Aan de ruuwheit van hunne gebaerden, en aan de plompheit van hunne redenen, ſchynt het dat zy geduuriglyk om de prys der Onbeſchaaftheit met malkander twiſten.

de is, zal, zegt men, krachtdaadiglyk gaan arbeiden om uit de Metselaars Broederschap te verdryven en te weeren alles wat dezelve niet waardig is. Dit groote werk was alreeds ontworpen door zyn doorluchtigen Voorzaat, dien een ontydige dood aan de Waereld en aan het Metselaarschap ontrukkt heeft.

Men heeft aangemerkt, dat de Parysche Vrye-Metselaars de beleefdheit niet gehad hebben eenen Dienst te laten doen voor de rust der Ziele van dees laatsten Groot-Meester. Zommigen hebben gedacht, dat door een byzonder voorrecht, een waar Metselaar, en met veel meêr reden de geen die met de doorluchtige waardigheid van Groot-Meester bekleed is, deze Waereld verlaatende, een steile vlucht ten Hemel nam, zonder voor eenige afdwaaling op den weg te vreezen.

An-

Anderen hebben zich verbeeld, dat de Medgezellen de Vry-Metselaars Orde van de Engelschen ontfangen hebbende, misschien ook tegelyk de afkeerigheid geërft hadden, welke die Natie voor het Vagevuur schynt te hebben.

Wat ook de reden mag zyn, welke dezen Dienst heeft doen vergeeten, de Vrye-Metselaars van Normandië hebben gansch anders gehandelt; zy hebben een Lykstatie doen houden in de Kerke der Jacobynen van Rouan, zy hebben dezelve met alle eere geviert, de noodiging is plechtig geschied, en de Broeders der zeven Loges van Rouan hebben zich in rouwgewaad derwaards begeeven; zy hebben, zoveel als de omstandigheden toegelaaten heeft, de ceremonien van hunne Orde in acht genomen, beveelende dat men drie aan drie ter lykstatie zoude gaan.
Dit

Dit is naaukeuriglyk uitgevoerd ;
ter cere van het Metselaarschap,
en tot stichting van de geloovige
Normannen.

E I N D E.

B Y-

BYVOEGSEL

TOT HET

G E H E I M

D E R

VRTE-METSELAARS.

H

BY VOEGSEL

TOT HET

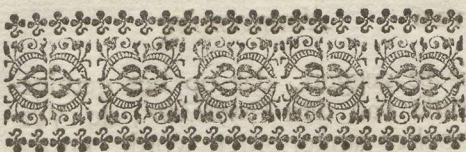
CEHEM

DER

NAT. M. 22. 1. 1872

1872

AANNEEMING

V A N D E N

M E E S T E R.

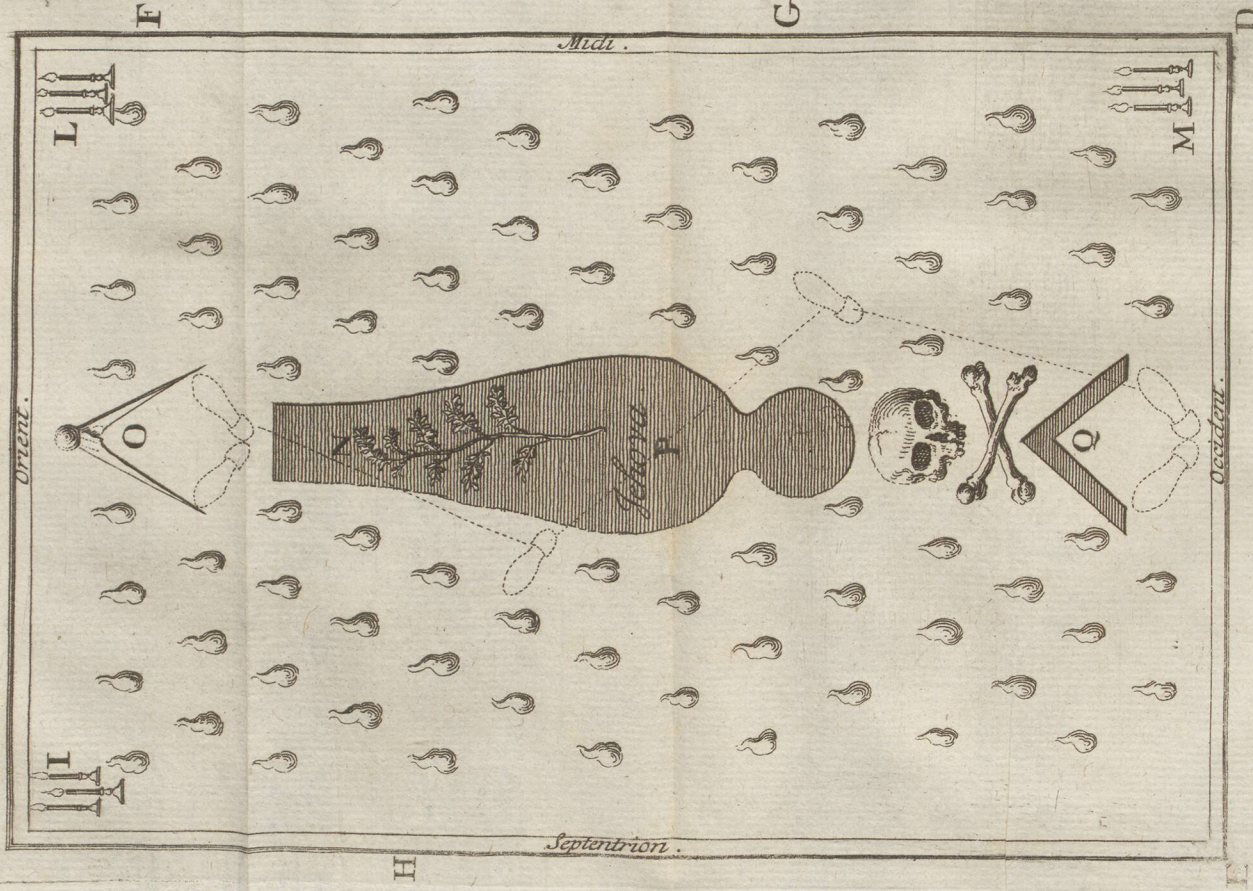

E Leerling-Gezel die zich voor *Meeſter* wil doen aanneemen, moet eenig Meeſter aanspreken die alreeds aangenomen is; op dezelve wyze gelyk een *Onheilige* die Vry-Metselaar wil worden, verplicht is zich door iemand der Broeders te laten voorſtellen. De *voorſtelling* van den Meeſter, en het antwoord van de Loge, geſchieden met dezelve ceremonien welke in acht genomen worden ten opzigte der Onheiligen; dat

is te zeggen; dat op het getuigenisse van den *Voorstelder*, de Verzoeker aangenomen wordt, en dat men hem een' dag stelt tot zyne Aanneeming, die op de volgende wyze geschiedt.

De geen die aangenomen wordt heeft de oogen niet geblind, noch de knie ontbloot, noch den schoen als eene muil aangetrokken, en men neemt ook niet in acht dat hem alle metaalen ontnomen worden, gelyk men doet in de Aanneeming van een' Leerling-Gezel. Hy is gekleed zo als 't hem goeddunkt, behalven dat hy zonder degen is, en dat hy zyn schootsvel draagt als een Gezel (a). Hy houdt zich alleenlyk aan de deur buiten de Loge, tot dat de tweede Opzigter hem doet binnen komen; en men geeft hem tot gezel-

(a) De Gezel maakt de slab van zyn schootsvel vast aan zyn kleed, de Meester laat die op het schootsvel vallen.

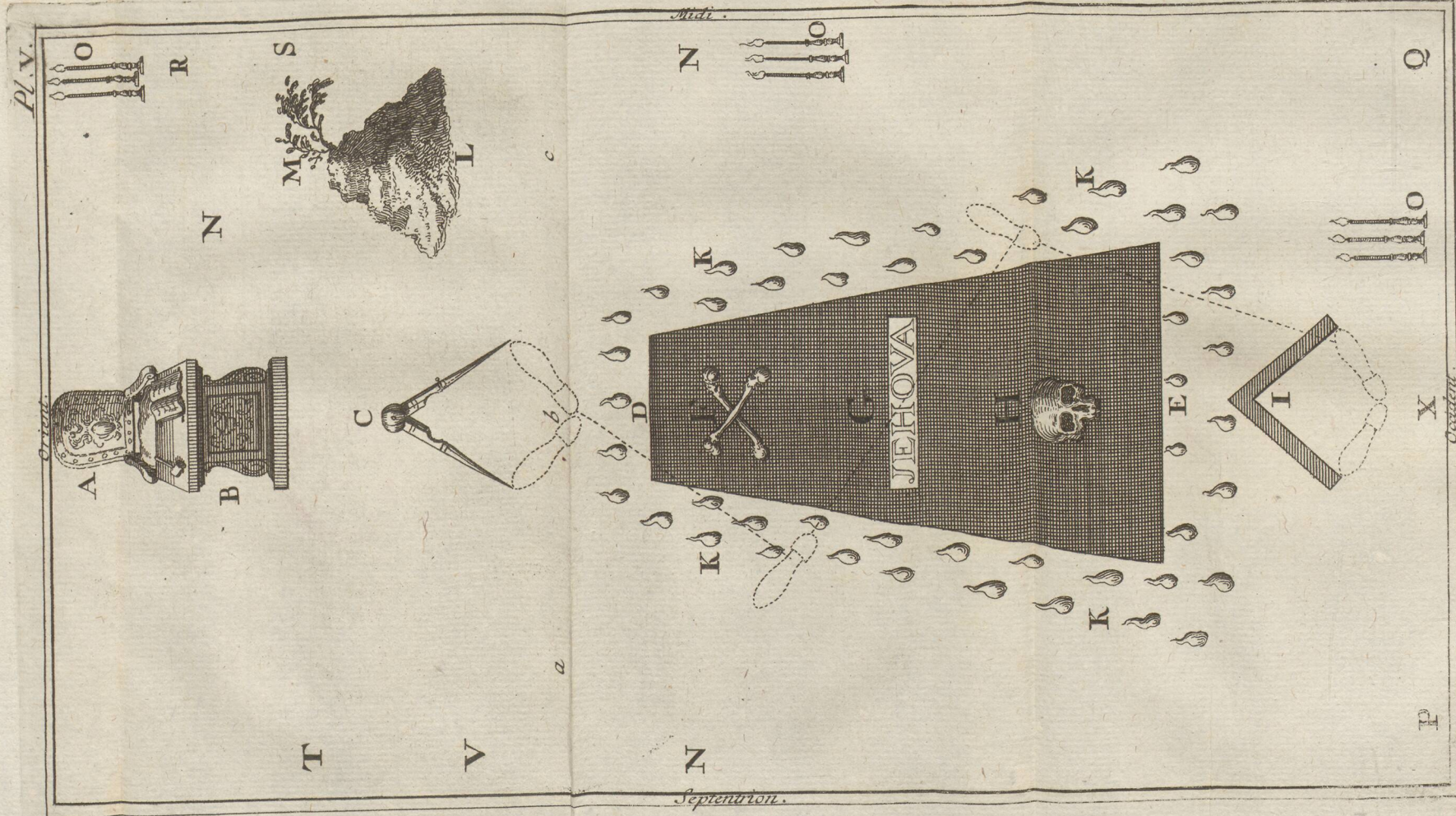
AFBEELDING VAN DE LOGE

TOT AANNEEMING VAN EEN VRY-METSELAARS
MEESTER,

Zo als die te Parys is nitgegeeven, maar gebrekkelyk.

A. Plaats van den Groot-Meester.	I. Ooster-Lichten.
B. Altaar.	L. Zuider-Lichten.
C. Plaats van den Orateur.	M. Wester-Lichten.
D. Plaats van den eersten Opzigter.	N. Tak van Acacia.
E. Plaats van den tweeden Opzigter.	O. Passer.
F. G. H. Plaatsen van de drie Broe-
ders met de papiere rol.	P. Oud Meesters-woord.
	Q. Winkelhaak.

WAARE AFBEELDING VAN DE LOGE

TOT AANNEEMING VAN EEN VRY-METSELAARS MEESTER.

A. Armstoel van den Groot-Meester.	G. OudMeesters-Woord.	O. O. O. De 9 Lichten, geplaatst drie aan drie.
B. Zeker slach van Auteurs, op welken een Bybel legt en houten Hamer.	H. Doodshoofd.	P. Eerste Opzigter.
C. Palfier.	I. Winkelhaak.	Q. Tweede Opzigter.
D.-E. Doodkist.	K. K. K. K. Traanen.	R. Orateur.
F. Doodbeenderen kruiswyze.	L. Berg.	S. Broeders Viteurs.
	M. Tak van Acacia.	T. Secretaris.
	N. N. N. de drie Broeders die een papiere Roi valthouden.	V. Tresorier.
		X. De Aangenomene.

NB. Eenige Vrye-Metelaars geeven voor, dat men op de plaatsen hier met de drie kleine Letteren *a*, *b*, *c*, gemerkt, de Zon, de vlamme Sterre, en de Maan moet verbeelden. Maar dit gebruik wordt in de Loge van de Leerlingen en Gezellen alleenlyk waargenomen.

zelschap een' Broeder Leerling-Gezel-Meester, dien men in dit geval den *Verschrikkelyken Broeder* noemt, welke de geen is die hem moet voorstellen, en in handen van den tweeden Opzigter overleveren. Men laat aan de geenen, die maar Leerling-Gezellen zyn, niet toe de Aanneeming der Meesters by te wonen.

In de kamer alwaar deze ceremonie geschiedt, tekent men op de houte vloering der Loge van den Meester, de gedaante van een Doodkist omringt met traanen (a). Op een der einden van de Doodkist tekent men een Doodshoofd; op het ander twee Beenderen kruiswyze; en men schryft in 't midden *Jehova*, het oude Meesters-Woord. Voor de Doodkist tekent men een ope Passier; aan 't ander einde, een' Winkelhaak;

(a) Ziet de *Waare Afbeelding der Loge van den Meester.*

haak ; en aan de rechter hand , een' Berg , op welkers top een tak is van Acacia ; en men tekent , gelyk in de Loge van den Leerling-Gezel , de vier hoofd-Punten. Men verlicht deze Aftekening met negen waschlichten , te weten drie ten Oosten , drie ten Zuiden , en drie ten Westen : en men plaatst rondom drie Broeders , den eenen ten Noorden , den anderen ten Zuiden , en den derden ten Oosten , welke yder eene rolle van papier houden , of van eenige andere buigzaame stoffe , onder het kleed verborgen.

Waarna de Groot-Meester van de Loge , welken men voor alsdan *Zeer Ontzagchelyken* noemt , zyne plaats neemt , en zich zet voor zeker flach van een klein Altaar dat ten Oosten is , waarop het Boek van 't Evangelie legt , en een kleine houte Hamer. De eerste en de tweede Opzigters , die men alsdan *Ontzagchelyken* noemt , houden zich

zich overend in 't Westen, tegenover den Groot-Meester, aan de twee einden van de Loge. De andere Officiers, welke bestaan uit een' *Orateur*, een' *Secretaris*, een *Tresorier*, en een anderen welke is om stilzwygendheit te maaken, plaatsen zich onverschilliglyk rondom de Loge, met de andere Broeders. Daar is 'er maar een eenige die zich van binnen aan de deur van de Loge houdt, en die op schildwacht staat, met een blooten degen in yder hand, den een' met de punt omhoog, en den ander met de punt naar beneden: de laatste, die hy in de linker hand houdt, is om aan den tweeden Opzigter te geeven. wanneer hy den geenen die aangenomen zal worden binnen laat komen.

Een iegelyk aldus geplaatst zynde, maakt de Groot-Meester het Meester-teken, 't welke is de rechter hand te brengen boven het hoofd, het buitenste van dezelve

naar de zyde van 't voorhoofd , de vier vingers uitgestrekt en gesloten , de duim afwykende , en aldus de hand te brengen op de holligheit van de maag. Vervolgens zegt hy : *Myne Broeders , helpt my de Loge openen.* Waarop de eerste Opzigter antwoordt : *Wel-aan , myne Broeders , geeft acht.* Terstond maaken zy alle het Meester-teken , en blyven in den laatsten stand van dit teken , gedurende all' den tyd dat de Groot-Meester aan den eersten en aan den tweeden Opzigter beurtelings eenige vraagen doet uit de Catechismus die volgt , en tot dat hy eindelyk zegt : *Myne Broeders , de Loge is geopent.*

Alsdan herstelt yder zich zo als hy wil , en de *Verschrikkelyke Broeder* slaat driemaal drie slagen tegen de deur (a). De Groot-Meester

(a) Men slaat eerst twee kleine slagen kort op malkander ; maar men laat een weinig

Meester antwoordt hem, met zyn kleinen houten hamer driemaal drie slagen slaande op het Altaar dat voor hem is. Vervolgens maakt de tweede Opzigter het Meester-
teken, en een diepe buiging maakende voor den Groot-Meester, gaat hy de deur openen, en vraagt aan den geenen die geklopt heeft: *Wat begeert gy, Broeder?* De ander antwoord: *Het is een Leerling-Gesel-Metselaar, die begeert voor Meester aangenomen te worden.* De tweede Opzigter hervat: *Heeft hy zyn' tyd uitgestaan? Is zyn Meester te vreden over hem?* *Ja, Ontzagchelyke,* antwoordt de Verschrikkelyke Broeder. Daarna sluit de
Op-

weinig tusschenpoozing tusschen den tweeden en den derden, die men ook harder slaat. Dit wordt driemaal herhaalt. Dezelfde trap van kracht en van schielykheit wordt ook in acht genomen aan de tafel, wanneer men in de handen klapt nadat men gedronken heeft.

Opzigter de deur, begeeft zich weder op zyne plaats, het Meester-
teken en het eerbewys maakende;
daarop zegt hy, zich aan den Groot-
Meester richtende: *Zeër-Ontzagche-
lyke, 't is een Leerling-Gezel die
begeert voor Meester aangenomen te
worden. Heeft hy zyn tyd uitge-
staan? Is zyn Meester te vreden
over hem? Oordeelt gy hem waar-
dig daartoe?* vraagt de Groot-Mees-
ter. *Ja, Zeër-Ontzagchelyke,* ant-
woordt de tweede Opzigter. *Laat
hem dan binnen komen,* zegt de
Groot-Meester. Op deze woor-
den, gaat de tweede Opzigter,
nadat hy nochmaals het zelfde te-
ken en de buiging gemaakt heeft
die hy reeds tweemaal gemaakt
hadt, en vraagt aan den Broe-
der die op schildwacht staat, om
den degen dien hy in de flin-
ker hand heeft, neemt dien ook
aan met dezelfde hand, en opent
met de rechter schielyk de deur,
de

de punt van zynen degen den
geenen die aangenomen zal wor-
den aanbiedende, tegen wien hy
terzelfder tyd zegt dat hy dien aan
dat einde moet aanneemen met de
rechter hand, dien zetten op zyne
linker borst, en denzelven aldus
houden tot dat men hem zegt
dien weg te neemen. Dit gedaan
zynde, neemt hy hem met de
rechter hand by de andere hand,
en doet hem op die wyze in de
kamer van Anneeming komen,
en driemaal (a) rondom de Loge
gaan, (de rug naar 't midden van
de Loge gekeert zynde, alwaar de
figuur van de Doodkist is,) begin-
nende in 't Westen, altoos in den-
zelfden stand, uitgezondert dat de
Aangenomene, t'elkens als zy den
Groot-Meester voorbygaan, de punt
van den degen en de hand van
zynen Leidsman loslaat, en, zich
bui-

(a) Negenmaal, in eenige Loges; en
in anderen, eenmaal.

buigende , het teken van Gezel maakt. De Groot-Meeſter en alle de andere Broeders antwoorden hem door het Meeſter teken : waarna de tweede Opzigter en de Aangenomene zich in hun eerſten ſtand herſtellen , en hunnen weg vervolgen , altoos dezelfde ceremonie op yder rondte in acht nemende. Men moet hier aanmerken , dat eêr men den Aangenomenen in de Loge geleidt , de Groot-Meeſter aan den laatſt-aangenomenen der Meeſters beveelt zich op den grond uit te ſtrekken op de figuur van de Doodkist waarvan ik geſproken hebbe , het aangezicht omhoog , de ſlinker arm uitgeſtrekt langs de dye , de rechter gebogen op de borſt , op zulk eene wyze dat de hand de plaats van het harte raakt , deze zelfde hand bedekt met het ſchootsvel , dat men ten dien einde opneemt , en het aangezicht bedekt met het linnen

linnen geverwt met bloed, waarvan ik terstond zal spreken.

De laatste rondsomgang gedaan zynde, bevindt zich de Aangenomene tegen-over den Groot-Meester, en tusschen de twee Opzigters. Alsdan nadert de Groot-Meester den Broeder die op den grond uitgestrekt is, en recht hem op met dezelfde ceremonien welke hy gebruikt om den Aangenomenen op te rechten, en die men in 't vervolg zal zien. Dit geschied zynde, geeft de tweede Opzigter den degen wederom aan den geenen van wien hy dien genomen hadt, en slaat driemaal drie slaagen op den schouder van den eersten Opzigter, de hand achter den Aangenomenen ombrengende. Daarop vraagt de eerste Opzigter hem: *Wat wilt gy?* Hy antwoordt: *'t Is een Leerling-Gezelselaar, die begeert voor Meester aangenomen te worden. Heeft hy zynen tyd uitgedient?* zegt de
cer-

eerste Opzigter. *Ja, Ontzagchelyke, antwoordt de tweede. Daarna maakt de eerste Opzigter het Meester-teken, en zegt tegen den Groot-Meester: Zeer-Ontzagchelyke, 't is een Leerling-Gezel, die begeert voor Meester aangenomen te worden. Doet hem als een Meester voort-treden, en biedt hem my aan,* antwoordt de Zeer-Ontzagchelyke. Alsdan doet de eerste Opzigter hem den dubbelden Winkelhaak maaken, welke is de twee hielen tegen malkander te zetten, en de twee punten van den voet buiten-waards, op die wyze dat zy de einden van den Winkelhaak raaken, die in de Meesters-Loge getekent is. Vervolgens leert hy hem den Meesterlyken gang, welke daarin bestaat, dat hy den weg die 'er is van den Winkelhaak tot de Passer, aflegt in drie groote schreeden of stappen, een weinig driehoekig gedaan; dat is te zeggen, dat hy, van den Winkelhaak aftreedende,

zyn

zyn rechter voet vooruit brengt een weinig ten Zuiden ; de slinker een weinig ten Noorden voortzet ; en voor den laatsten stap brengt hy den rechter voet aan de punt van de Passer die naar de Zuidzyde is, hy laat de slinker volgen, en brengt de twee hielen zodanig by malkander, dat zulks met de Passer noch een dubbelden Winkelhaak maakt. 't Is noodig aan te merken, dat op yder stap dien hy doet, de drie Broeders waarvan ik gesproken hebbe, die eene rolle papiers houden, hem daar mede yder een' slag op de schouders geeven, als hy hen van naby voorbygaat.

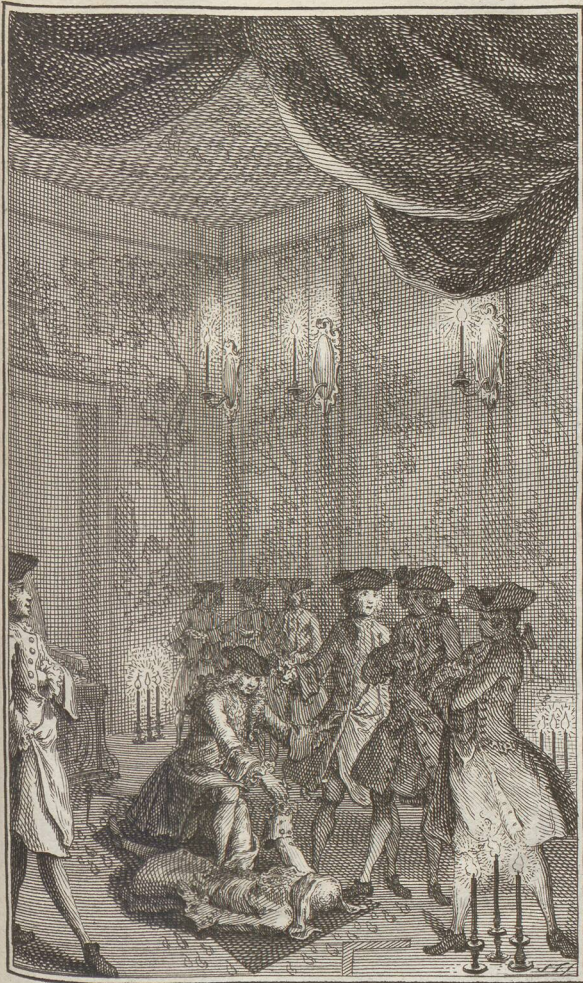
Deze drie stappen gedaan zynde, bevindt zich de Aangenomene by-gevolg gansch naby en tegenover den Groot-Meester, die alsdan zyn kleinen houten hamer neemt, zeggende tegen hem : *Be-looft gy, onder de zelfde verplichting die gy aangegaan hebt toen*
 gy

gy u voor Leerling-Gezel liet aanneemen, het Geheim der Meesters omtrent de Gezellen te bewaaren, gelyk gy dat van de Gezellen bewaart hebt omtrent de Onheiligen; en de zaak der Meesters aan te neemen tegen de weêrspannige Gezellen? Ja, Zeer-Ontzagchelyke, zegt de Aangenomene. Mitsdien geeft de Groot-Meester hem drie kleine slagen met zyn houte hamertje op het voorhoofd; en zo-haast als de derde slag gegeven is, werpen de twee Opzigters, die hem om het lichaam omarmt houden, hem achter-over ganschelyk uitgestrekt op de figuur van de Doodkist, die op de houte vloering getekent is: terstond daarop komt een ander Broeder, en legt hem een stuk lynwaad op het aangezicht, dat op verscheiden plaatsen met bloed schynt geverwt te zyn. Deze ceremonie verricht zynde, klapt de eerste Opzigter drie maal in zyne handen, en terstond trek-

trekken de Broeders den degen ,
en wenden de punt van denzelven
naar het lichaam van den Aange-
nomenen. Zy blyven alle een oo-
genblik in dien stand. De Opzig-
ter slaat nochmaals drie slagen in
zyne hand: alle de Broeders stee-
ken daarop den degen wederom
in de scheede, en de Groot-Mees-
ter nadert den Aangenomenen ,
neemt hem by den *Index* (of de
eerste vinger) van de rechter hand,
de duim steunende op de eerste
en groote zaamenvoeging , gelaat
zich eene pooging te doen om
hem weder op te helpen, en hem
gewilliglyk latende glippen zegt
hy: *Fakin*. Waarna hy hem we-
der op dezelfde wyze by de twee-
de vinger aanvat, en hem laten-
de glippen als de eerstemaal, zegt
hy: *Boaz*. Vervolgens vat hy hem
by 't gewricht van de hand, hem
de vier vingers uitgebreid en half
toegebogen (als eene poot of klaauw
van een roofvogel) houdende op
I de

de zamenvoeging van het gewrigt, boven de palm van de hand, zyn duim doorgestoken tusschen den duim en de *Index* of voorste vinger van den Aangenomenen, en geeft hem daardoor de *Aanraaking* van Meester. Aldus hem geduuriglyk de hand sterk gesloten houdende, beveelt hy hem zyn rechter been naar 't lichaam te trekken en hetzelfde zodanig te buigen, dat de voet plat op den grond komt te staan; dat is te zeggen, dat de knie en de voet, zoveel als 't mogelyk is, in een perpendiculaire lyn staan; en zegt hem dat hy het lichaam uitgestrekt, styf en als onbuigzaam moet houden. De Groot-Meester brengt in denzelfden tyd zyn rechter been naby dat van den Aangenomenen, op die wyze dat het binnenste van de knie van den eenen raakt aan het binnenste van de knie des anderen; en vervolgens zegt hy tegen hem dat hy zyne slinker hand

hem

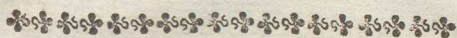
hem om den hals moet slaan; en de Groot-Meester, die zich nederbukkende ook zyne linker hand om den hals van den Aangenomenen slaat, recht hem in dat oogenblik op, zich naby hem voegende voet tegen voet, knie tegen knie, borst tegen borst, wang tegen wang; en zegt alsdan tegen hem, ten deele aan 't eene oor, en ten deele aan het andere, *Macbenac*, dat het Meesterlyk Woord is.

Alsdan neemt men hem 't lynwaat met bloed geverwt van 't hoofd af; en de Groot-Meester zegt hem tot wiens gedachtenisse deze gansche ceremonie waargenomen is, en onderrecht hem in de Geheimen van het Meesterschap, die men hiervoor gezien heeft, en welke zyn het Teken, de Aanraaking, en het Woord. Men erkent hem mitsdien onder de Metselaars, voor een' Broeder die alle de trappen of graaden van het

Metfelaarfchap doorgedaan is, en die niets te wenschen heeft dan de Catechismus volkomelyk te weeten, die ik, nadat ik de Historie van Hiram zal verhaalt hebben, zal mededeelen.

KORT

KORT BEGRIP

DER HISTORIE VAN

HIRAM, ADONIRAM,

OF

A D O R A M,

BOUWMEESTER VAN DEN TEMPEL

VAN SALOMON.

OM de betrekking te begrypen die 'er is tusschen deze Historie, en de Societeit der Vrye-Metselaars, moet men weeten dat hunne Loge den Tempel van Salomon verbeeldt, en dat zy den naam van *Hiram* geeven aan den Bouwmeester welken dees Vorst

verkoos tot den opbouw van dat vermaarde gesticht.

Eenigen geeven voor dat dees *Hiram* Koning van Tyrus was; en anderen, dat hy een vermaard Werkmeester was in metaalen, dien Salomon uit vreemde Landen hadt doen komen, en die de twee koperen Kolommen maakte die men zag aan de poort des Tempels, de eene genoemd *Jachin*, en de andere *Boaz*.

De Schryver van 't *Geheim der Vrye-Metselaars* heeft reden te zeggen, dat het by de Vrye-Metselaars niet aankomt op *Hiram* Koning van Tyrus. Maar het komt ook niet meerder aan, gelyk hy zulks voorgeeft, op dien *Hiram* die een wonderlyk Werkmeester was in metaalen, welken Salomon van Tyrus deed komen, en die de twee Kolommen maakte van gegoten koper (a). Wat betrek-

(a) *Josephus* noemt dezen Werkmeester *Chiram*.

trekking konde een Werkmeester in metaalen hebben met de Broederschap der Vrye-Metselaars? My dunkt dat de hoedanigheid van Metselaars die zy aanneemen, het Schootsvel van wit leer, de Troffel dien zy voeren, en alle de andere zinnebeeldische werktuigen waarmede zy zich in de Loge optooyen, niets gemeens hebben met de Goudsmeeden, de Slotemaakers, de Geelgieters, noch de Koperflagers. Maar, behalven dat het niet waarschylyk is dat het onder hen aankome op Hiram Koning van Tyrus, niet meerder dan op Hiram Werkmeester in metaalen; zo stemmen zy alle overëen dat het is ter gedachtenisse van den Bouwmeester des Tempels van Salomon dat zy alle hunne ceremonien verrichten, en voornamelyk die welke zy waarneemen in 't ontfangen der Meesters. Hoe kan men dan hier omtrent misvatting hebben, dewyl de Schriftuur ons zegt dat de-

I 4

geen

geen die den arbeid des Tempelbouws bestierde, genoemd was *Adoniram* (a)? 't Is waar dat Josephus, in zyne Historie der Jooden, zegt dat hy genoemd was *Adoram*; maar dit onderscheid moet hem niet doen aanzien voor Hiram Koning van Tyrus, noch voor Hiram Werkmeester in metaalen. Het is dan niet twyfelachtig, dat de geen wiens gedachtenisse de Vrye-Metselaars vereeren, *Adoniram* of *Adoram* genoemd was; en dat hy het is, aan wien zy voorgeeven dat het treurig toeval gebeurt is, waarvan ik het verhaal zal doen.

Men vindt geene voetspooren van deze Historie in de Schriftuure, noch in Josephus. De Vrye-Metselaars geeven voor dat ze in den Thalmud gevonden wordt; maar alzo ik geloove dat het zeer onverschillig is te weeten waaruit dezelve getrokken is, zo hebbe ik ook geen sterk onderzoek gedaan om

(a) I. Reg. V. 12.

om my dieswegens te verzekeren. Ik steune enkelyk op de Traditie of Overlevering die onder de Vrye-Metselaars is aangenomen, en ik verhaale die getrouwelyk, gelyk zy die alle verhaalen.

Adoniram, Adoram, of Hiram, aan wien Salomon het opperbestel en de bestiering der werken van zynen Tempel gegeven hadt, had zulk een groot getal van Werklieden te betaalen, dat hy ze allen niet konde kennen; en om geen gevaar te loopen dat hy den Leerling betaalde gelyk den Gezel, en den Gezel gelyk den Meester, zo kwam hy met yder van hen in 't byzonder overëen, wegens verschillende *Woorden, Tekens* en *Aanraakingen*, om hen te onderscheiden.

Het woord van den *Leerling* was *Jachin*, de naam van eene der twee kopere Kolommen van den Tempel, by welke zy zich verzamelden om hun loon te ont-

fangen. Hun Teken was de rechter hand op den flinker schouder te brengen, dezelve op de zelfde linie naar de rechter zyde toe te trekken, en die te laten vallen op de dye : alles in drie tempoo's. Hunne Aanraaking was de rechter duim te drukken op de eerste en dikste zaamenvoeging van den *Index* (of de voorste vinger) van dengeenen aan wien zy zich wilden doen kennen.

Het Woord der Gezellen was *Boaz* : men noemde aldus de andere kopere Kolom die aan de poorte des Tempels was, alwaar zy zich mede verzamelden om hun loon te ontfangen. Hun Teken was de rechter hand te brengen op de flinker borst, de vier vingers gesloten en uitgestrekt, en de duim uitgestoken. Hunne Aanraaking was dezelve met die der Leerlingen, uitgezondert dat zy dezelve deden op de tweede vinger, en de Leerlingen op de eerste.
De

De Meester hadt maar een Woord, om zich te doen onderscheiden van degeenen waarvan ik gesproken hebbe, 't welk was *Jehova*; maar het wierdt verandert na de dood van Adoniram, waarvan ik de Historie zal verhaalen.

Drie Gezellen, trachtende als Meesters betaalt te worden, beslo-ten aan Adoniram het Woord der Meesters te vraagen, wanneer zy hem alleen zouden kunnen ontmoeten; of hem te vermoorden, indien hy het hen niet zoude willen zeggen. Ten dien einde ver-
stoken zy zich in den Tempel, alwaar zy wisten dat Adoniram alle avonden alleen de ronde ging doen. Zy stelden zich, de een ten Zuiden, de andere ten Noor-
den, en de derde ten Oosten. A-
doniram, als naar gewoonte door de Wester-Poort ingekomen zyn-
de, en door die van het Zuiden willende uitgaan, vroeg een van deze drie Gezellen hem naar het
Mees-

Meesters-Woord, den stok, of den hamer tegen hem oplichtende, dien hy in de hand hadt. Adoniram zeide tegen hem, dat hy het Woord der Meesters op die wyze niet ontfangen hadt : waarop de Gezel hem terstond met zyn' stok of hamer een' slag op het hoofd toebragt. De slag niet sterk genoeg geweest zynde om Adoniram ter aarde te werpen, zo vluchtte hy naar den kant vande Noorder-Poort, alwaar hy den tweeden vondt, die hem het zelfde deed. Doch dewyl dees tweede slag hem ook noch niet hadt doen ter neder vallen, wilde hy door de Ooster-Poort ontvluchten: maar hy vondt aldaar den laatsten, die na hem het zelfde gevraagt te hebben als de twee eersten, hem verder doodfloeg. Waarna zy zich alle drie weder by malkander voegden, om hem te begraaven. Maar dewyl 't noch dag was, durfden zy het lichaam niet terstond vervoeren :
zy

zy vergenoegden zich hetzelfde te verbergen onder eenen hoop steenen; en wanneer de nacht gekomen was, vervoerden zy het op eenen Berg, alwaar zy het begroeven; en om de plaats weder te kennen, sneeden zy een' tak van een' Acacia, die naby hen stont, en planteden dien op het graf.

Salomon zeven dagen geweest zynde zonder Adoniram te zien, beval aan negen Meesters hem te zoeken, en zich ten dien einde eerst drie aan drie aan yder poort des Tempels te plaatsfen, om te ontdekken wat 'er van hem geworden was. Deze negen Meesters volvoerden getrouwelyk de bevelen van Salomon; en langen tyd rondom gezocht hebbende, zonder eenige tyding van Adoniram gehoord te hebben, gingen drie van hen, die zich een weinig vermoeit bevonden, om te rusten juist toevallig naby de plaats alwaar hy begraven was. Een van de

de drie, om te gemakkelyker neder te gaan zitten, vatte den Acacia-tak, die hem in de hand bleef; het geene hen deed aanmerken dat de aarde op die plaats nieuwelyks omgegraaven was geworden; en de oorzaak daarvan willende weten, gingen zy aan 't graaven, en vonden het lichaam van Adoniram. Zy gaven hierop een teken aan de anderen om by hen te komen, en alle hunnen Meester erkent hebbende, twyfelden zy of 't niet wel eenigen Gezellen mogten zyn, die dit stuk bedreeven hadden, hem willende dwingen om hen het Meesters Woord te geeven; en vreezende dat zy 't uit hem vernomen mogten hebben, besloten zy terstond hetzelve te veranderen, en het eerste woord te neemen dat een van hen zoude mogen zeggen in 't ontgraaven van 't doode lichaam. Daar was 'er een die hetzelve by eene vinger nam: maar het vel
scheid-

Scheidde zich af, en bleef hem in de hand. De tweede Meester nam het terstond by een andere vinger, waarmede het evenöens ging. De derde nam het by het gewricht, op dezelfde wyze als de Groot-Meester het gewricht van den Gezel aanvat, in de ceremonie der Aanneeming die hiervoor beschreven is: het vel scheidde zich noch wederom af; waarop hy uitriep, *Macbenac*, dat, volgens de Vrye-Metselaars, betekent, *het vleesch verlaat de gebeentens*, of, *het lichaam is bedurven*. Zy kwamen terstond tezaamen overeen, dat dit nadezen het Woord van Meester zoude zyn. Zy gingen straks rekening geeven van deze ontmoeting aan Salomon, die daarover zeer geraakt was; en om blyken te geeven van de achting die hy voor Adoniram hadt gehad, gebodt hy aan alle de Meesters hem te gaan opgraaven, en hem te brengen in den Tempel, alwaar hy

hy hem met groote statie deed begraaven. Geduurende de ceremonie, droegen alle de Meesters schootsvellen en handschoenen van wit leêr, om te kennen te geeven dat geen van hen zyne handen met het bloed van hun Hoofd bezoedelt hadt.

Dusdanig is de Historie van Hiram, welke de Groot-Meester aan den Aangenomenen verhaalt, op den dag van zyne Aanneeming. Dewyl dit niet anders dan een verlichtfel is, en dat men daarvan het minste voetspoor niet vindt in de Gewyde noch in de Ongewyde Historie, moet men niet verwondert zyn indien de Vrye-Metfelaars tegenwoordig niet overëenkomen wegens den naam van dezen Bouwmeester, noch wegens de omstandigheden van zyn dood. By voorbeeld: ik hebbe gezegt dat de drie Gezellen eenen Acacia-tak planteden op 't graf van Hiram; maar anderen geeven voor dat dees
tak

tak geplant wierdt door de Meesters die het lichaam zochten, om de plaats weder te kennen alwaar zy het gevonden hadden. Eenigen willen ook dat de Meesters het lichaam van Hiram opgroeven, eêr zy aan Salomon rekschap gingen geeven van hunne ontmoeting: in plaatse dat ik gezegt hebbe dat het dees Vorst was die het doode lichaam deed opgraaven. Daar zyn 'er noch die staande houden dat de eerste slag die Hiram ontving, een slag was van een gebakken Steen; de tweede, een slag van een vierkanten Steen; en de derde een Hamer-slag. Eindelyk zyn 'er die zeggen dat het Salomon was, die besloot het Meesters-Woord te veranderen; in plaatse dat anderen voorgeeven dat de Meesters deze verandering maakten zonder hem te raadpleegen. Met een woord, in alle de Loges welke ik gezien hebbe, hebbe ik eenig onderscheid gevonden; maar alleenlyk ten opzigte van de omstandigheden,

K

den , en niet ten aanzien van het wezentlyke. De wyze op welke ik deze Historie verhaalt hebbe , komt overëen met het gevoelen dat het algemeenste is.

CATECHISMUS

D E R

VRYE-METSELAARS,

Vervattende de voornaamste Vraagen en Antwoorden, die zy onder hen doen om mak- kander te kennen, zo Leer- lingen, als Gezellen en Mees- ters. Men heeft alleenlyk de Antwoorden, die niet dan aan een' Meester alleen voegen, onderscheiden, aan derzelver hoofd stellende, A. van den Meester.

V. **Z**Yt gy Metselaar?

A. Myne Broeders en Medgezellen

K 2

cr.

erkennen my voor zodanig.

Aldus antwoordt men , als de vraag aan 't oor , of in 't geheim , geschiedt : maar wanneer dezelve overluid gedaan wordt , in de tegenwoordigheid van Onheiligen , vergenoegt men zich te antwoorden , *Ik stelle 'er eere in zulks te zyn ;* en de ander antwoordt weder , *En ik , ik ben verkeugt u te kennen.*

V. Waarom zyt gy Metfelaar geworden ?

A. Omdat ik in de duisternisse was , en dat ik het licht wilde zien.

V. Wat hebt gy vernomen , toen men u het licht heeft doen zien ?

A. Drie groote Lichten.

V. Wat betekenen deze drie groote Lichten ?

A. De Zon , de Maan , en den Groot - Meester van de Loge.

V. Waaraan kent men een' Metfelaar ?

A. Aan het Teken , aan de Aanraaking , en aan het Woord.

Eeni-

Eenigen voegen 'er by , en aan de omstandigheden van myne Aanneeming.

V. Zeg my het Woord van den Leerling.

A. Zeg my de eerste Letter , ik zal u de tweede zeggen.

V. J.

A. A.

V. K.

A. I.

V. N.

A. Ja.

V. Kin.

A. Jakin.

Zy spreken het woord *Jakin* uit , of de eene na de andere , of beide tegelyk.

V. Wat wil het woord *Jakin* zeggen ?

A. Dat is de naam van eene der twee kopere Kolommen , die aan de poort van den Tempel Salomons waren , by welke de Leerlingen zich verzamelden om hun loon te ontvangen.

V. Zyt gy Gezel ?

A. Ja, ik ben 't.

V. Zeg my het Woord van den Gezel.

A. Zeg my de eerste Letter, ik zal u de tweede zeggen.

V. B.

A. O.

V. A.

A. Z.

V. Bo.

A. Az.

V. Boaz.

A. Boaz.

Of de eene na de andere, of beide te zaamen. *Boaz* is de waare naam, en het meest gebrukelyk onder de Broeders. Daar zyn 'er echter die zeggen *Booz*, en anderen *Boz*.

V. Wat betekent het woord *Boaz*?

A. Dat is de naam van de andere kopere Kolom, die aan de poort des Tempels was, en by welke de Gezellen zich verzamelden om hun loon te ontfangen.

V. Wat

V. Wat hoogte hadden deze twee Kolommen?

A. Achtien ellen.

V. Van hoeveel omtreks waren de-
zelve?

A. Twaalf ellen.

V. Hoe dik waren zy?

A. Vier duimen.

V. Waar zyt gy aangenomen ge-
worden?

A. In een geregelde en volkome
Loge.

V. Hoe is die Loge genoemd?

A. De Loge van St. Jan.

Men moet altoos alzo antwoorden, als
men gecatechiseert wordt, omdat dit de
naam is van alle de Loges. Maar wan-
neer Broeders die malkander kennen, te
zamen spreken, onderscheiden zy de ver-
scheiden Loges van een zelfde Stad, door
den naam van den Meester.

V. Waar is zy gelegen?

A. In het Dal of de Valeie van Jo-
saphat, in't Heilige - Land.

Anderen antwoorden: *Op den top van*
K 4 *een*

een grooten Berg , en op den grond van een groote Valeie , alwaar nooit Haan gekraait , nooit Vrouw gesnapt , nooit Leeuw gebrukt heeft ; met een woord , alwaar alles gerust en stil is , gelyk in het Dal Josaphats. Figuurlyke uitdrukkiugen , om te kennen te geeven den eendragt en den vrede die in de Metselaars Vergaderingen heerscht , en de zorge die men draagt om de Vrouwen daarbuiten te sluiten.

V. Waarop is zy gegrondvest ?

A. Op drie Kolommen , de Wysheit , de Sterkte , en de Schoonheit. De Wysheit om te onderneemen ; de Sterkte om uit te voeren ; en de Schoonheit om te versieren.

V. Wie heeft u aan de Loge gebragt ?

A. Een Persoon , dien ik daarna voor Leerling erkent hebbe.

V. Hoe waart gy gekleed ?

A. Noch naakt , noch gekleed ; noch geschoeit , noch ongeschoeit ; maar echter op een betamelyke wyze ; en ontbloot

bloot van alle metaalen.

De Aangenomene heeft de rechter knie naakt, de linker schoen aangetrokken als eene muil, en men neemt hem alles af dat hy van metaal by zich heeft.

V. Wien hebt gy aan de deur gevonden?

A. Den laatst aangenomenen der Leerlingen, met den degen in de hand.

V. Waarom heeft hy den degen in de hand?

A. Om de Onheiligen af te keeren.

V. Hoe zyt gy in den Tempel Salomons gekomen?

A. Door zeven treeden van een Wenteltrap, die men by drie, vyf en zeven opklimt.

V. Waarom waart gy berooft van alle metaalen?

A. Omdat wanneer men den Tempel van Salomon bouwde, de Cederen van den Libanon volkomen gehouwen gezonden

wierden, en gereed om tot het werk gebruikt te worden; zodat men geen slag van een hamer, noch van eenig ander gereedschap hoorde, wanneer men ze gebruikte.

V. Hoe zyt gy aldaar toegelaaten geworden?

A. Door drie groote slagen.

V. Wat betekenen deze drie slagen?

A. Klop, men zal u openen. Verzoek, men zal u geven. Zoek, en gy zult vinden; of, Bied u aan, en men zal u aanneemen.

V. Wat hebben u deze drie groote slagen voortgebracht?

A. Een tweeden Opzigter.

V. Wat heeft hy met u gedaan?

A. Hy heeft my den degen in de hand gegeven.

V. Wat heeft hy vervolgens met u gedaan?

A. Hy heeft my doen reizen, drie-maal omgaande van 't Westen

ten naar 't Noorden, naar 't
Oosten, en naar 't Zniden.

Dat zyn de drie omgangen, die men
den Aangenomenen laat doen, wanneer
hy in de Loge komt.

V. Wat hebt gy gezien, wanneer
gy in de Loge zyt toegelaaten
geworden?

A. Niets dat de menschelyke Geest
begrypen kan.

V. Hoe is de gedaante van de Loge?

A. Een langkwerpig - vierkant.

V. Hoe is haare lengte?

A. Van 't Westen naar 't Oosten.

V. Haare breedte?

A. Van het Zuiden naar het Noor-
den.

V. Haare hoogte?

A. Van de oppervlakte van de Aar-
de, tot aan den Hemel.

V. Haare diepte?

A. Van de oppervlakte van de Aar-
de, tot aan 't middelpunt.

V. Waarom antwoordt gy aldus?

A. Om te verstaan te geeven, dat
de

de Vrye - Metselaars over de gansche Aarde verspreid zyn , en nochtans alle te zaamen maar eene Loge uitmaaken.

V. Waarmede is de Loge bedekt ?

A. Met een Hemelsch Verhemelsel , doorzaait met goude Sterren.

V. Hoeveel vensters zyn 'er ?

A. Drie.

V. Waar zyn dezelve gelegen ?

A. Het eene in 't Oosten , het andere in 't Zuiden , en het derde in 't Westen.

V. Waarom is 'er geen in 't Noorden ?

A. Omdat het licht van de Zonne nooit van dien kant komt.

V. Hoeveel Persoonen moeten 'er zyn , om eene Loge uit te maaken ?

A. Drie maaken dezelve , vyf stellen die te zaamen , en zeven maaken ze volkomen.

V. Welke zyn deze zeven ?

A. De Groot-Meester , de eerste en

en de tweede Opzigters , twee
Gezellen , en twee Leerlingen.

V. Waar is de Groot - Meester ge-
plaatst ?

A. In 't Oosten.

V. Waarom ?

A. Gelyk het in 't Oosten is dat de
Zonne de renbaan van den dag
opent, zoo moet ook de Groot-
Meester zich aldaar houden ,
om de Loge te openen , en de
Werklieden aan 't werk te hel-
pen.

V. Hebt gy den Groot - Meester ge-
zien ?

A. Ja.

V. Hoe is hy gekleed ?

A. In 't goud en in 't azuur. *of*
liever : Met een geel kleed ,
en blaauwe kousen.

Dat beduidt niet dat de Groot - Mees-
ter op deze wyze gekleed zy : maar het
geele kleed betekent de knop en het bo-
venste van de Pasfer , welke de Groot-
Meester onderaan zyn Lint draagt , en die
van goud is , of ten minsten verguld ; en
de

de *blauwe kousen*, de twee punten van dezelfde *Passer*, welke van *yz*er of van *staal* zyn. Dit is ook de betekenis van 't *goud* en van 't *azuur*.

V. Waar houden zich de Opzigters?

A. In 't Westen.

V. Waarom?

A. Gelyk de Zonne haaren loop in 't Westen eindigt, houden de Opzigters zich van gelyken in 't Westen, om de Werklieden te betaalen, en de Loge te sluiten.

V. Waar houden zich de Meesters?

A. In 't Zuiden.

V. Waarom?

A. Gelyk de Zonne in 't Zuiderpunt in zyn grootste kracht is, zo houden zich de Meesters in 't Zuiden, om de Loge te versterken.

V. Waar houden zich de Gezellen?

A. Zy zyn verstroot door de ganſche Loge.

V. Waar-

V. Waarom ?

A. Dewyl de Gezellen de Werklieden zyn , en dat de arbeid overal moet geschieden , moeten zy zich onverschilliglyk in alle de deelen van de Loge bevinden.

V. Waar houden zich de Leerlingen ?

A. In 't Noorden , uitgezondert den laatstaangenomenen.

V. Waarom ?

A. Omdat zy noch in de duisternisse zyn ; en omdat zy , zich in 't Noorden houdende , dat de duistere zyde is , vandaar den arbeid der Gezellen beschouwen.

V. Hoe veele sieraaden zyn 'er in de Loge ?

A. Drie.

V. Welke zyn die ?

A. De Mofaïsche Vloer , de vlam-mende Sterre , en de Kwast.

V. Hoeveele Kleinoodien , of Kostelykheden zyn 'er ?

A. Zes ;

- A. Zes ; drie beweegchelyke , en drie onbeweegchelyke.
- V. Welke zyn de drie beweegchelyke ?
- A. De Winkelhaak , welken de Meester draagt ; het Meetsnoer , dat de eerste Opzigter draagt ; en de Perpendiculaire - lyn , welke de tweede Opzigter draagt.
- V. Welke zyn de drie onbeweegchelyke ?
- A. De ruuwē Steen , voor de Leerlingen ; de vierkante Werfsteen , om de gereedschappen der Gezellen te slypen ; en de Tekenplank , waarop de Meesters hunne Tekeningen maaken.
- V. Zyt gy Gezel ?
- A. Ja , ik ben 't.
- V. Hoe zyt gy voor Gezel aangenomen geworden ?
- A. Door den Winkelhaak , de Letter G , en de Pasfer.

Zinspeeling op de drie treden , die men

men den Aangenomenen laat doen.

V. Waarom hebt gy u voor Gezel laten aanneemen ?

A. Om de Letter G.

V. Wat betekent dees Letter ?

A. De Geometrie, of de vyfde Weetenschap.

Indien 't een Meester is, aanwien men vraagt, Wat betekent de Letter G? zo antwoordt hy: Eene zaak grooter dan gy zyt. Vrage: Welke kan die zaak zyn, grooter dan ik, die Vry-Metselaar ben, en Meester? Antwoord: Godt (in 't Engelsch God).

V. Hebt gy gearbeidt ?

A. Van Maandag morgen tot Zaterdag avond.

V. Waarin bestaat de arbeid van een Vry-Metselaar ?

A. In de steenen gelyk en in den haak te maaken, die te polysten en waterpas te maaken, en een muur naar de slaglyn op te haalen.

L

V. Waar

V. Waar hebt gy mede gearbeid?

A. Met Kalk (*of* kalk met zand gemengt), de Spade, en de Tigchelsteen (*of* gebakken Steen); welke betekenen de Vryheit, de Standvastigheid, en den Yver.

Men moet Vry - Metfelaar zyn, om de rechtmatigheit van deze Zinnebeelden te bevroeden.

V. Zyt gy betaalt geworden?

A. Ja; *of*, Ik ben te vreden.

V. Waar?

A. *De Leerling antwoordt*, Aan de Kolomme J. *De Gezel*, Aan de Kolomme B. *De Meester*, In de Binnen-Kamer, *of*, In de Midden-Kamer.

V. Waar hebt gy gearbeid?

A. *van den Meester*. In de Binnen-, *of*, Midden-Kamer.

Men vraagt vervolgens den Meester (indien men wil) over de byzonderheden van zyne Aanneeming, welke beschreven zyn.

V. Zyt

V. Zyt gy Meester ?

A. *van den M.* Onderzoek my ,
beproof my , en keur my af ,
indien gy kunt. *Of:* De Aca-
cia is my bekend.

V. Wat is de eerste zorg van een'
Metſelaar ?

A. Dat is te zien of de Loge wel
gedekt is.

Dat is te zeggen , niet van het Metſe-
laarschap te ſpreken , zonder zich verze-
kert te hebben dat men van de Onheiligen
niet gehoord wordt.

V. Hoe oud zyt gy ?

Het oogmerk van deze Vrage is niet den
ouderdom des Broeders te weten , maar
om te weten of hy Gezel , of Mees-
ter is.

A. *vanden Gezel.* Minder dan ze-
ven jaaren.

Dat is te zeggen , dat men noch maar
Gezel is ; omdat men , volgens de oude
Inſtelling , zeven jaar in de Orde moet

geweest zyn , eêr men als Meester aangenomen konde worden.

A. van den M. Zeven jaaren en meêr.

V. Hoe laat is 't ?

A. Zo't *des morgens is* , zegt men , Middag ; *des namiddags* , Volkomen Middag ; *des avonds* , Middernacht ; *na middernacht* , Volkomen Middernacht.

V. Hoe reizen de Leerlingen en de Gezellen ? *Of* , Vanwaar komt gy ?

A. Van 't Westen naar 't Oosten.

Omdat de Aangenomene door de deur van 't Westen inkomt , en dat men hem in drie *tempoos* doet naderen naar die van 't Oosten , alwaar de Meester van de Loge is : ziet hiervoor , pag. 57. Waarom trent men moet aanmerken , dat de Schryver van het *Geheim der Vrye-Metselaars* vergeeten heeft aan te merken dat de eerste *tempo* , of de eerste stap geschiedt van de deur van 't Westen naar den Winkelhaak ; de tweede , van den Winkelhaak naar de Letter G ; en de derde , van de Letter G naar

naar de Pasfer ; de voeten altoos als in een' winkelhaak.

V. Waarom ?

A. Om het licht te gaan zoeken.

V. Hoe reizen de Meesters ? *Of* ,
Van waar komt gy ?

A. van den M. Van het Oosten
naar het Westen. *Of* , Van 't
Oosten , om te gaan in alle
de deelen der Aarde.

V. Waarom ?

A. van den M. Om het licht te
verspreiden.

V. Indien een van uwe Broeders
verloren was , waar zoudt gy
hem vinden ?

A. Tusschen den Winkelhaak en de
Pasfer.

V. Welke is de naam van een' Met-
selaar ?

A. van den M. Gabaon.

Enigen zeggen *Gabanon* , maar kwa-
lyk.

V. En die van zynen Zoon ?

A. van den M. Luston.

Men moet dit uitspreken *Loufton*. Deze uitspraak is oorzaak dat eenigen, en vooral de Franschen, zeggen en schryven *Louvetean*; maar dat is een mislag.

V. Wat voorrecht heeft de Zoon van een' Metselaar in Loge?

A. van den M. Voor alle anderen aangenomen te worden, zelfs voor een gekroont Hoofd.

V. Wat moet een Metselaar, wanneer hy zich in gevaar bevindt, zeggen en doen, om zyne Broeders tot zyn' bystand te roepen?

A. Hy moet de handen tezaamen gevoegt, en de vingers door malkander gevlochten op zyn hoofd leggen, en zeggen, *Staby, Kinderen (of Zoonen) van de Weduwe.*

V. Wat betekenen deze woorden?

A. Dewyl de Vrouwe van Hiram Weduwe bleef, wanneer haar Man vermoord wierdt; zo worden

den de Metfelaars, die zich zelve als Afkomelingen van Hiram aanmerken, *Zoonen (of Kinderen) van de Weduwe* genoemd.

V. Wat is het *Leus-Woord* van den Leerling?

A. Tubalcain.

V. Dat van den Gezel?

A. Schibboleth.

V. En dat van den Meester?

A. *van den M.* Giblim.

Deze drie Leus-Woorden zyn weinig in gebruik dan in Vrankryk, en te Frankfurt aan den Mein. 't Zyn zekere *Woorden om de leus te geeven*, die men ingevoert heeft om zich zoveel te beter te verzekeren van de Broeders die men niet kent.

Eenigen geeven voor dat de Meesters malkanderen ook vraagen naar het Meesters-Woord, dat *Mak-benak* is; maar indien zulks geschied, zo is het een misflag. Men mydt in het tegendeel, zoveel als 't mogelyk is, dit Woord uit te spreken, omdat men het zelve eenigerwyze als geheiligt aanmerkt. De eenige gelegenheden

waarin men het uitspreekt zyn , de Aan-
neeming van den Meester , welke beschre-
ven is , en wanneer men een' Broeder-Vi-
fiteur onderzoekt , die in de Loge geko-
men is zich als Meester verklaarende. Ziet
de *Aanmerkingen* hierna.

V. Wat is de straffe van een' On-
heiligen die in de Loge sluipt ?

A. Men brengt hem onder eene
goot, eene pomp, of eene fon-
tein , tot dat hy van 't hoofd
tot de voeten nat geworden is.

V. Waar bewaart gy het Geheim
der Vrye- Metselaars ?

A. In het harte.

V. Hebt gy daar den Sleutel van ?

A. Ja.

V. Waar bewaart gy dien ?

A. In een Yvooren - doos.

Dees *Sleutel*, is de Tonge; en de *Yvoor-
ren - doos*, de Tand.

Vraa-

Vraagen , welke men voegt by eenigen van de voorgaanden , wanneer een vreemd Vry-Metselaar verzoekt in eene Loge toegelaaten te worden.

V Anwaar komt gy ?
A. Van de Loge van St. Jan.

Men heeft hiervoor de reden van dit antwoord gezien.

V. Wat brengt gy ?
A. Goed onthaal voor den Broeder - Visiteur.

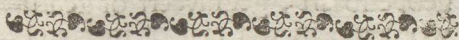
Men noemt *Broeders - Visiteurs*, de Vrye-Metselaars die geene *Leden* zyn van de Loge alwaar zy zich - zelve aanbieden.

V. Brengt gy niets meer ?
A. De Groot-Meester van de Loge groet u driewerf driemaal.

Indien hy met eenige Commissie wegens een andere Loge belast is , zo kwyf hy zich daarvan na dit antwoord.

Zie daar veel meêr Vraagen , dan men ooit aan eenig Vry - Metselaar doet : ik twyfele zelfs of 'er een eenig Meester is , die dezelve alle weet. 't Zoude ondertusfchen kunnen gebeuren , dat men 'er anderen deed , over de ceremonien van de Aanneeming , over de Afschetfingen of Aftekeningen van de Loges , over 't geene in de Vergaderingen gefchiedt , enz. Maar indien degeen dien men ondervraagt Vry - Metselaar is , zo zal 't hem gemakkelyk zyn op alle deze Vraagen te voldoen ; en indien hy 't niet is , kan hy zich - zelf omftandig onderrichten door middel van dit Boek.

E E D

*Welken de Vrye-Metselaars doen,
by hunne eerste Aanneeming,
de hand op het Evangelie houdende.*

IK beloove op het Woord (of de trouwe) van een' Edelman (*), en ik verplichte my voor Godt, en dit eerwaardig Gezelschap, nooit de Geheimen van de Metselaars en van het Metselaarschap te openbaaren, noch direct of indirect oorzaak te zyn dat dezelve Geheimen
ge-

(*) Ik hebbe reeds gezegt, dat alle de Vrye - Metselaars zich - zelfs Edellieden noemen.

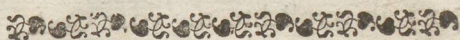
geopenbaart , gegraveert of gedrukt worden , in wat taal of met welke karakters het zy. Ik beloove ook nooit van 't Metfelaarschap te fpreken , dan tegen een' Broeder , na naaukeurig onderzoek. Ik beloove dit alles , op ftraffe van den ftrot afgefneeden te hebben , de tonge uitgerukt , het harte verfcheurt , alles om in de diepe afgronden der Zee begraven te worden ; myn lichaam verbrand en verteert tot afche , en de afche geworpen in den wind , opdat 'er geene gedachtenife meêr van my zy onder de Menfchen noch de Metfelaars.

Zie daar welke de wezentlyke inhoud is van den Eed : de zin daarvan is altoos dezelve , hoewel 'er eenig onderscheid in de uitdrukkingen mogte zyn. By voorbeeld , in eene Plaats , welke ik niet zal noemen , omdat de Loges aldaar verboden zyn , in plaatfe van te zeggen ,

*gen, Ik verplichte my voor Godt,
zegt men, voor den grooten Bouw-
meester van 't Heelal. En alzo voor
't overige.*

HET

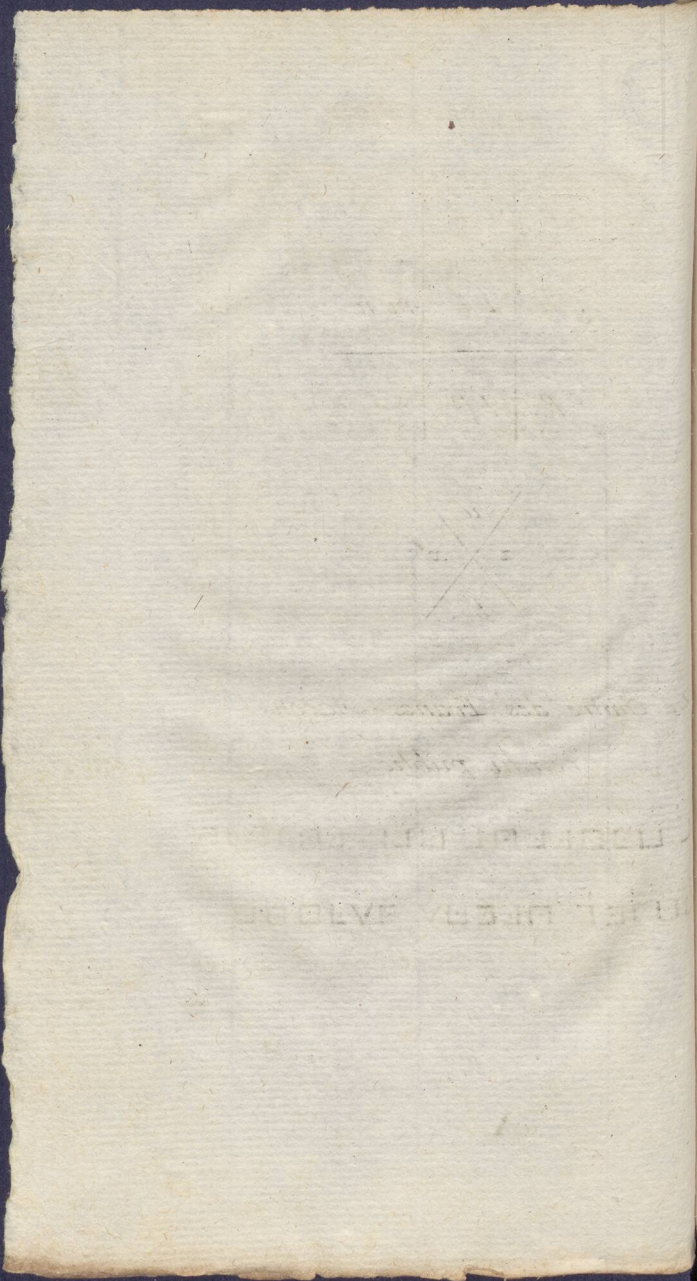
HET CYFER

D E R

VRYE-METSELAARS.

MEn ziet door de gesneede kopere Plaat , dat dit Cyfer tezaamen gestelt is van twee verschillende Figuren , waarvan de eene gemaakt wordt door vier lynen , die malkanderen met rechte hoeken doorsnydende , negen vakken maaken. Daar is niet dan het middenste vak , dat volkomen gesloten is : de anderen zyn open , of aan eene zyde , of aan twee ; en de zyde of de zyden van de opening zyn in alle verschillende.

Men schryft in deze Figuur de Letters van 't A. B. , twee in yder

der vak : 't welke loopt tot de *z* toe.

Men trekt vervolgens de tweede Figuur , die maar bestaat uit twee lynen kruiswyze. Dat maakt vier hoeken , die zich door de kruin byeenvoegen , en die alle onderscheidentlyk gekeert zyn. Men schryft in deze hoeken de Letters *u, x, y, z.*

Wanneer men zich van dit Cyfer wil bedienen , trekt men de figuur van het vak , of van den hoek , welke de Letter insluit die men noodig heeft. En dewyl in de eerste Figuur , die van de *a* tot de *t* loopt , de Letters twee aan twee in yder vak gevonden worden , en dat het noodig is de tweede Letter van de eerste te onderscheiden ; zo geeft men acht , wanneer men de tweede Letter wil uitdrukken , een stip of punt te maaken in de figuur die het vak vertoont. Aldus , wanneer ik een *i* moet hebben , die in het middenste vak gevonden wordt , zo trek ik

ik een vierkant vak , aan de vier zyden gesloten : zoo 't een *l* is , zo trek ik het zelfde vak , en ik zet een punt of stip in 't midden. Zo ik een *c* nodig hebbe , zo trek ik een vak van boven open ; en zo ik een *d* moet hebben , het zelfde vak , met een stip. En alzo met de overigen. Dit heeft geene plaats , dan voor de Letters van de eerste Figuur ; want wat die van de tweede belangt , dewyl in dezelve maar eene Letter in yder hoek staat , zo trekt men maar de figuur van den hoek waarin yder Letter gevonden wordt.

Na deze uitlegging , zal men zonder moeite het Voorbeeld van de Plaat , alwaar deze woorden , *Het Cyfer der Vrye-Metselaars openbaar gemaakt* , in Metselaars Cyfer geschreven zyn.

't A. B. dat men hier ziet is gemaakt voor de Franschen , die de *k* noch de *w* niet gebruiken. Hetzelve is gemakkelyk voor andere Taelen

len toepasselyk of gebruiklyk te maaken , deze twee letters daarby voegende , en zelfs de medeklinker *v* : men heeft maar drie letters te plaatſen in twee of in drie vakken van de eerſte Figuur , en twee ſtippen te maaken in plaatſe van een , als men de derde letter noodig zal hebben.

Indien de Heeren Vrye-Metſelaars hun Cyfer veranderen , gelyk zy ongetwyfelt verplicht zullen zyn , om hunne Geheimen niet meêr aan de ontheiliging bloot te ſtellen ; zo kan ik 'er hen een leeren , dat onwederspreekelyk niet ontcyfert kan worden. Het heeft bovendien die zonderlinge eigenschap , dat all' de waereld de wyze daarvan weeten kan , en dezelfde Tafels hebben waarvan men zich moet bedienen ; en dat 'er nochtans niemand is , dan de perſoon aan wien men ſchryft , die den Brief ontcyferen kan.

TEKENEN,

AANRAAKINGEN,

EN WOORDEN

VAN DE VRYE-METSELAARS.

Alzo de Tekenen, de Woorden en de Aanraakingen in deze Verzameling niet altoos met de verëischte zorgc zyn bygebragt geworden, zo hebbe ik gedacht daarvan een naauwkeurige Beschryving te moeten geeven, en het rechte gebruik daarvan te moeten uitleggen. Men zal bovendien dezelven gaarne byëen verzamelt vinden, om de moete niet te hebben van ze in verscheide plaatsen in dit Boek te zoeken.

Foor-

Voor de Leerlingen.

Het eerste *Teken* dat de Leerlingen maaken , is het *Keelteken* (of *Gutturaal*.) Men brengt de rechter hand aan de linker zyde van den hals , onder de kin. De hand moet horizontaal geschikt zyn , de vier vingers uitgestrekt en gesloten , en de duim nederwaards (*), zodat hy als een winkelhaak maake. Ziet daar de eerste *tempo*. De tweede bestaat in het te rug trekken van de hand op dezelfde linie , naar de rechter zyde van de keel ; en voor de derde , laat men de hand neder-vallen op de dye , en men slaat op het voorpand van 't kleed. Dit moet alles met een lossen zwier geschieden , zonder de drie *tempoos* al te gemaakt te doen blyken : men onder-

(*) De Schryver van 't *Geheim der Vrye-Metselaars* zegt dat de duim rechtop verheven moet zyn ; maar hy heeft on-gelyk.

derscheidt dezelve hier alleenlyk , om het Teken te beter te doen begrypen.

Indien de geen , tegen wien men het Teken maakt , mede Vry-Metselaar is , en niet meêr dan Leerling , zo herhaalt hy het Teken ; en indien hy Gezel of Meester is , staat het hem vry te antwoorden of door het *Borstteken* (*Pectoraal* ,) of door dat van den Leerling. Dit gedaan zynde , nadert de eerste Broeder , en zet hem den rechter duim op de eerste zamenvoeging (*) van de *Index* (of eerste vinger) van de rechter hand. Dat is de *Aanraaking* ; men noemt dezelve het *Handteken* (of *Manuaal*.) De tweede Broeder herhaalt hetzelfde , met dit onderscheid , dat , zo hy Gezel of Meester is , hy zyn' duim zet op de zamenvoeging van de tweede vinger

(*) Dat is die , welke de vinger aan de hand voegt.

ger des Leerlings. Naar den regel, moest men niet antwoorden dan door het Leerlings Teken, om dat de geen die den anderen ondervraagt, mogelyk niet meêr is dan Broeder-Dienaar, en dat men hem anders antwoordende, gevaar loopt van hem het Teken van den Gezel of den Meester te ontdekken. Na het Teken, spelden zy te zamen het woord *Jakin*, op de wyze gelyk men in den Catechismus verklaart heeft.

Het *Leus-Woord* (in 't Fransch *Mot de passe*) der Leerlingen is *Tubalcain*. Deze Leus-woorden, zo der Leerlingen, als der Gezellen en der Meesters, zyn niet van een algemeen gebruik.

Voor de Gezellen.

Het *Teken* van den Gezel bestaat in 't brengen van de rechter hand op de borst, op de plaats van 't harte; de vier vingers uitgestrekt tegen

malkander aan ; de duim uitgestoken , byna als een winkelhaak ; en de arm van 't lyf af , om den elleboog te doen uitsteeken. Dat is het *Borstteken* (of *Pectoraal*.) Men bedient zich daarvan ook in de Loge , wanneer men iets te zeggen heeft dat de Orde betreft , en bovenal wanneer men den Eerwaardigen aanspreekt.

De *Aanraaking* is dezelfde als die der Leerlingen , met dit onderscheid , dat dezelve geschiedt op de tweede vinger.

Het *Woord* is *Boaz* , dat men spelt en dat men uitspreekt gelyk *Jakin*.

Het *Leus-Woord* is *Shibboleth*.

Voor de Meesters.

De Meesters gebruiken het zelfde *Teken* , dezelfde *Aanraaking* , en het zelfde *Woord* , als de Gezellen.

Hun *Leus-Woord* is *Giblim*.

Daar

Daar is nochtans een *Woord*, eene *Aanraaking* en een *Teken*, voor de Meester in het byzonder. Het *Woord* is *Mak-benak*; maar men doet hetzelfde zelden uitspreken, omdat het als geheiligt aangemerkt wordt. Men besluit immers zo zelden tot de Meesterlyke *Aanraaking* te komen, welke geschiedt met den rechter duim te steeken tusschen den rechter duim en de eerste vinger van den geenen dien men aanraakt, en met den binnen-kant van zyn gewricht te omvatten met de vier andere vingers van een gescheiden, en een weinig gebogen in de gestalte van een vogel-klaauw, zodanig dat de middenste vinger raakt of steunt op de binnen-zyde van het gewricht: men voegt zich vervolgens lichaam tegen lichaam, en men omhelst malkander, gelyk ik hierna, pag. 189, verklaaren zal.

Het *Teken* van den Meester is,
M 4 den

den winkelhaak met de hand te maaken, op de wyze welke alreeds verscheiden maalen verklaart is; dezelve horizontaal te brengen op de hoogte van het hoofd, en het einde van den duim te zetten op het voorhoofd; en dezelve vervolgens in dezelfde gesteltheit te laten zakken beneden de borst, het einde van den duim zettende op de holligheid van den maag. Maar dit Teken is niet in gebruik dan in Loge, en alleenlyk by de Aanneeming der Meesters. Hetzelve is niet naaukeuriglyk verklaart hier-voor, pag. 119. 120.

Behalven deze *Tekens*, is 'er noch een, maar waarvan men weinig gebruik maakt buiten de Loges, hoewel het zelve onverschilliglyk dient voor de Leerlingen, voor de Gezellen en voor de Meesters. Dat is het *Voetteken* (of *Pedestraal*.) Men maakt hetzelve de twee hielen tegen

gen malkander zettende , en het
einde der voeten uitsteekende zo-
danig dat dezelve een' winkelhaak
maaken.

AANMERKINGEN

*Over verscheiden Gebruiken van
het Metselaarschap.*

I. **D**Aar zyn Broeders, die in de Brieven welken zy schryven, een' Winkelhaak, eene Passer, of eenig ander Zinnebeeld van de Orde, boven, onder, of aan de zyde van hunne Ondertekening zetten. Op deze wyze heeft de Schryver van den Opdragt-Brief van 't *Geheim der Vrye-Metselaars* gedaan. Maar 't is een mislag, ingevoert door de onweetendheit of door de ydele glorie der Nieuwelingen. Een wel onderweezen Vry - Metselaar, die aan een' Broeder schryft, moet geen ander formulier gebruiken dan dit: *Ik groete u met het gewoone getal*, en daarby voegen driemaal *enz. enz. enz.* Dit gewoone getal is

is het getal van *drie*. Men weet dat de Vrye-Metselaars in Loge, en aan tafel, alles met en door drie doen. Maar wanneer het eene Loge is die aan een andere schryft, alsdan voegt men 'er een der Zinnebeelden by, waarvan ik gesproken hebbe; en men schryft boven deze het hoofdwoord des Briefs als een' winkelhaak, gelyk men hier het woord van *Myn Heer* ziet.

MYN

HEER

II. De *Broeders-Dienaars* worden niet alleenlyk nooit Meesters, gelyk in 't *Geheim der Vrye-Metselaars* gezegt is; maar zy kunnen zelfs nooit Gezellen worden.

In yder Loge is 'er ten minsten een. Hy is de *Pedel* van de Loge.

III. Om te zyn het geen men *Lid*
van

van Loge noemt, moet men zyne wooning hebben in de Plaats alwaar de Loge opgerecht is, en betaalen het geene maandelyks en op alle de dagen van Vergadering opgebracht wordt. Dezulken alleen kunnen naar de Waardigheden staan. Men is gemeenlyk Lid van de Loge waarin men ontfangen is geworden: maar men kan nochtans Lid van een andere Loge worden, vooral wanneer men van Plaats verandert.

IV. Ziet hier het Onderzoek dat men een' *Broeder-Visiteur* doet ondergaan, die zich als *Meeſter* aan de Loge aandient. Hy klopt drie-maal aan de eerſte deur, en wanneer men hem geopent heeft, zegt hy: *Ik ben Broeder, en Meeſter.* Een der Leerlingen, die aan de deur de wacht houden, maakt zulks aan de Loge bekend, en de Meeſter van de Loge zend terſtond een' der twee Opzigters om hem te onderzoeken
over

over den Catechismus , over de Aanraaking van 't gewricht, en over 't geene men *de vyf Punten van 't Meesterschap* noemt , welke zyn, zich tezamen te voegen voet tegen voet, knie tegen knie , borst tegen borst, wang tegen wang ; malkander wederzyds den flinker arm over de schouder te slaan, en malkander de flinker hand in de gestalte van eene vogelklaauw op den rug te zetten. [Dit zyn de ceremonien , welke gebruikt worden by de Anneeming van een' Meester.] Indien de Broeder-Visiteur aan alles voldoet, zo brengt men hem in de Loge , en men doet alle de Leerlingen en Gezellen daaruit gaan , zodat 'er niet dan Meesters blyven. De Meester van de Loge gebiedt alsdan aan denzelfden Opzigter, den Vreemdeling de Aanraakingen te doen herhaalen , die men hem in het Voorvertrek heeft laten doen : waarna hy -zelf tegen hem zegt , dat hy het Meesters Woord moet
uit-

uitspreken. [Dit Woord, gelyk men weet, is *Mak-benak* (*), en wordt half aan het rechter, en half aan het flinker oor uitgesproken. Naar den regel, spreekt men hetzelfde nooit uit dan in deze gelegenheit, en by de Anneeming van een' Meester.] Dat gedaan zynde, wordt de vreemde Meester voor zodanig erkent, en met alle mogelyke hartelykheit onthaalt.

V. De wyze op welke de Vrye-Metselaars hunne Armen bystaan, verdient verhaalt te worden. Zy maaken in dat opzigt geen onderscheid tusschen de Vreemdelingen, en tusschen die van de Stad zelfs. Het is niet noodzaakelyk dat de eersten of Brieven van voorschryving hebben, of dat zy bekend zyn: het is genoeg dat zy in staat zyn om het Onderzoek uit te staan. Indien het een

(*) Men moet het aldus *spelden*, en niet met twee c.

een Vreemdeling is, begeeft hy zich naar de Loge, en klopt drie-maal aan de eerste deur, op dezelfde wyze als dat gebruikelijk is in de Anneeming van een' Leerling. De twee laatstaangenomen Leerlingen (*), welke zich met den degen in de hand aan de deur houden, doen hem open, en vraagen hem: *Wie zyt gy, en wat wilt gy?* Hy antwoordt: *Ik ben Broeder, en ik wilde wel binnen komen.* Men brengt hem in 't Voorvertrek, en een der twee Leerlingen gaat heen om aan den Meester van de Loge te zeggen dat 'er een Vreemdeling gekomen is. Daarop gebiedt de Meester aan een' van de Opzigters het gebruik van de Orde te volgen, bestaande in een gestreng Onderzoek over de Tekens, de Aanraa-kin-

(*) Daar zyn Loges alwaar de eerste deur bewaart wordt door twee Broeders-Dienaars, en de tweede door twee Leerlingen.

kingen , de Woorden en den Catechismus. Wanneer de Opzichter wel overtuigt is dat hy die zich aanbiedt een Broeder is , brengt hy hem in de kamer der Vergadering , alwaar hy met veel achting en vriendelykheid ontfangen wordt. De Vreemdeling stelt alsdan zyn nooddruft voor , en verzoekt eenig' onderstand , zyne Aanspraak niet aan den Meester alleen , maar aan het gansche Gezelschap richtende ; en de Meester beveelt terstond aan den Tresorier de somme aan hem te geeven , welke door de Statuiten bepaalt is , dat vier of vyf Dukaaten kan belooopen , en uit de gemeene Kas genomen wordt. Deze Kas wordt *de Kasse der Armen* genoemd ; men legt ten dien einde daarin , tot voorraad voor diergelijke aalmoesen , het geld dat de Nieuwelingen geeven op den dag van hunne intrede. Indien de somme waarvan ik gesproken hebbe niet genoeg is voor den Vreemde-

deling, zo bidt hy de Loge hem meêr toe te staan; en de Meester laat in zyne tegenwoordigheit eene inzaameling voor hem doen in de Vergadering.

Op de Plaatsen alwaar de Loges niet openbaar zyn, moet een Vreemdeling die zich in nooddrift bevindt, door middel der Tekens eenig Broeder trachten te ontdekken. Wanneer hy 'er een' gevonden heeft, zo is dezelve verplicht hem het huis van den Groot-Meester aan te wyzen. De Vreemdeling begeeft zich derwaards, en nadat hy 't Onderzoek ondergaan heeft, zendt de Meester den Pedel van de Loge om eene collecte te doen by alle de Broeders, en geeft het ingezamelt geld aan den Vreemdeling.

De verplichting om de liefdadigheid te oefenen is een der Grondregelen van de Orde, waarvan men de onderhoudinge bezweert, en dat zorgvuldiglyk herhaalt wordt zo

N dik-

dikwyls als men Loge houdt. Die regel wordt ondertusschen zeer slecht onderhouden, indien men dieswegens zekere Vrye-Metselaars moet gelooven. Ik ken 'er zelfs, die my zeiden Broeders gevonden te hebben, die, om niet verplicht te zyn in de beurs te tasten, veinsden niet van de Societeit te wezen. Ik gelove wel, dat de geenen die aldus met my spraaken, hunne redenen hadden; maar ik twyffle niet of de anderen hadden ook de hunnen, en ik zouden hen zeer te beklagen vinden, zo zy verplicht waren alle de leegloopers en straat-slypers te voeden, welken het gerucht van hunne liefdaadigheid in de Orde lokt.

VI. De Tytel van *Meeſter van de Loge*, endie van *Groot-Meeſter*, worden dikwyls de een voor de ander genomen, wanneer men van een vergaderde Loge spreekt. Dit komt daar door, dat 'er verscheiden Meeſters

sters in eene Loge zyn , en dat men , om dezelve te onderscheiden van dengeenen die voorzit , dezen zomtyds den *Groot-Meester* noemt , wiens persoon hy inderdaad verbeeldt. Maar daarom verstaat men malkander evenwel. Ydereen weet dat 'er maar een *Groot-Meester* is voor yder Land , en dat de Hoofden der byzondere Loges maar *Loge-Meesters* zyn.

VII. 't Geen men eigentlyk *de Loge* noemt , dat is te zeggen , de figuren op de houte vloering getrokken op de dagen van Aanneeming , moet met kryt getekent zyn , en niet geschildert op een doek , die men voorbedachtelyk in eenige Loges voor die dagen bewaart : zulks is tegen den Regel.

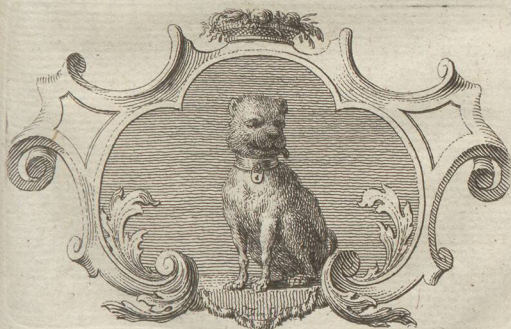
Maar van deze figuren sprekende , zal ik hier aanmerken , dat eenigen eene *Globe* of Aardbol stellen in plaatse van de *Sphere* of

Hemelkring, welke ik hebbe doen verbeelden in de *waare Afbeelding van de Loge der Leerlingen*. Het zoude zelfs zeldzaam zyn, dat van het eene Land of van de eene Stad tot de andere, niet eenig klein onderscheid in de verkiezing of in de schikking van deze Zinnebeelden gevonden wierd. Maar de Tekeningen, welke ik hebbe laten graveeren, zyn 't meest overeenkomende met de oude Instelling.

HET

H E T
G E H E I M
D E R
M O P S E N
G E O P E N B A A R T.

N 3

HEFT
GEHEIM
DER
MORSEN
GEOTHEATRY.

HET GEHEIM

D E R

M O P S E N

GEOPENBAART.

Oewel de Orde der Mopsen op verre na zo oud niet zy, noch zo uitgestrekt, als die der Vrye-Metselaars, is dezelve echter vry aanmerkenswaardig, en maakt veel geruchts in de Waereld. Naauyls uit de wieg gekropen, ziet men dezelve zich alreeds uitstrekken buiten het Land alwaar zy is geboren; en indien men oordeelen mag van haare aanstaande voortgangen, naar die welke zy in zulk een klein bestek van tyd gemaakt heeft,

zo zal zy zich welhaast in alle de deelen van Europa vestigen.

Deze Orde is haaren oorsprong verschuldigt aan eene beschroomdheit van Conscientie. Clemens de XII. de Vrye-Metselaars in 't jaar 1736 in den Ban gedaan hebbende, dedden veel Katholyke Duitschers, verschrikt door de Pauzelyke Bulle, afstand van 't voorneemen om in hunne Societeit te treden. Maar niet kunnende besluiten zich verstooken te zien van alle de zoetigheden welke zy zich geyleit hadden daarin te zullen vinden, maakten zy het ontwerp om een andere op te rechten, die, zonder hen bloot te stellen aan de bliksemen van 't Vatikaan, hen dezelfde behaaglykheden verschafte als de eerste. Men moet zelfs toestemmen dat zy in dit laatste opzigt haar model verre overtreffen, gelyk ik welhaast zal doen zien. Zy vonden een' Beschermmer, in den persoon van een' der

der doorluchtigste Souvereinen van het Duitsche Lichaam; en namen tot Groot-Meester een' der magtigste Heeren van Duitsland. Men kan zeggen dat de verkiezing van hunne Leden volkomelyk die, welke zy van deze twee doorluchtige Hoofden gedaan hebben, beantwoord, indien men daarvan moet oordeelen naar eene van hunne Loges waarin ik my te Frankfort bevonden hebbe, welke bestont uit personen van het eerste aanzien.

Zy stelden, in navolging der Vrye-Metselaars, Statuten op, bedachten een Woord en Tekens om malkanderen te kennen, stelden Ceremonien vast voor de Tafel en voor de Anneemingen, en benoemden Officiëren. Dat gedaan zynde, waren zy bedacht om een Zinnebeeld te verkiezen, en eenen Naam aan te nemen; en dewyl de Getrouwheit en de Aankleeving die zy malkanderen belooven het

wezentlyke van hunne Societeit uitmaakt, zo namen zy den Hond tot een Zinnebeeld, en gaven zichzelf den naam van *Mops* of *Mopsen*, dat in 't Hoogduits een Steendoggetje betekent. Hun Instelder zal waarschyntlyk vooringenomen zyn geweest door eenigeliêfde voor dat slach van Honden: anders zoude 't immers zo natuurlyk geweest zyn den Waterhond te kiezen, die van alle het Hondelyke Geslachte voor de getrouwste gehouden wordt. Ik zal hunne Regelen en hunne Ceremonien beschryven, naarmate dat de gelegenheit zich zal aanbieden om daarvan te spreken: dat zal my minder kosten dan een welgeregelde wyze, en mischien meêr behaagen.

Alle de Leden moeten Roomsch-Katholyken zyn; zonder twyfel om het Hof van Rome niet schuw of afkeerig te maaken: maar zy hebben in dat stuk zich-zelfven ongemeen den teugel geviert, alhoewel
zy

zy hetzelfde belooven na te komen. Zy hebben waarschynlyk gedacht dat het, om zich voor de Excommunicatie te dekken, genoeg was geenen Eed af te vorderen; want de Vrye-Metselaars hebben voornamelyk daardoor den bliksem op hunne hoofden gehaalt. De Mopsen hebben met dit voorbeeld hun voordeel gedaen: zy vergenoegen zich den Nieuweling op zyn woord van eere te doen belooven, dat hy de Geheimen van de Societeit niet zal openbaaren.

Een andere staatkundige reden heeft hen bewogen noch een grondstuk van het Metzelaarschap te verwerpen; dat is de uitsluiting der Vrouwen. Men weet het geschreeuw waarmede zy gansch Europa tegen de Vrye-Metselaars vervult hebben. De Mopsen hebben met reden gevreesd, zich zulke ontzagchelyke Vyanden op den hals te haalen. 't Belang van hunne vermaaken heeft zich gevoegt by dat van hunne achting:

ting: zy hebben begreepen dat de zoetigheden welke zy zich vleiden in hunne Vergaderingen te zullen smaaken, altoos laf en smaakeloos zouden zyn, indien zy dezelve niet met die betoverende Sexe deelden. Zy hebben ze zelfs tot alle de Waardigheden toegelaaten, uitgezondert die van Groot-Meester, waarvan het Ampt voor zyn leven is: zodat 'er in yder Loge twee *Meesters van de Loge* of *Groot-Mopsen* zyn, waarvan de eene een Man is, en de andere eene Vrouwe; en zo met alle de andere Officieren, welke zyn de *Opzigters*, de *Orateurs*, de *Secretarissen*, en de *Tresoriers* (*). De Loge wordt zes maanden

(*) Men verandert alle zes maanden de Officieren, van den Groot-Mops af tot die van den laatsten rang toe, en men verkiest altoos eenen Man en eene Vrouwe tot yder Waardigheid. De Verkiezing moet eenstemmiglyk zyn. Alle degeenen die met eenige Waardigheid bekleed worden, behouden daarvan den Tytel, hoewel zy die niet meêr oeffenen.

maanden bestiert door een' Man, en zes maanden door eene Vrouwe; en wanneer men eene Vrouwe of eene Dochter aanneemt, verichten altoos de Groot-Mopsinne, de Opzigteresse, en de andere vrouwelyke Officiëren de plichten van de Aanneming. Ziet hier de Ceremonien welke men daarin waarneemt.

De Aanzoeker richt zich aan een' der Leden, die hem in de volle Vergadering voorstelt, zynen naam, zyne hoedanigheid en zyne zeden ophaalende. Men komt tot stemmen, en indien 'er hem maar eene ontbreekt, zo wordt hy uitgesloten; want de eenstemmigheid wordt volstrektelyk verëischt. Maar de tegenstemmer moet de redenen van zyne weigering voortbrengen, en 't staat aan den *Voorstelder* om daarop te antwoorden. Indien zy niet kunnen overeenkomen, 't zy voor de toelaating of voor de uitsluiting, zo legt de Groot-Meester hen een stil-

stilzwygen op , en beveelt aan de twee Opzigters de zaak te onderzoeken , en daarvan aan de gansche Vergadering verslag te doen , die de uiterste uitspraak dieswegens doet.

Tegen den bepaalden dag van de Aanneeming, draagt de Groot-Meester zorg daarvan bericht te geeven aan alle de Leden van de Loge door een verzegelt Briefje , dat aan hen gebragt wordt door den Pedel, dien men *Broeder Dienaar* noemt. De Briefjes tot het beroepen der gewoone Vergaderingen, welke alleenlyk strekken om zich te vermaaken, zyn vervat in deze woorden: *WY, door de eenpaarige Verkiezinge der edele Broeders, Groot-Meester van de Societeit der Mopsen, beveelen aan zeer waardig Lid van dezelve Societeit, zich heden in de Loge te vervoegeu, op het gewoone uur des namiddags, op de straffe door onze Constitutien vastgesteld. En op de dagen van Aanneeming voegt men 'er onder by:*
Daar

Daar zal *Aanneeming* zyn. Yder-
een bevytigt zich om aan dit bevel
te gehoorzaamen; en zonder toeval
van ziekte, of van eenige beezig-
heit van het uiterste belang, is 'er
niemand die zich daarvan uitzon-
dert. De ziekte moet zelfs van be-
lang zyn; en wat de beezigheden
aangaat, ik hebbe hen 'er zomtyds
al vry gewigtige zien verzuimen,
om het vermaak van zich tezaamen
te vinden. Zulks zal geene ver-
wondering verwekken, wanneer
men gezien zal hebben wat in hun-
ne Vergaderingen omgaat.

Zohaast als het uur geslagen is,
beveelt de Groot-Meester aan de
Opzigtters te zien of 'er eenig Broe-
der ontbreekt, en beslaat degeenen
in boete die niet tegenwoordig zyn;
deze boete vermeerdert van 't eene
vierendeeluurs tot het andere, ge-
duurende de drie uren dat men
Loge houdt. De mislag die hen
daartoe doet verwyzen wordt *Ver-
zuim* genoemd: aldus moet de *Ver-*

Zuim

zuimer, die, by voorbeeld, drie vierendeel uurs te laat komt, *drie-maal boete van Verzuim* betaalen. De schouwing of monstering gedaan zynde, neemt de Groot-Mees-ter den degen in de hand, en geeft daardoor te kennen dat de Loge begint. Hy doet eenige Vraagen aan de Opzigtters over de Catechismus, die ik in 't vervolg zal mededeelen; waarna hy eenen der Broeders zendt, om den aankomenden Nieuweling te zeggen dat hy zich kan komen aanbieden. Men moet in acht neemen, dat terwyl de schouwing of overziening geschiedt waarvan ik gesproken hebbe, en dat men een gedeelte van de Catechismus herhaalt, de Nieuweling in een andere kamer is met iemand van de Mopsen, die hem onderzoekt wegens zyne roeping, hem de Statuiten en de Verplichtingen van de Orde verklaart, en hem zegt dat hy zich tot iets ernstigs bereiden moet, en waarover hy verwondert zal

zal zyn. Men onderhoud hem met diergelyke redenen, tot de komste van den Broeder die hem komt haalen. Deze vraagt hem, *of hy wel gemoed is om in de Societeit te treden?* Hy antwoordt *ja*: waarop men hem de oogen blindt, na dat men hem verlof daartoe verzocht heeft, en men geleidt hem aan de deur van de Loge.

Eêr ik verder ga, moet ik niet vergeeten te zeggen, dat de Ceremonien van de Aanneeming, zodanig als ik die beschryve, die zyn welke gemeenlyk waargenomen worden. Ik weete dat 'er Loges zyn, alwaar deze Ceremonien in eenige omstandigheden verschillen, en ik zal niet nalaaten dezelve in 't voorbygaan aan te merken, op dat de Mopsen in Vrankryk, in Engeland, of in Holland aangenomen, my van geen bedrog, onnauwkeurigheid, of vergeetelheit beschuldigen. De Aanneeming welke ik hier bybreng is volkomen over-

O eenko-

eenkomende met die, welke ik in Frankfort in tegenwoordigheid van den Groot-Meester gezien hebbe, dien men moet vooronderstellen beter onderrecht te zyn, en opletender om alle de minste omstandigheden te doen waarneemen, dan die geenen die verre van den oorsprongk af zyn. Laat ons nu onze Nieuweling weder gaan vinden aan de deure van de Loge, alwaar wy hem gelaaten hebben.

Wanneer hy daar gansch naby is, verlaat hem zyn Leidsman, en nadert om dezelve te doen openen. Eenigen geeven voor dat hy met de hand daar tegen slaat, anderen met de voet; maar die zyn beiden even kwalyk onderrecht: een goed Mops vergeet nooit den naam dien hy draagt. Hy vergenoegt zich dan met te krabbelen, gelyk de Honden doen; dit geschiedt driemaal; en dewyl men hem niet opent, zo hervat hy by zyn best en met alle zyne macht te krabbelen en te huilen

len of te baffen, als een recht Steen-
doggetje. Men opent hem einde-
lyk, en hy komt binnen. Daarop
ziet men terftond eenen Broeder uit
de Loge komen, dien men *den Ge-
trouwen* noemt; deze geeft den
Nieuweling geen degen in handen,
gelyk de Vrye-Metselaars doen,
maar boeyt dezelve met eene Ke-
ten, een zinnebeeld van de dienst-
baarheid van den Hond ten opzigte
van den Mensch: hy doet hem
een koperen Halsband om den hals,
neemt hem by de rechterhand, en
hem in de Loge gebragt hebbende,
doet hy hem negenmaal rondom
het afgetekende Perk gaen, waar-
van ik terftond zal spreken, en
rondom het welke de Broeders o-
vereinde staan. Laat ons niet ver-
geeten te zeggen, dat de deur be-
waart wordt door de twee laatstaan-
genomen Mopsen, die den degen
in de hand hebben, om alle de
geenen te weeren die niet van de
Orde zyn.

Terwyl men aldus den aanstaanden Mops omleidt, hebben de anderen een' stok, een' degen, eene keten, of iets diergelyks in de hand, waarmede zy een verschrikkelyk geraas maaken. Dit geraas dient om ik weet niet hoeveel wanluiddende en verwarde stemmen te verzellen, die met een naaren toon uitroepen, *Memento mori, memento mori*, dat is te zeggen, *Gedenkt te sterven*. Dit alles word gedaan om den armen Nieuweling verbaast te maaken en zyne stantvastigheid op den toets te stellen: en indien het waar is dat men geen grooten moed moet hebben om over dit geraas inderdaad verschrikt te zyn, het is niet minder waar dat men ganschelyk ongevoelig zoude moeten wezen, om niet ten minsten eenige ontroering te gevoelen. Men kan wel bevroeden dat het de Vrouwen zyn, die in 't algemeen de meeste zwakteit laaten blyken. Ik hebbe 'er eene gezien, in dezelfde Loge van Frank-

Frankfort, die door zulk een geweldige beeving aangetast wierdt, dat men verplicht was haar op de armen weg te brengen; en de Mopsen waren zulke schroomelyke waarneemers van hunne Regelen, dat zy haar de oogen niet wilden ontbinden, voordat zy buiten de Loge was. Maar men moet bekennen dat 'er veele Mannen zyn, die zich in deze gelegenheit als Vrouwen betoonen: men ziet 'er dien de knien zo sterk beeven, dat zy moeite hebben om zich staande te houden; anderen loopt het zweet tappelings neder; eenigen vallen zelfs in flauwte in de armen van hunnen Leidsman. Dit alles maakt een verrukkende vertooning voor de Vergadering; het geschreeuw wordt minder naar, en gemengt met een groot geschater van lacchen; de ernsthaftigheit van den Groot-Meester-zelf raakt daardoor van zyn stuk.

De laatste ommegang gedaan zyn-

de, bevindt zich de Nieuweling recht tegenover den Groot-Meeſter, die met een ontzagchelyken toon aan den eerſten Opzigter vraagt, *wat het gerucht beduidt, dat hy hoort?* De Opzigter antwoordt: *Dat is dat hier een Hond ingekomen is, die geen Mops is, en dat de Mopsen hem willen byten.* De Groot-M. Vraag hem wat hy hebben wil? De Opz. Hy wil Mops worden. De Gr. M. Hoe kan die herſchepping geſchieden? De Opz. Door zich by ons te voegen. De Gr. M. Heeft hy een beſluit daartoe genomen? De Opz. Ja, Groot-Mops. De Gr. M. Vraag hem of hy gehoorzaam zal zyn aan alle de Statuiten van de Societeit? De Opz. Ja, Groot-Mops. De Gr. M. Is het de nieuwsgierigheit, die hem beweegt daarin te komen? De Opz. Neen, Groot-Mops. De Gr. M. Is het eenig inzicht van belang of voordeel? De Opz. Neen, Groot-Mops. De Gr. M. Wat is dan zyne beweegreden? De Opz. Het voor-
deel

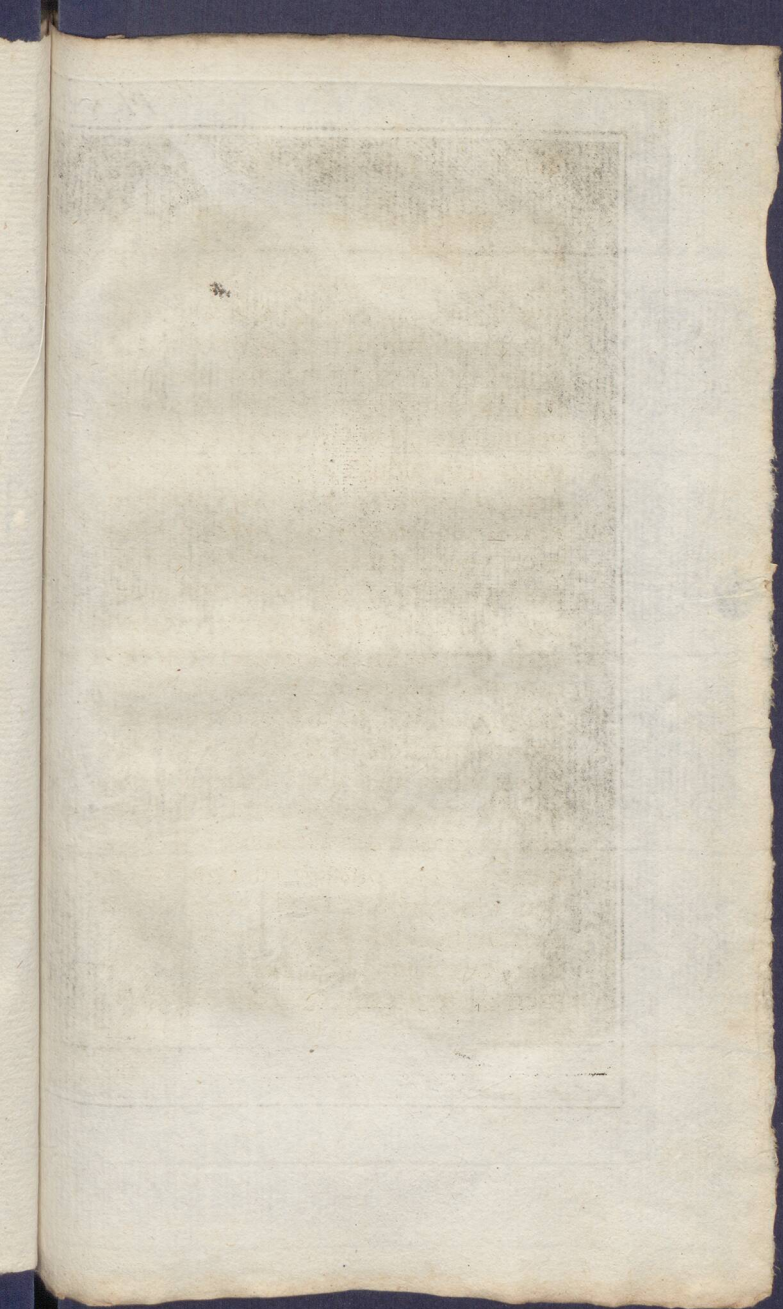
deel van verëenigt te zyn met een Lichaam, waarvan de Leden eindeloos achtenswaardig zyn. De Gr. M. Vraag hem of hy vreeze heeft voor den Duyvel? De Opzigter herhaalt deze vraag aan den Nieuweling, die ja, of neen antwoordt, naar hem goeddunkt; dat doet niets tot de zaak. De Meester hervat het woord, en zegt tegen den Opzigter: Zie of hy heeft het geen men hebben moet om Mops te zyn. De Opzigter zegt daarop tegen den Nieuweling: Steek uwe tong uit, zo verre als 't u mogelyk zal zyn. Indien hy zulks weigert, zo brengt men hem weder buiten de Loge, en hy wordt niet angenommen. Indien hy gehoorzaamt, neemt de Opzigter zyne tong met de vingers, en bezielt die van alle kanten, byna gelyk of hy een Varken wilde schouwen of 't gortig was. Gedurende dit onderzoek, naderen twee Broeders, en zich houdende als of zy zacht spraaken om niet gehoord

te worden, zegt de een tegen den anderen: *Het is al te heet, het is al te heet, laat het een weinig verkoelen.* De ander antwoordt: *Het is wel zo, geloof my, het is niet te heet; het moet het merk kunnen indrukken.* De ongelukkige Nieuweling, die geen woordt van deze zaamspraak gemist heeft, trilt van schrik op deze laatste woorden. Ik hebbe 'er gezien die een schrikelyken gil geevende, geweldiglyk achterwaards sprongen, en de hand aan den mond bragten, als of men hen wezentlyk met een gloeyend yzer aangeraakt hadt. Ik geloove zelfs dat 'er weinigen zyn, die standvastigheits genoeg zouden hebben om de Ceremonien tot het einde toe door te staan, indien het nieuwe geschater van lacchen, en de spotternye, die zy van alle kanten hooren, hen niet deden begrypen, dat men hen alleenlyk aldaar gebragt heeft, om hen de eerste rol in het belacchelyk-
ste

ste Kluchtspel te doen spelen.

Wanneer men hen een weinig herstelt ziet, zegt de Opzigter tegen den Meester: *Groot-Mops*, hy heeft alles wat men hebben moet om *Mops* te zyn. Ik ben 'er blyde om, antwoordt de Groot-Meester: maar vraag hem noch eens, of zyn besluit wel vast is, en of hy gevoelt dat hy alle proef zoude kunnen uitstaan? De Opzigter antwoordt: *Ja*, Groot *Mops*. De Gr. M. Vraag hem of hy bereid is om zich van de goederen van de fortuin te ontblooten, om de Societeit te verryken? De Opz. Wanneer hy een' Broeder in nood zal zien, zo zal het hem een gevoelig vermaak zyn den zelven by te staan. De Gr. M. Vraag hem of zyne gehoorzaamheit vaardig, blind, en zonder de minste tegenspreeking zal zyn? De Opz. *Ja*, Groot-*Mops*. De Gr. M. Vraag hem of hy de Broeders wil kussen. De Opz. *Ja*, Groot-*Mops*. De Gr. M. Vraag hem of hy wil kussen het Ik houde hier

op, om den Leezer zich te doen erinneren dat ik het niet ben die spreek, maar dat het de Groot-Meester is van een doorluchtige Orde, of ten minsten een Meester van eene Loge; en dat het my niet vrystaat de vastgestelde uitdrukkingen te veranderen. De Groot-Meester vervolgt dan aldus: *Vraag hem, of hy het gat van den Mops, of dat van den Groot-Meester wil kussen?* Men geeft voor, dat hy 'er in eenige Loges byvoegt, *of dat van den Duivel*; maar ik wil zulks niet gelooven. Een toornige en tegelyk hoogmoedige beweeging, welke de Nieuweling zelden nalaat in dat oogeblik te maaken, verplicht den Opzigter hem met alle bescheidenheit en alle mogelyk aanhouding te bidden, het een of het ander te verkiezen. Dit maakt tusschen hen den kluchtigsten twist, dien men zich verbeelden kan. De Nieuweling beklagt zich bitterlyk, dat men de spotterny te verre laat gaan, en

en verklaart dat hy niet gekomen is om door 't Gezelschap voor den gek gehouden te worden. De Opzigter, nadat hy te vergeefs alle zyne welspreekendheit te werk gestelt heeft, neemt een Steendoggetje van wasch, van stoffe, of iets diergelyks, dat het staartje naar boven omgekrult heeft, gelyk alle de Honden van dat slach hetzelfde draagen; hy brengt het aan den mond van den Nieuweling, en doet het hem tegen wil en dank aldus kussen. Het Steendoggetje, geschikt om deze eerbiedige hulde te ontvangen, is altoos geplaatst op de tafel van den Meester van de Loge, gelyk een zinnebeeld van de Sociëteit; en vandaar krygt het de Opzigter. Men legt noch op dezelfde tafel een Degen en een Toilet, waarvan ik in een oogenblik het gebruik zal verhaalen.

Dit groote werk ten einde gebragt zynde, zegt de Meester tegen den Opzigter: *Breng my den Nieuweling.*
De

De Opzigter doet hem terstond
 hierop de Ketten af, dien men hem
 aan de handen gedaan hadt, maakt
 dezelve vast aan den Halsband, en
 trekt hem aldus tot aan de tafel,
 achter welke de Meester gezeten is.
 Deze neemt alsdan de hand van den
 Nieuweling, en doet hem dezelve
 leggen op den Degen, indien 't een
 Man is, en op het Toilet, indien
 't eene Vrouwe is; waarna hy tegen
 hem zegt: *Herhaal van woord tot
 woord het geene ik u zal zeggen.*
„ Ik beloove aan deze doorluchtige
„ Vergadering, en aan de gansche
„ Societeit der Mopsen, naaukeurig-
„ lyk hunne Wetten en hunne Sta-
„ tuuten in acht te neemen, en nooit,
„ noch door woorden, noch door te-
„ kenen, noch door geschrifte hunne
„ Geheimen en Verborgenheden te
„ ontdekken. Ik verbindt my op my-
„ ne eere, de belofte te houden, die
„ ik tegenwoordig doe: zodanig dat
„ indien ik dezelve schende, ik toe-
„ sta voor een oneerlyk Man [eene
„ oneer-

„ oneerlyk Vrouwe] gehouden, en in
„ alle Gezelschappen met de vin-
„ ger nagewezen te worden, en
„ nooit naar het harte van eenige
„ Dame te mogen staan [noch voor
„ schoon, noch voor verstandig, noch
„ voor beminnens waardig geacht te
„ worden van eenig Man, en af te
„ staan van alle de bevalligheden
„ welke de Vrouwen door haar Toi-
„ let verkrygen.] ”

Na deze belofte, vraagt de Groot-
Meester aan den Nieuweling, of hy
het licht wil zien? Deze antwoordt,
Ja, en de Opzigter ontblindt hem.
Daar zyn Loges alwaar men voor
de tafel van den Meester een luik
bedacht heeft en gebruikt, dat
ongevoeliglyk omhoog gaat, en
weder omlaag, door middel van
eenig kunstwerk. Men plaatst den
Nieuweling op dit luik, men doet
hetzelve tot zekere hoogte opry-
zen, zonder dat hy zulks bemerkt;
en in die gesteltheit ontbindt men
hem de oogen. Maar dat is het ge-
woon

Woon gebruik niet. Het geene door-
gaans geschiedt in 't oogenblik dat
men aan den nieuwen Mops het
gebruik van zyne oogen weder-
geeft, is zich in eene cirkel rond-
om hem te stellen: de Mannen heb-
ben hunnen degens in de hand, de
punt naar zyn aangezigt, en hou-
den een Mops van stoffe met de an-
dere hand; en de Vrouwen hou-
den een stuk van hun Toilet in de
hand, en mede een Mops onder
den arm. De Groot-Meeſter doet
alsdan den Nieuweling aan zyne
rechter zyde komen, en zegt tegen
hem, *dat alle de ceremonien die men
gemaakt heeft, niet anders dan be-
ginselen zyn, vastgeſtelt om tot eene
inleiding in de Societeit te dienen;
en dat hy hem nu de Teken en het
Woord zal leeren, waardoor de Mop-
ſen onderscheiden worden.*

Het *eerſte Teken* geſchiedt door
de middenſte vinger met kracht op
het einde van de neus te zetten, de
twee andere vingers op de twee hoe-
ken

ken van den mond, de duim onder de kin, de pink recht uitgestrekt, en het eind van de tong uit de rechter zyde van den mond doende komen. Men kan zich niets belachelikers verbeelden, dan eene Vergadering van Mannen en van Vrouwen die zich oefenen om dit Teken te maaken. Men verbeelde zich wat tegenstrydigheid een dozein Pronkepinken moeten maaken, die zeer belemmert zyn om bevalligheid te vinden in 't maaken van eene postuur, die ganschelyk bekwaam is om de bekoorlyke trekken van haare toverachtige aangezigten te mismaken; met een diergelyk getal van Mannen, welke zich bevlytigen om zich zo afschuwelyk te maaken als 't mogelyk is. Ik kenne nochtans eene Dame van de Societeit, die my in vertrouwelykheit gezegt heeft, dat zy onder malkanderen een Toilet-Raad gemaakt hadden, waarin zy zeer ernstelyk overweegen en raadpleegen over de middelen om dit misselyk Teken te verzachten; dat

dat zy zelfs eene Premie vastgestelt hebben, voor de geene die het beste daarin zoude slaagen; en dat zy niet wanhoopten dit Teken zo voordeelig te maaken, als hetzelve tot nu toe belacchelyk heeft gescheenen.

Ik hebbe hetzelve beschreven op die wyze als het in de geregeldste Loges gemaakt wordt. Daar zyn 'er die voorgeeven dat het de duim niet is, maar de pink, die men onder de kin moet brengen. Eenige doen de tong uit de linker zyde van den mond komen; anderen doen zulks beurtelings van beide zyden. Eindelijk zyn 'er die het Teken in twee verdeelen, en 'er twee onderscheiden Tekenen van maaken, waarvan het eene bestaat in het zetten der vingeren, en het andere in 't uitsteeken der tonge.

Het *tweede Teken* is de rechterhand ganschelyk open te brengen op de plaats van het harte, maar zonder den winkelhaak te maaken, gelyk de Vrye-Metselaars.

Voorts is 'er een wezentlyk on-
er-

derscheid tusſchen deze twee Tekenen. Het eerſte is het onderscheiden- de Merkteken van de Societeit; in plaatſe dat het andere maar ceremonie is, en maar een enkel gebruik, dat allengs ingesloopen is: zo dat een Mops, die zich nooit van het tweede zoude bedienen, daarom niet- temin voor Broeder erkent zoude worden, mits dat hy zich wel kweet- te ten opzigte van het eerſte.

De gevoelens zyn verdeelt en verſchillende ten opzigte van het Woord: zommigen houden ſtaande dat 'er een is, en anderen geeven voor van neen. Het paſt my niet een verſchil van dat belang te be- ſlechten, te meêr alzo de Loges al- waar ik geweest hebbe, en zelfs die van Frankfort, overeenſtemmen dat de zaak twyfelachtig is. Degee- nen die zulks vaſtſtellen, zeggen dat het Woord is *Mur*. Men ſpreekt het zelve uit *Mour*, op de Hoogduit- ſche wyze; maar men *ſpelt* het niet, gelyk onder de Vrye-Metselaars.

Na de uitlegging der Tekenen en

P

van

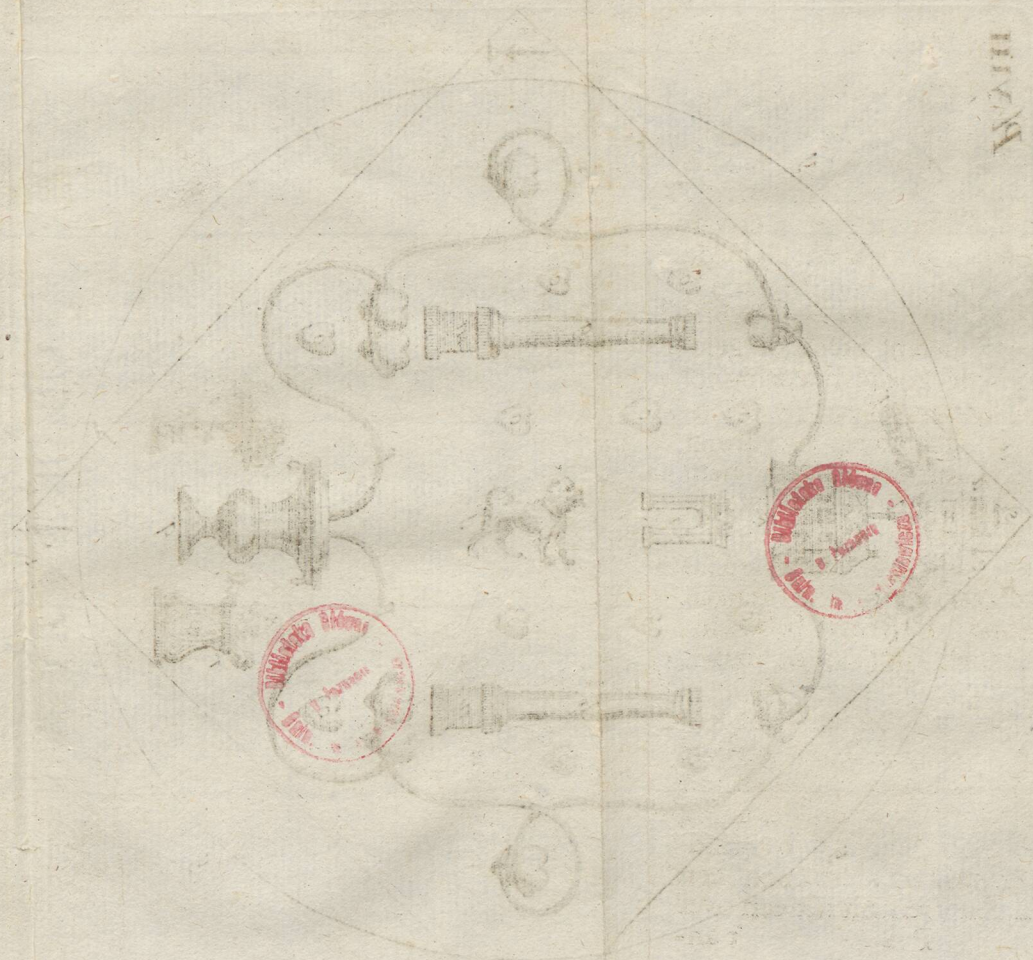
van het Woord, beveelt de Groot-Meester aan het nieuwe Lid dezelven met eenig Broeder of Zuster te herhaalen; waarna hy hem de gansche Vergadering doet omhelzen, welke hy van te vooren met luider stemmebelast zich tot die ceremonie in het ronde te stellen. De Nieuweling kust de Mannen op eene plaats van 't aangezigt daar 't hem behaagt, maar het is hem niet geoorlooft de Vrouwen anders te kussen dan op de wang. Hy plaatst zichzelf vervolgens waar 't hem goeddunkt. De Orateur neemt hierop het woord, na dat hy daartoe van den Groot-Meester bevel ontfangen heeft; en hy stelt hem in een bestudeerde Redevoering, die niet langer dan een vierendeel uurs duuren mag, de Plichten en de Regelen voor van de Societeit, en verklaart hem de figuren die in het Perk getekent zyn. Hy onderrecht hem dat alle de Wetten van de Mopsen geen ander einde of oogmerk hebben dan de Getrouwheit, het Vertrouwen,
de

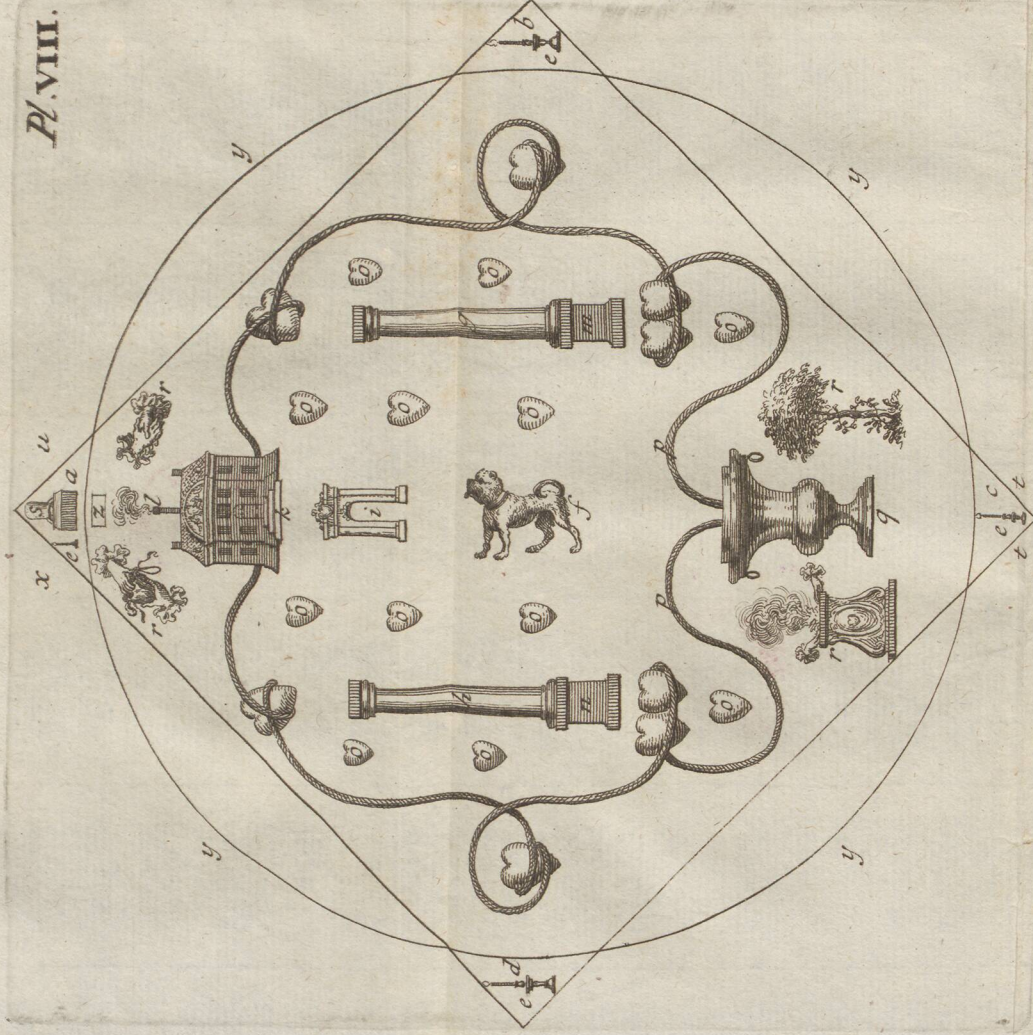

Die Bibliothek der Theologie
der Universität Bonn
hat die Handschrift
No. 10. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
aus der Bibliothek der
Theologie der Universität
Bonn erworben.

DEUTSCHEN

AFBEELDING VAN DE LOGE

DER MOPSEN.

- a. Oost.
 b. Zuid.
 c. West.
 d. Noord.
 e. e. e. e. De vier Lichten.
 f. Mops, of Steendog.
 g. Getrouwheit.
 h. Vriendſchap.
 i. Poort naar den kant van 't Paleis der Liefde.
 k. Paleis der Liefde.
 l. Schoorſteen der Eeuwighet.
 m. Oprechtheit.
 n. Standvaſtigheit.
 o. o. o. o. Verſcheiden Harten.
 p. p. Band van 't Vermaak, die de Harten bindt.
 q. Vaas van de Reden.
 r. r. r. r. Verſcheiden Zinnebeelden der Vriendſchap.
 s. Meester van de Loge, of Groot-Mops, voor de Tafel zittende.
 t. Opzigers.
 u. Vreemdelingen van de beide Sexen.
 x. Officiers van de beide Sexen.
 y. y. y. y. Broeders en Zuſters, zonder onderſcheid geplaatſt.
 z. Luik dat men in eenige Loges gebruikt, en waarop men den Nieuweling die aangenomen wordt plaatſt, om hem in de lucht te heffen, terwyl zyne oogen geblind zyn.

de Bescheidenheit, de Stantvastigheid, de Liefde, de Zachtmoedigheid, de Menschelykheit; met een woord, alle de hoedanigheden die den grondslag van de Liefde en van de Vriendschap uitmaaken, als mede die welke dat geene uitmaaken 't welke men de *Gemeenzaamheit* noemt. Hy neemt hierdoor gelegenheit om de goede hoedanigheden van den *Mops*, of van het Steendoggetje te verheffen; hy dringt voornamelyk aan op die welke hem beminnellyk maaken; en besluit met te doen aanmerken, dat indien de natuurlyke Neiging bekwaam is diergelyke zaaken voort te brengen in een' Hond, de Reden zulks eindeloos meerder moet doen in den Mensche.

Hier eindigt de welspreekende Redevoering. Dezelve wordt gevolgt van de verklaring der figuren van de vloer, waarvan dit de Tekenning is. In een groot Perk dat in 't midden van de zaal is, trekt men een Cirkel en een Vierkant het een over

't ander, van gelyke grootte, zoveel als de weinige overëenkomst van dezes twee figuren het kan toelaaten: de Plaat die ik hebbe doen graveeren zal de zaak beter doen begrypen, dan ik dezelve zoude kunnen verklaren. Men plaatst een waslicht aan yder hoek van 't Vierkant, en men tekent daar in de vier Hoofdpunten. In 't middenpunt van den Cirkel tekent men een Steendoggetje, met het hoofd gekeert naar 't Oosten; aan zyne rechter zyde eene Kolom, de *Getrouwheit* betekenende; en aan zyne linker een andere Kolom, welke de *Vriendschap* betekent: de eerste heeft tot Grondslag de *Oprechtheit*, en de andere de *Standtvastigheit*. Boven den Mops naar 't Oosten, ziet men eene Poort, welke naar 't Paleis der *Liefde* strekt: de Schoorsteen van dit Paleis wordt de *Eeuwigheit* genoemd. De vloering waarop deze Kolommen gestelt zyn, is bezaait met Harten, de meesten tezamen gebonden door den Band of de Koord van 't *Vermaak*, welke voort-

voortkomt uit de Vaas van de *Reden*. Het overige van 't Perk is vervult met Zinnebeelden van de Vriendschap, welke aan de verkiezing van den Tekenaar worden overgelaaten. Men kan in de gegraveerde Plaat zien, hoe de Meester van de Loge, de Nieuweling, en de andere Mopsen geplaatst zyn: ik hebbe genoeg daarvan gezegt, om te doen verstaan wat de *Loge* is.

Zohaast als de Orateur voleind heeft daarvan aan den Nieuweling de verklaring te doen, maakt men het Perk schoon met water; en dit geeft my gelegenheit eene aanmerking te maaken, gelyk aan die welke ik gemaakt hebbe over de *Loges* der Vrye-Metselaars. Dat is, dat de figuren volstrekt met kryt getekent moeten zyn. De geenen die dezelve op een doek laten schilderen, om die op de dagen van Anneeming over de vloer te leggen, zondigen tegen de Regelen der Instelling. Wanneer de *Loge* schoon afgewischt is, brengt de Pedel,

del, verzelt van de andere Broeders-Dienaars, een tafel, en dekt dien in de kamer-zelf van de Anneeming, zo 'er geene gemakkelyker is. Men zet zich aan tafel, de Meester op de eerste plaats, de Vreemdelingen van de twee sexen aan zyne rechter-, de beiderleie Officieren aan zyne linker-hand, en de Opzigters en Opzigteressen tegen-over hem. Dat is alle de ordre, dien men in acht neemt; want buiten dat, plaatst een yder zich zo als 't hem goeddunkt, behalven alleenlyk dat men tracht om beurtelings eenen Man en eene Vrouwe te plaatsen, zoveel als het getal en de sexe der gasten zulks toelaaten.

De Mopsen hebben te veel kundigheid van de vermaakelykheden, om niet te weten dat die van de tafel gering zyn, wanneer de vryheit aldaar niet heerscht. Zy nemen dezelve ook volkomelyk. Zy draagen zorg zich in hunne maaltijden niet te onderwerpen aan zekere Ceremonien van instelling, die, hoe-

hoewel ze zomtyds dienen om de vrolykheit te verwekken, dezelve altoos uitdooven, wanneer zy te groot in getal zyn, of te dikwyls herhaalt worden. De Mopsen hebben 'er maar een eenige, die zy noch niet anders waarneemen of herhaalen dan met een groote tuschenpooze, dat is te zeggen, wanneer de Groot-Mops eene gezondheid instelt; want verder, drinkt een yder wanneer hy dorst heeft. De Groot-Meeſter, en de Opzigter van dien dag hebben een fluitje voor hen op de tafel, om wanneer zy daarop blaazen, een iegelyk te doen ſtilzwyn, als 'er iets aan de Vergadering mede te deelen is. Wanneer de Meeſter van de Loge een gezondheid wil inſtellen, laat hy zyn fluitje hooren; de Opzigter antwoord hem, en ydereen leent het oor. De Meeſter zegt alſdan: *Schenkt, Mopsen*; en de Opzigter maakt de echo. De Meeſter vervolgt: *Hebt gy geſchonken, Mopsen?* 't geen de Opzigter weder herhaalt. Wanneer elk-een ingeſchon-

ken heeft, staat de Meester op, alle de Broeders en Zusters doen hetzelfde; hy neemt zyn glas, en zegt: *Opzigters, Vreemdelingen, Officieren, Nieuwelingen, van beide de Sexen, Broeders en Zusters Mopsen, de eerste gezondheid welke wy drinken zullen zal zyn die van....* (Men begint gewoonlyk met die van den Souverein van 't Land alwaar men zich bevindt.) Een yder neemt alsdan zyn glas, op dezelfde wyze als de Groot-Mops het zyne genomen heeft, dat is te zeggen, dat men met den duim en de eerste vinger de steel of de knoppen van 't glas houdt, met de pink den voet van hetzelfde ondervangt, en de twee andere vingers recht-uit steekt. Men brengt vervolgens den wyn aan de lippen, men proeft ze, waarna men zyn glas uitdrinkt. Men keert vervolgens het glas om, zet het in een bord tot dat gebruik geschikt, en zet zich weder aan de tafel.

Eene Vergaderinge van Mannen en van Vrouwen, bestaande uit de lee-

leevendigste en blymoedigste Jeugd, of ten minsten uit perſoonen die noch in den ouderdom der vermaakelykheden zyn : een lekkere maaltyd , uitgeleezen wynen : de vrolykheit , de hartelykheit , de gemeenzaamheit zelfs , die onder de gaſten heerſchen ; en bovenal , de plicht die hen opgelegd is om zig tot alle tevoegen , wat tot het gemeene vermaak kan toebrengen : ziet daar op wat gronden de Leezer aan zyne verbeeldingen den ruimen toom kan vieren , om zich-zelf een denkbeeld te maken van het geene in deze maaltijden omgaat. De welvoegchelykheit wordt 'er nochtans in acht genomen. Men maakt 'er Vryaadjes , doch dat geſchiedt gemeenlyk maar met de oogen : eene uitdrukkelyker verklaaring , aan de volle tafel gedaan , zoude voor onbeſcheidenheit en plompheit gehouden worden ; en daar ontbreeken geen gelegenheden , in de plaats-zelf , om zich klaarder en onbedwongen uit te drukken.

Ik laate aan den Leezer de zorg om eene vergelyking te maaken tusschen deze Societeit, en die der Vrye-Metselaars. De laatsten hebben tegen hen de veroordeeling van het Hof van Rome, en die van verscheide Souvereinen, billyk geërgert over den Eed dien zy hunne Leden doen afleggen, en mischien over eenige Ceremonien die wat aanstootelyk zyn. De Mopsen hebben niets diergelyks tot hunnen laste: maar gaan zy niet wat te verre omtrent het geene zy *Gemeenzaamheit* noemen?

IK had dit alreeds aan den Drukker gegeven, wanneer ik my eene aanmerkelyke achteloosheid te binnen bragt. Ik hebbe vergeeten te berichten, dat 'er, uitgezondert de *Broeders-Dienaars*, geene andere graaden van onderscheiding zyn onder de Mopsen. Het zyn de Waardigheden alleen, die hen onderscheiden: men ziet 'er noch Leerlingen, noch Gezellen, noch Meesters; en by gevolg hebben zy ook maar eene enkele Ceremonie voor de *Aanneemingen*.

't Heeft

't Heeft ook weinig gescheelt, of ik zoude hunne *Catechismus* verzwegen hebben, welke byna niets anders vervat dan Vraagen over de Cereimonien van hunne Intreede. Maar ik hebbe elders beloofd dien mede te zullen deelen, en men moet zyn woord houden. Ziet hier dan denzelven, maar buiten-gemeen verkort; omdat ik, in alle de plaatsen, daar ik my-zelf zoude hebben moeten herhaalen, my vergenoege den Leez-er te wyzen naar hetgeene alreeds gezegt is;

V. Zyt gy Mops?

A. Ik was het niet over dertig jaaren.

V. Wat waart gy dan over dertig jaaren?

A. Ik was een Hond, maar geen Huis-Hond.

V. Wanneer zyt gy Huis-Hond geworden?

A. Toen myn Leidsman begon te krab-belen en te blaffen aan de deur.

V. Wat deed men u, wanneer gy uwe in-treede in de Societeit deed?

A. Men deed my een Keten aan de han-den, en een' Halsband om den hals.

[Hier doet men verscheiden Vraagen, welke de omstandigheden van de Aannee-ming raaken.]

V. Wat is dat u het meest behaagt in de Loge?

A. Het Perk.

V. Wat verbeeldt het?

[Ziet

236 *Het Geheim der Mopsen.*

[Ziet de Beschryving van de Loge.]

V. Wat betekent het Vierkant?

A. Den onbeweegchelyken grondslag van de Loge.

V. Wat betekent de Cirkel?

A. Gelyk alle de stralen van een Cirkel uit hetzelfde middenpunt komen, zo moeten van gelyken alle de bedryven van een Mops uit een zelfde oorsprongk komen, dat is de Liefde.

Of men antwoordt: De Cirkel betekent de eeuwigduurendheit van de Loge.

[De uitlegging van de andere figuren wordt gevonden in de beschryving die ik daarvan gegeven hebbe.]

V. Van waar komt de wind?

A. Van 't Oosten.

V. Hoe laat is 't?

A. Het is vroeg.

V. Hoe treden de Mopsen?

A. Men trekt hen by de keten, van 't Westen naar 't Oosten.

V. Hoe drinken zy?

[Ziet de Ceremonien van de Tafel.]

E I N D E.

CHAN-

CHANSONS

DE

LA TRÈS-VENERABLE

CONFRERIE

DES

FRANCS-MACONS,

^s
PRECEDÉES

DE QUELQUES PIÈCES

DE POÉSIE.

CHASSONS

DE

LA TRÈS-VENERABLE

CONFRÉRIE

DES

FRANÇOIS-MANCOIS

PRECEDES

DE QUELQUES PIÈCES

DE POÉSIE

NORMA MORUM.

*F*ide Deo, diffide tibi, fac propria, cas-
tas

*Funde preces, paucis utere, magna fuge.
Multa audi, dic pauca, tace abdita, disce
minori*

*Parcere, majori cedere, ferre parem.
Tolle moras, minare nihil, contemne super-
bos,*

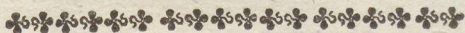
Fer mala, disce Deo vivere, disce mori.

TRADUCTION EN VERS,

Par Mr. GOBIN.

*N*E point présumer de soi-même,
S'appuyer sur l'Etre suprême,
Ne former que d'utiles vœux,
Se contenter du nécessaire,
Ne se mêler que d'une affaire,
C'est le sûr moyen d'être heureux.
Les grands Emplois sont dangereux.

Ne point révéler de mystère ;
 Tout entendre , mais peu parler ;
 Sentir son avantage , & ne point accabler
 Celui sur qui nous avons la victoire ;
 Savoir céder aux grands , supporter ses
 égaux ,
 Mépriser l'orgueilleux , fût-il couvert de
 gloire ;
 Ne s'étonner de rien , soutenir tous les
 maux ,
 Quoique l'adversité nous blesse ,
 Sans nous troubler & sans ennui ;
 Bannir tout genre de paresse ;
 Et pour le dire enfin , la plus haute sa-
 gesse
 Est en vivant pour Dieu , de mourir avec lui.

A P O L O G I E

Des Francs-Maçons ,

*Par Frère PROCOPE, Médecin & Franc-
 Maçon.*

QUoi ! mes Frères , souffrirez-vous
 Que notre auguste Compagnie
 Soit sans cesse exposée aux coups
 De la plus noire calomnie ?
Non , c'est trop endurer d'injurieux soup-
 çons :

Souf-

Souffrez qu'à tous ici ma voix se fasse en-
tendre,

Permettez-moi de leur apprendre
Ce que c'est que les Francs-Maçons.

Les gens de notre Ordre toujours
Gagnent à se faire connoître :
Et je prétends par mes discours
Inspirer le desir d'en être.

Qu'est-ce qu'un Franc-Maçon ? En voici
le portrait :

C'est un bon Citoyen, un Sujet plein de
zèle,
A son Prince, à l'Etat fidèle;
Et de plus, un Ami parfait.

Chez nous règne une liberté,
Toujours soumise à la décence ;
Nous y goûtons la volupté,
Mais sans que le Ciel s'en offense.

Quoiqu'aux yeux du Public nos plaisirs
soient secrets,

Aux plus austères loix l'Ordre fait nous
astreindre ;

Les Francs-Maçons n'ont point à crain-
dre

Ni les remords, ni les regrets.

Le but où tendent nos desseins,
Est de faire revivre Astrée,

Et de remettre les humains
Comme ils étoient du tems de Rhée,

Nous suivons tous des sentiers peu battus.
Nous cherchons à bâtir, & tous nos E-
difices

Sont, ou des prisons pour les vices,
Ou des Temples pour les vertus.

Je veux, avant que de finir,
Nous disculper auprès des Belles,
Qui pensent devoir nous punir
Du refus que nous faisons d'elles.

S'il leur est défendu d'entrer dans nos mai-
sons,

Cet ordre ne doit pas exciter leur colère :
Elles nous en louïront, j'espère,
Lorsqu'elles sauront nos raisons.

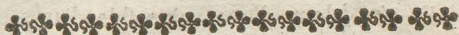
Beau Sexe, nous avons pour vous
Et du respect, & de l'estime ;
Mais aussi, nous vous craignons tous,
Et notre crainte est légitime.

Hélas ! on nous apprend pour première le-
çon,

Que ce fut de vos mains qu'Adam reçut
la pomme ;

Et que sans vos attraits, tout homme
Seroit peut-être un Franc-Maçon.

QUA-

QUATRAIN,

Par Frère RICAUT.

Pour le Public un Franc-Maçon
Sera toujours un vrai problème,
Qu'il ne sauroit résoudre à fond,
Qu'en devenant Maçon lui-même.

LES FRANCS-MAÇONS.

Songe.

ILLustre Franc-Maçon, dont le cœur trop
discret
Refuse à l'amitié le tribut d'un Secret,
Apprends que j'ai percé les ombres du
mystère,
Ecoute le récit d'un songe qui m'éclaire.

Avant que le Dieu du repos
Répandît sur mes yeux les humides pa-
vots,

Frappé de la brillante image
De ces siècles heureux soustraits à l'esclavage
De la frivole vanité,
Je regrettois ces jours où l'homme vrai-
ment sage,

Et peu jaloux d'une vaine splendeur,
 Par la seule vertu décidoit la grandeur.
 S'est-il donc écoulé pour ne plus repa-
 roître,
 Cet Age plein d'attraits ?
 Le Ciel, sensible à mes regrets,
 Ne le fera-t-il pas renaître ?

Je soupirois encor, quand un songe char-
 mant,
 Sur les pas du sommeil, dans ce sombre
 moment,
 Fit à mon desespoir succéder l'espérance.
 „ Ce tems heureux peut revenir,
 „ Mes loix vont régner sur la France ;
 „ Le présent me répond d'un heureux a-
 venir.
 C'étoit la voix de la Nature.
 Mille graces sans fard composoient sa pa-
 rure ;
 Les innocens Plaisirs, les Vertus, sur ses
 pas
 Fixoient les cœurs heureux qu'attiroient
 ses appas.
 Suis-moi, dit la Déesse, & que ton cœur
 admire
 Le rapide progrès de mon naissant em-
 pire.
 Pour payer tes desirs, je dévoile à tes
 yeux
 Un spectacle enchanteur préparé pour les
 Dieux. Ar-

Arrête tes regards, & que ton cœur con-
temple

Mes fidèles Sujets assemblés dans mon
Temple.

Là, tous les cœurs unis, sans gêner leurs
desirs,

Font germer les vertus dans le sein des
plaisirs.

Au tumulte des Cours ils préférèrent mes
Fêtes;

C'est ici que l'on voit les plus superbes
têtes

Déposer leurs grands noms au pied de
mes Autels;

Et malgré la fierté qu'inspire la fortune,
Ses favoris rangés sous une loi com-
mune,

Donner le nom de Frère au moindre des
mortels.

Voilà sur les humains ma plus belle victoire :

Elle rappelle aux Grands la loi d'égalité,

Et fait fouler aux pieds l'Idole de la gloire,

Victime d'une aimable & noble liberté;

Liberté qui n'a rien d'une injuste licence,

Qui des Rois & des Dieux fait respecter
les droits :

Mon règne a consacré la juste dépendance

Qu'impose le pouvoir & des Dieux & des
Rois.

Ne t'étonne donc plus de l'heureuse har-
monie

Qu'enfante l'unité de ce brillant accord ;
La troupe que tu vois, par mes soins réunie,

A choisi pour ses loix les mœurs du Siècle d'or.

Si le Sexe est banni, qu'il n'en ait point d'allarmes ;

Ce n'est point un outrage à sa fidélité ;
Mais je crains que l'Amour entrant avec les charmes,

Ne produise l'oubli de la fraternité :
Noms de frere & d'ami seroient de foibles armes

Pour garantir les cœurs de la rivalité :

Dans le sexe charmant trop d'*amabilité*
Exige des soupirs, & quelquefois des larmes ;

Au plaisir d'être amis nuirait la volupté.

C'en est assez, dit l'aimable Déesse,
Tu connois mes enfans, je ne t'ai rien celé ;

Juge par le secret que je t'ai révélé,

Si j'exige des cœurs une austère sagesse.

Pour confondre un vain Peuple & de folles rumeurs,

Des Frères outragés va publier les mœurs ;

Et ne soupçonne point d'énigme imaginaire.

Leurs signes ne font rien ; pour être reconnus,

Ils n'ont d'autres signaux que ceux de leurs vertus. S'il

S'il est quelque secret, c'est aux yeux du
Vulgaire,
Pour qui tant de vertus fût toujours un
mystère.

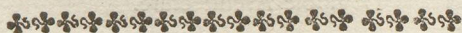
A ces mots disparut le songe & le sommeil.
 Permettez, Franchs-Maçons, qu'à l'instant
 du réveil,

Je cherche à vous faire connoître.

Ne redoutez point les revers ;

Illustres Citoyens, vous n'avez qu'à pa-
roître,

Pour ranger sous vos loix la France &
l'Univers.

CHANSON DES MAITRES.

Premier Couplet, seul.

Tous de concert chantons,
A l'honneur de nos Maîtres:
A l'envi, célébrons
Les faits de leurs Ancêtres:
Que l'écho de leurs noms
Frappe la terre & l'onde,
Et que l'Art des Maçons
Vole par tout le Monde.

CHOEUR.

A l'Art royal, pleins d'une noble ardeur,
Ainsi

Ainsi qu'à ses secrets, rendons hommage :
 Tout bon Maçon les garde dans le
 cœur ;
 Et de l'ancienne Loge ils font le gage.

Autres Couplets , seul.

Les Rois les plus puissans
 Que vit naître l'Asie,
 Savoient des bâtimens
 La juste simétrie ;
 Et des Princes Maçons,
 Marqués dans l'Ecriture,
 Aujourd'hui nous tenons
 La noble Architecture.

Par leur postérité,
 L'Art Royal dans la Grèce
 Parut dans sa beauté,
 Dans sa délicatesse :
 Et peu de tems après,
 Vitruve, savant homme,
 L'accrut avec succès
 Dans la superbe Rome.

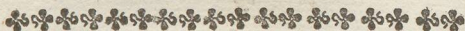
De là, tout l'Occident
 Reçut certé Science ;
 Et principalement
 L'Angleterre & la France,

Où

Où parui les loifirs
D'une agréable vie,
On jouit des plaifirs
De la Maçonnerie.

Nous qui voyons ce tems,
Cet heureux tems, mes Frères,
Et ce nectar charmant
Remplir fouvent nos verres,
Béniffons à jamais
Du Monde l'Architecte,
Qui joint à fes bienfaits,
Ce jus qui nous humecte.

CHANSON DES SURVEILLANS.

Premier Couplet, feul.

ADam à fa poftérité
Transmit de l'Art la connoiffance ;
Et Cain, par l'expérience
En démontra l'utilité :
C'est lui qui bâtit une Ville
Dans un Pays de l'Orient ,
Où l'Architecture Civile
Prit d'abord fon commencement.

C H O E U R.

De notre Art chantons l'excellence :

Scs

Ses secrets font notre bonheur;
Exaltons sa magnificence,
Qui des Rois montre la grandeur.

Autres Couplets, seul.

Jubal, le père des Pasteurs;
Fut le premier qui fit des tentes;
Où paisible il vivoit des rentes
De ses innocentes sueurs.
Cette Architecture champêtre
Servit depuis pour le Soldat;
Et les Héros que Mars fait naître,
L'embellissent de leur éclat.

Jamais Neptune sur ses eaux,
De l'Architecture navale
N'eût vu la grandeur martiale,
Ni des Commerçans les Vaisseaux;
Si Noé savant Patriarche,
Eclairé par le Tout-puissant,
De sa main n'eût de la belle Arche
Construit le vaste bâtiment,

Les Mortels devenant nombreux;
Aussi-tôt on vit l'injustice
Joindre à la force l'artifice,
Pour opprimer les malheureux:
Le foible alors, pour se défendre
Contre Nemrod fier Conquérant,
Entre

Entre les forts alla se rendre,
Et lui résista vaillamment,

Le mépris du divin Amour
Fit que les Hommes fanatiques
Bientôt après firent des briques,
Pour Babel la fameuse Tour :
La différence du langage
Vint déconcerter ces Maçons,
Qui renoncèrent à l'ouvrage,
Contens d'habiter des maisons.

Moïse par le Ciel guidé (*),
Bâtit l'auguste Sanctuaire,
Où des vérités la lumière
Par l'Oracle étoit annoncée.
Dès-lors la sainte Architecture
Pour l'Idole étoit profanée,
Et sa magnifique structure
Charmoit le mortel étonné.

Le pacifique Salomon
Avoit de son tems l'avantage
D'être des Hommes le plus sage, Et

(*) On prie le Poète (Franc-Maçon sans doute) de faire accorder ici les règles de la Grammaire avec celles de la Poésie.

Et le plus excellent Maçon :
Il érigea de Dieu le Temple,
Qui fut le chef-d'œuvre de l'Art ;
Et tous les Rois, à son exemple,
Furent Maçons de toute part.

De l'Art toute la *majesté*
En Grece, en Egypte, en Sicile,
A Rome, en France, en cette Ville,
De là fut-après *transportée* *.
Aujourd'hui nous passons l'Asie,
Par la beauté des bâtimens :
Et mieux qu'elle avec l'ambrosie,
Nous buvons des vins excellens.

On reprend le Chœur.

CHANSON DES COMPAGNONS.

Premier Couplet, seul.

A Rt divin, l'Etre suprême
Daigna te donner lui-même,
Pour nous servir de remparts.
Que dans notre illustre Loge
Soit célébré ton éloge,
Qu'il vole de toutes parts.

CHŒUR.

Que dans notre illustre Loge

Soit

Soit célébré ton éloge,
Qu'il vole de toutes parts.

Autres Couplets , seul.

Soit que loin Phébus recule,
Soit que de près il nous brule,
Toujours cet Art nous défend.
C'est par la Géométrie,
Que sa noble Simétrie
Des cinq beaux Ordres dépend.

Faisons retentir sa gloire,
Honorons-en la mémoire,
Par nos vers & nos chansons:
Que le jus de la vendange
Se répande à sa louange,
Parmi les bons Compagnons.

CHANSON DES APPRENTIFS.

Premier Couplet.

FRÈRES & Compagnons
De la Maçonnerie,
Sans chagrin jouissons
Des plaisirs de la vie.
Munis d'un rouge bord,
Que par trois fois un signal de nos ver-
res

b

Soie

Soit une preuve que d'accord
Nous buvons à nos Frères.

Le monde est curieux
De savoir nos ouvrages;
Mais tous nos envieux
N'en feront pas plus sages.
Ils tâchent vainement
De pénétrer nos secrets; nos mystères:
Ils ne sauront pas seulement
Comment boivent les Frères.

Ceux qui cherchent nos mots,
Se vantant de nos signes,
Sont du nombre des fots,
De nos fouscis indignes.
C'est vouloir de leurs dents
Prendre la Lune dans sa course altière.
Nous-mêmes serions ignorans,
Sans le titre de Frère.

On a vu de tout tems,
Des Monarques, des Princes,
Et quantité de Grands,
Dans toutes les Provinces,
Pour prendre un tablier,

Quit-

Quitter sans peine leurs armes guerrières,
Et toujours se glorifier
D'être connus pour Frères.

L'Antiquité répond
Que tout est raisonnable,
Qu'il n'est rien que de bon,
De juste & vénérable,
Dans les Sociétés
Des vrais Maçons & légitimes Frères.
Ainsi buvons à leurs santés,
Et vuidons tous nos verres.

Joignons-nous main en main,
Tenons-nous ferme ensemble,
Rendons grace au Destin
Du nœud qui nous assemble :
Et soyons assurés
Qu'il ne se boit sur les deux Hémisphères
Point de plus illustres santés,
Que celles de nos Frères.

*A ce dernier Couplet on dira trois fois
la petite Reprise.*

Voyez ci-dessous la suite.

Suite de la Chanson des Apprentifs.

*Par le Frère******

FRères & Compagnons,
De cet Ordre sublime,
Par nos chants témoignons
L'esprit qui nous anime.
Jusques sur nos plaisirs,
De la vertu nous appliquons l'équerre;
Et l'Art de régler ses desirs,
Donne le nom de Frère.

C'est ici que de fleurs
La Sageſſe parée,
Rappelle les douceurs
De l'Empire d'Aſtrée.
Ce nectar viſ & frais,
Par qui ſouvent ſ'allument tant de guerres,
Devient la ſource de la paix,
Quand on le boit en Frères.

Par des moyens ſecrets,
En dépit de l'envie,
Sans remords, ſans regrets,
Nous ſeuls goſurons la vie.
Mais à des biens ſi grands

En

En-vain voudroit aspirer le vulgaire ;
 Nous-mêmes serions ignorans,
 Sans le titre de Frère.

Profanes, curieux
 De savoir notre ouvrage,
 Jamais vos foibles yeux
 N'auront cet avantage.
 Vous tâchez follement
 De pénétrer nos plus profonds mystères ;
 Vous ne saurez pas seulement
 Comment boivent les Frères.

Si par hazard l'ennui
 Donne quelques allarmes,
 Aussi-tôt contre lui
 Nous chargeons tous nos armes ;
 Et par l'ardeur d'un feu
 Plus pétillant que les foudres guerrières,
 Nous chassons bien-tôt de ce lieu
 Cet ennemi des Frères.

Buvons tous en l'honneur
 Du paisible Génie,
 Qui préside au bonheur
 De la Maçonnerie.
 Dans un juste rapport,

Que par trois fois un signal de nos verres
Soit le symbole de l'accord
Qui règne entre les Frères.

Joignons-nous main en main,
Tenons-nous ferme ensemble :
Rendons grace au Destin,
Du nœud qui nous assemble :
Et que cette unité,
Qui parmi nous couronne les mystères,
Enchaîne ici la volupté,
Dont jouissent les Frères.

On répète ces deux vers trois fois.

D U O

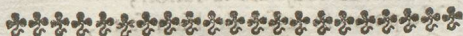
Pour les Francs - Maçons.

Par le Frère Naudot.

Lorsque sous le règne d'Afrée,
L'innocence guidoit nos pas,
L'on ne voyoit point de combats,
Ni la terre de morts jonchée.
En voici, Frère, la raison :
Chaque Homme étoit un Franc-Maçon.

Tous

Tous les petits, comme les grands,
 Sans nulle plainte ni murmure,
 Partageoient également
 Les biens que produit la Nature.

AUTRES CHANSONS NOUVELLES.

Sur notre Ordre en-vain le vulgaire
 Raisonne aujourd'hui;
 Il veut pénétrer un mystère
 Au-dessus de lui.
 Loin que la critique nous blesse,
 Nous rions de ses vains soupçons;
 Savoir égayer la Sagesse,
 C'est le Secret des Fracs-Maçons.

Bien des gens disent qu'au Grimoire
 Nous nous connoissons,
 Et que dans la Science noire
 Nous nous exerçons.
 Notre Science est de nous taire
 Sur les biens dont nous jouissons:
 Il faut avoir vu la lumière,
 Pour goûter ceux des Fracs-Maçons;

Se comporter en toute affaire

Avec équité,
 Aimer & secourir son Frère
 Dans l'adversité,
 Fuir tout procédé mercénaire,
 Consulter toujours la raison,
 Ne point se lasser de bien faire,
 C'est la règle d'un Franc-Maçon.

Accordez-nous votre suffrage,
 O Sexe enchanteur;
 Tout Franc-Maçon vous rend hommage,
 Et s'en fait honneur.
 C'est en acquérant votre estime,
 Qu'il se rend digne de ce nom:
 Qui dit un ennemi du crime,
 Caractérise un Franc-Maçon.

Samson à peine à sa Maitresse
 Eut dit son secret,
 Qu'il éprouva de sa foiblesse
 Le funeste effet.
 Dalila n'auroit pu le vendre;
 Mais elle auroit trouvé Samson
 Plus discret & tout aussi tendre,
 S'il avoit été Franc-Maçon.

POUR LES FRANCS - MAÇONS,

Décembre 1743.

Sur l'Air de la Bequille.

LA lanterne à la main,
En plein jour dans Athène,
Tu cherchois un Humain,
Sévère Diogène.
De tous tant que nous sommes
Visite les maisons,
Tu trouveras des hommes,
Dans tous nos Francs-Maçons.

L'heureuse Liberté
A nos Banquets préside ;
L'aimable Volupté
A ses côtés réside ;
L'indulgente Nature
Unit dans un Maçon,
Le charmant Epicure
Et le divin Platon.

Pardonne, tendre Amour,

b 5

Si

Si dans nos Affemblées
 Les Nymphes de ta Cour
 Ne font point appellées.
 Amour, ton caractère
 N'est pas d'être discret ;
 Enfant, pourrois-tu taire
 Notre fameux Secret ?

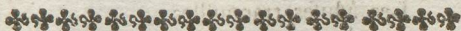
Tu fais assez de maux,
 Sans troubler nos mystères ;
 Tu nous rendrois rivaux,
 Nous voulons être Frères.
 Notre chère famille
 Redoute les débats,
 Qu'enfante la Bequille
 Du Père Barnabas.

Toutefois ne crois pas,
 Que des ames si belles
 A voler sur tes pas
 Soient constamment rebelles :
 Nos soupirs font l'éloge
 Des douceurs de ta loi ;
 Au sortir de sa Loge,
 Tout bon Frère est à toi.

Mes Frères, par ma voix,
Un Elève d'Horace,
Jaloux de votre choix,
Vous demande une place.
De la Maçonnerie
Il est bien plus épris,
Que de la Confrérie
De certains Beaux-Esprits.

C H A N S O N

Sur l'Air:

Vlà c' que c'est qu' d'aller au bois;

DAns nos Loges nous bâtiſſons :
Vlà c' que c'est qu' les Francs-Maçons;
Sur les Vertus nous élevons
Tous nos édifices,
Et jamais les Vices
N'ont pénétré dans nos maisons :
Vlà c' que c'est, &c.

Nos Ouvrages ſont toujours bons:

Vlà c' que c'est, &c.
 Dans les plans que nous en traçons,
 Notre règle est sure,
 Car c'est la Nature
 Qui guide & conduit nos crayons:
 Vlà c' que c'est, &c.

Des Autels pompeux nous faisons:
 Vlà c' que c'est &c.
 Aux Talens nous les consacrons.
 Les Muses, tranquilles,
 Peuplent nos asiles
 De leurs illustres nourissons:
 Vlà c' que c'est, &c.

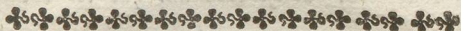
Beautés pour qui nous soupçons,
 Vlà c' que c'est, &c.
 Vos attrait, que nous révérons,
 De l'Etre suprême
 Sont l'image même;
 C'est lui qu'en vous nous adorons:
 Vlà c' que c'est, &c.

Aux profanes nous l'annonçons,
 Vlà c' que c'est, &c.

Mo-

Modérés dans leurs passions,
Discrets près des Belles,
Sincère, fidèles,
Amis parfaits, bons compagnons:
Vlà c' que c'est, &c.

A U T R E.

Sur l'Air: *Nous vivons dans l'innocence.*

Tous les plaisirs de la vie
N'offrent que de vains attraits,
Et leur douceur est suivie
D'amertume & de regrets;
La seule Maçonnerie
Offre des plaisirs parfaits.

Par la tranquille innocence
Ce séjour est habité;
Du poison de la licence
Jamais il n'est infecté;
Et c'est toujours la décence
Qui règle la volupté.

On finissoit d'imprimer ce Recueil, lorsque j'ai reçu une copie du Remercement que l'Abbé Fréron a fait ces jours derniers à la Maçonnerie, le soir même de sa Réception. Il est étonnant que cet Abbé, qui ne passe point pour être zéléateur des Formules Académiques, ait paru vouloir en faire usage en entrant dans une Société, où le compliment est aussi redouté que l'indiscrétion. Le voici, tel qu'il m'a été communiqué.

Sur l'Air de la Confession.

Fr. **I**L m'est donc permis,
 Mes chers amis,
 A votre exemple,
 De suivre le cours
 Des plaisirs qui filent vos jours.
 Avec quels transports mon œil contem-
 ple
 Cet auguste Temple!
 Le vulgaire obscur,
 De nos mépris sujet trop ample,
 De son souffle impur
 N'en ternira jamais l'azur.

Mais

Mais en quoi consiste, je vous prie,
La Maçonnerie ?

Le Vénér. Payer le tribut
A l'amitié tendre & chérie,
C'est le seul Statut
De notre charmant Institut.

Fr. Quels plaisirs, quand le Ciel vous ras-
semble,
Goûtez-vous ensemble ?

Le Vénér. Des plaisirs si doux,
Qu'aucun plaisir ne leur ressemble;
Des plaisirs si doux,
Que les Rois même en sont jaloux.

Fr. Dites-moi ce qu'il me reste à faire,
Pour vous satisfaire.

Le Vénér. Sois sage & discret,

(32)

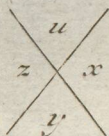
Sache moins parler que te taire,
Prévient le regret
Qui suivroit l'aveu du secret.

Pr. Je savois, avant que ma personne
Devint Franc-Maçonne,
Garder le *tacet*;
C'est un art que le Ciel nous donne;
Ce petit Colet
Répond que je serai discret.

<i>a b</i>	<i>c d</i>	<i>e f</i>
<i>g h</i>	<i>i l</i>	<i>m n</i>
<i>o p</i>	<i>q r</i>	<i>s t</i>

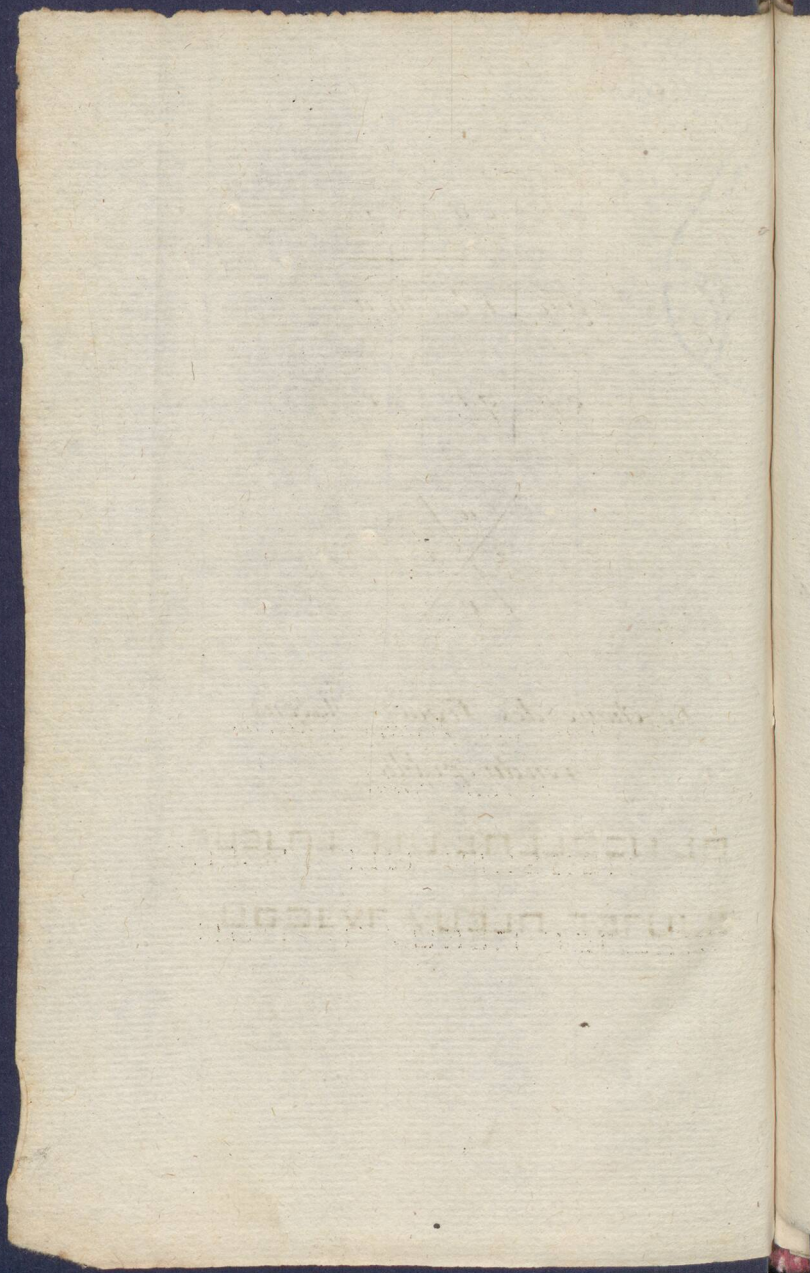

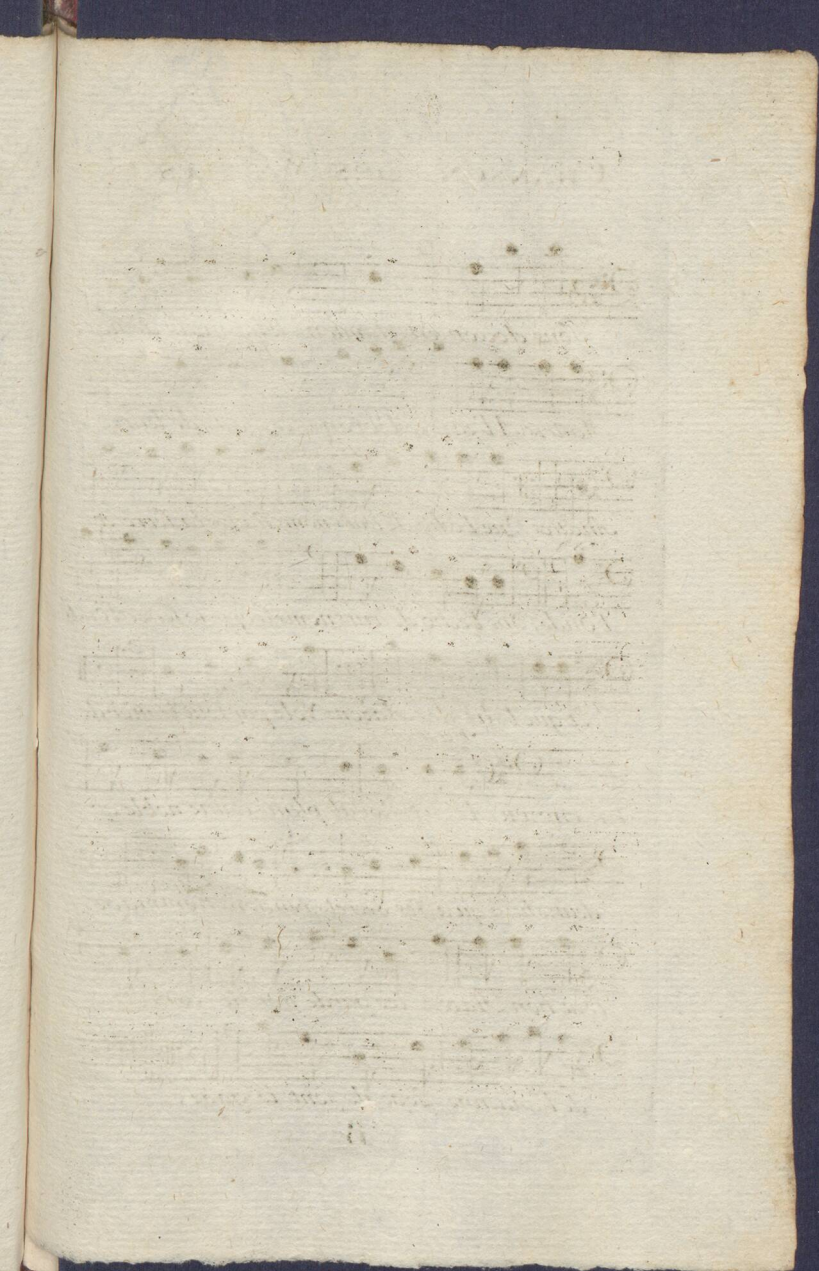
*Le Chiffre des Francs-Maçons
rendu public.*

OL U30LE7L 7L7 7L77

CJUT7 7L77 7V777

A

CHANSON DES MAITRES.

Seul

Tous de concert, chantons l'honneur de nos
 Maîtres; Al'envi célébrons Les faits de leurs
 Ancêtres: Que l'écho de leurs noms frappe la Terre et
 l'Onde; Que l'écho de leurs noms frappe la Terre et l'Onde,
 Et que l'Art des Maçons Vole partout le monde.

Fierement

LE CHŒUR. Al'Art Roijal, pleins d'une noble ar-
 deur, Ainsi qu'à ses Secrets, rendons hommage:
 Tout bon Maçon les garde dans le cœur, Et
 de l'ancienne Loge ils sont le gage.

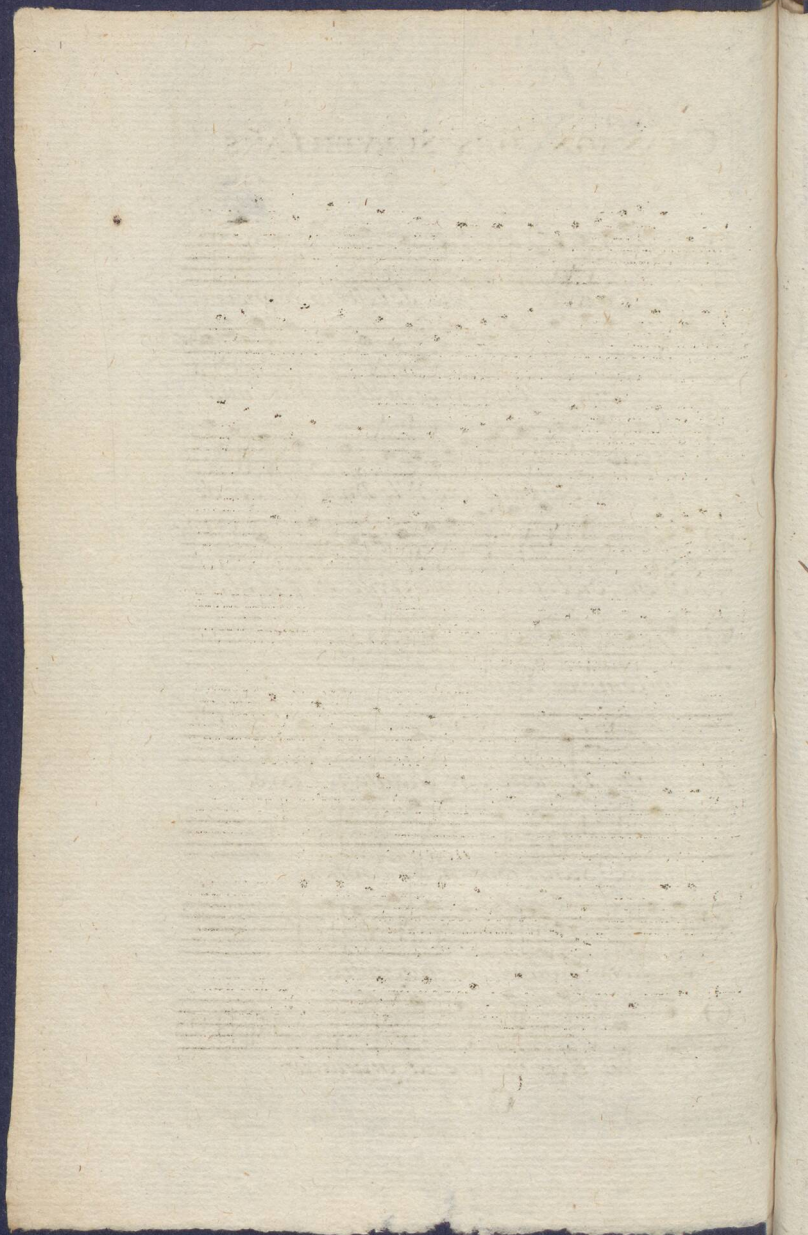
CHANSON DES SURVEILLANS.

seul

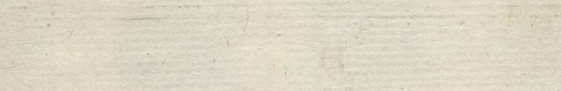
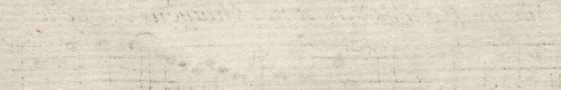
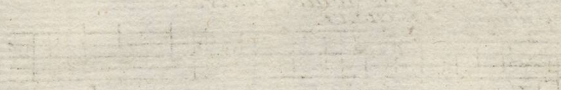
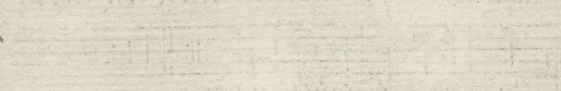
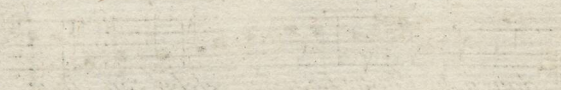
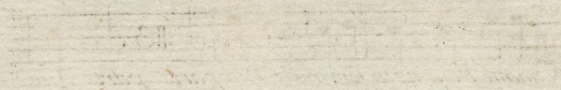
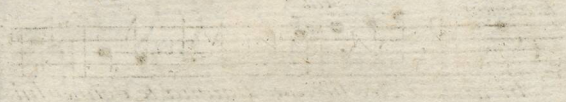

Adam à sa postérité Transmit de l'Art la connois-
 sance; Et Caïn par l'expérience En démontra l'utili-
 té. C'est lui qui bâtit une Ville Dans un pays de
 l'Orient, Où l'Architecture Civile Prit d'abord
 son commen-cement.

LE CHŒUR. De notre Art chantons l'excel-
 lence; Ses Secrets font notre bonheur:
 Exaltons, exaltons sa magnificence,
 Qui des Rois montre la grandeur.

THE CONCORD

CHANSON DES COMPAGNONS.

Lentement *Seul*

Art divin, l'Être suprême Daigna te donner lui-même
 Pour nous servir de Remparts : parts : Que
 dans notre illustre Loge Soit célébré ton éloge,
 Qu'il vole de toutes parts.

Gaiement **LE CHŒUR**

Faisons retentir sa gloire, Honorons-en la mémoire,
 Par nos Vers et nos Chansons : Que le
 jus de la Vendange Se repasse de sa louange,
 Parmi les bons Compagnons.

CHANSON DES APPRENTIFS.

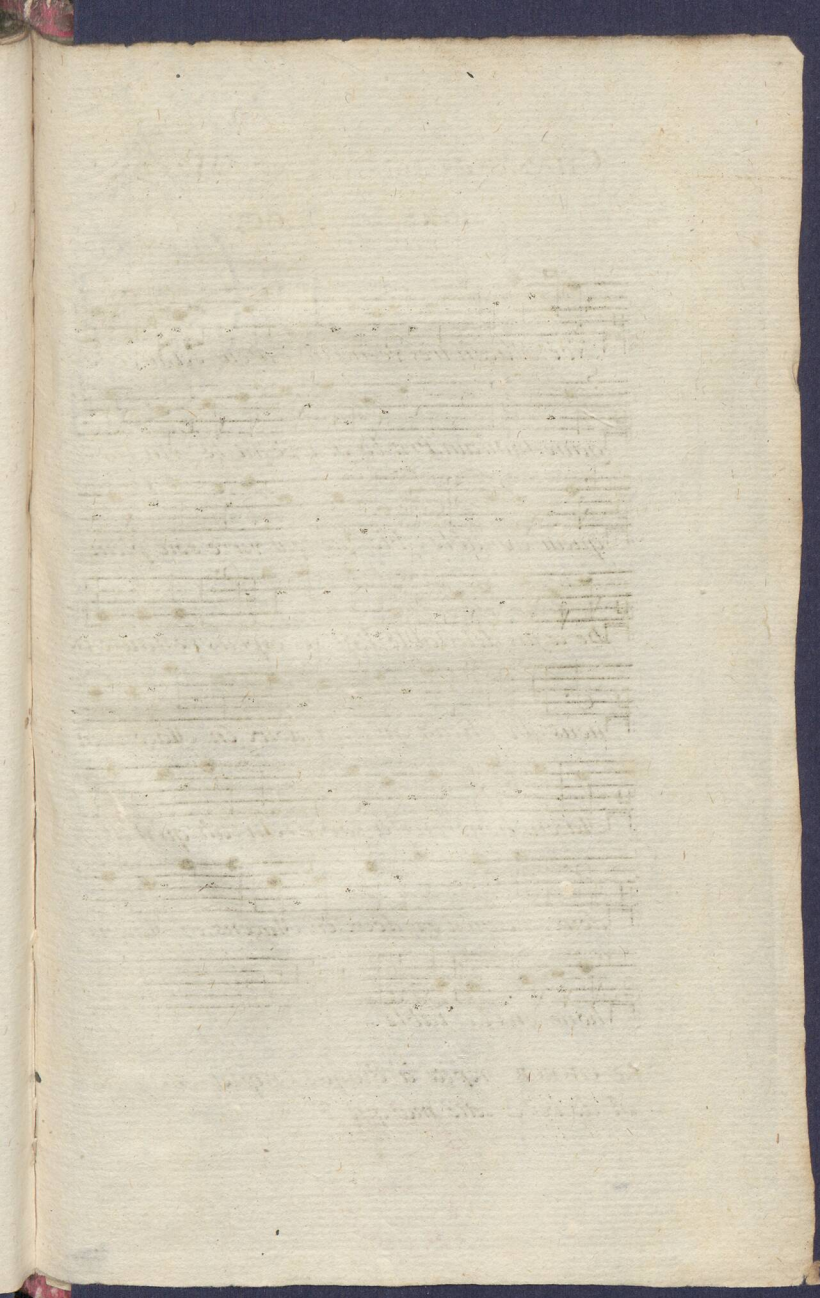
Fierement *Seul*

Freres et Compagnons De la Maçonne-
rie, Sans chagrin jouïsson Des plaisirs de la
Vie = = c. Munis d'un rouge bord, Que par trois
fois un signal de nos verres, Soit
une preuve que d'accord Nous bu-
vons à nos Freres.

LE CHOEUR repete à chaque Couplet, *Munis*

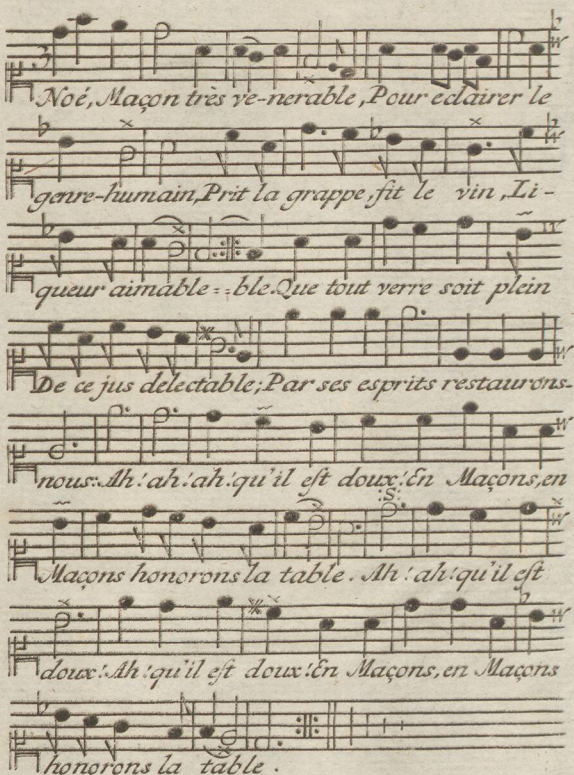
d'un rouge bord, &c.

STATION DES ÉPIGRAPHES

CHANSON DES FRANCS-MAÇONS

HORS DES LOGES.

Noé, Maçon très ve-nérable, Pour éclairer le
genre-humain, Prit la grappe, fit le vin, Li-
queur aimable-ble. Que tout verre soit plein
De ce jus delectable; Par ses esprits restaurons-
nous. Ah! ah! ah! qu'il est doux! En Maçons, en
Maçons honorons la table. Ah! ah! qu'il est
doux! Ah! qu'il est doux! En Maçons, en Maçons
honorons la table.

LE CHOEUR repète à chaque Couplet, Ah! qu'il est doux! à cette marque : S.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

